

การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง

สารนิพนธ์

ของ

พรพรรณ จิรภัทรสกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนและการจัดการ

การท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

พฤษภาคม 2549

การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง

สารนิพนธ์

ของ

พรพรรณ จิรภัทรสกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนและการจัดการ
การท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง

บทคัดย่อ

ของ

พรพรรณ จิรภัทรสกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนและการจัดการ

การท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

พฤษภาคม 2549

พรพรรณ จิรภัทรสกุล. (2549). การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง
สารนิพนธ์ วท.ม. (การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
รองศาสตราจารย์สุภาพร สุกสีเหลือง.

การวิจัยเรื่อง การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง
มีความมุ่งหมายของการวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นที่ทั่วไปและข้อมูลทรัพยากรท่องเที่ยวของ
จังหวัดระนอง 2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศจังหวัดระนอง 3. เพื่อศึกษาผลกระทบและแนวทางฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุ
การณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ 4. เพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง
โดยมีวิธีการศึกษา ใช้การวิจัยเอกสารและแบบสอบถามในการสำรวจความคิดเห็นประชากรกลุ่ม
ตัวอย่างนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ทรัพยากรท่องเที่ยวด้านธรรมชาติที่โดดเด่นของจังหวัดระนอง คือ ปอน้ำร้อน ภูเขาหญ้า
เกาะช้างและเกาะพยาม ทรัพยากรท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมที่โดดเด่นของจังหวัดระนอง คือ สุสาน
เจ้าเมือง พระที่นั่งจำลองรัตนรังสรรค์ และอาหารพื้นเมือง ทรัพยากรท่องเที่ยวทางเทศกาลประจำปี
ที่โดดเด่นของจังหวัดระนอง คือ งานท่องเที่ยวเปิดเมืองระนอง งานประเพณีถือศีลกินเจ และงานฉลอง
ตรุษจีน Amazing เรื่องราวภูรี กิจกรรมท่องเที่ยวที่โดดเด่นของจังหวัดระนอง คือ น้ำแร่บำบัด ดำน้ำ
ชมปะการัง และศึกษาเส้นทางธรรมชาติ การบริการการท่องเที่ยวที่โดดเด่นของจังหวัดระนอง คือ ที่
พักริม โรงแรม เกสต์เฮาส์ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม และการคมนาคมขนส่งภายในจังหวัดระนอง

2. ความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่
ภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดระนองพบว่า จุด
แข็งของจังหวัดระนอง คือ มีการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและน้ำแร่คุณภาพดี ที่ตั้งของจังหวัดเป็นประตู
อันดามันและมีชายแดนติดประเทศพม่า และมีทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางทะเลและทางบกอุดม
สมบูรณ์ จุดอ่อนของจังหวัดระนอง คือ ยังขาดการจัดการแรงงานต่างด้าวที่มีประสิทธิภาพ การ
คมนาคมไม่สะดวก และขาดการพัฒนาอย่างมีบูรณาการ โอกาสของจังหวัดระนองคือ กระแสโลก
เรื่องธรรมชาติและธรรมชาติบำบัด พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเป็นศูนย์กลาง
เชื่อมโยงเศรษฐกิจด้านอันดามันและอ่าวไทย อุปสรรคของจังหวัดระนอง คือยังขาดการส่งเสริม
สนับสนุนการลงทุน มีฝนตกยาวนานเป็นอุปสรรคด้านเศรษฐกิจ และท่องเที่ยว ตลอดจนความไม่
แน่นอนด้านการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน

3. แนวทางฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับ ความเสียหายจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ ประกอบด้วย โครงการบูรณะฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย ติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัย ก่อสร้างกำแพงธรรมชาติ โดยการปลูกป่าชายหาด ป่าชายเลน การกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์จากที่ดินให้เหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น การกำหนดมาตรฐานของสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคในพื้นที่ การจัดทำสื่อเผยแพร่บทบาทและหน้าที่สำคัญของป่าชายหาด ป่าชายเลน ปะการัง หญ้าทะเล ให้กับชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการกำหนดความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว

4. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ จังหวัดระนอง คือ เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีสภาพแวดล้อมเป็นเมืองน่าอยู่ และมีการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1. พัฒนาเป็น เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่นและใช้น้ำแร่คุณภาพดี ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2. บริหารจัดการ สภาพแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ ส่วนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3. มีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อย่างยั่งยืน

DEVELOPMENT PLANNING OF SUSTAINABLE ECOTOURISM
IN RANONG PROVINCE

AN ABSTRACT

BY

MISS PORNPAN JIRAPATSAKUL

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Science in Ecotourism Planning and Management
at Srinakharinwirot University

May 2006

Pornpan Jirapatsakul. (2006). *Development Planning of Sustainable Ecotourism In Ranong Province*. Master's Project, M.S (Ecotourism Planning and Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Assoc. Prof. Supaporn Suksileung.

There are four research purposes for development planning of sustainable ecotourism in Ranong province. The first purpose is to study the general area and resources tourism information of Ranong. The second purpose is to study opinion of sampling group about development planning ecotourism of Ranong. The third purpose is to study the consequence and revive the damage area from Tsunami. The fourth purpose is to plan for sustainable ecotourism strategy in Ranong. In addition, research document and questionnaires are mainly used as the tool for this research.

The result of research can be summarized into 4 items.

First, the outstanding natural resources of Ranong are the Hot Spring, The Grass Mountain, Koh Chang and Koh Payam . Ranong also have the outstanding cultural resources including the old governor of province cemetery, Rattananangsan the royal palace and local thai food. The outstanding annual festival resource are the travel grand opening of Ranong, The vegetarian festival and Amazing Chinese New Year Festival. Furthermore, The outstanding activities are mineral water therapy, snorkeling and natural trail. The outstanding travel services of Ranong are accommodation, restaurants and the inner transportation.

Second, the opinion of sampling group about development planning of ecotourism. The strength points comprising of the health tourism and high quality mineral water. Ranong, the first province of south that connect to Andaman sea and close Myanmar country. Moreover, Ranong still has completely the natural resources. The weakness points are lack of management the foreigners labour efficiently, inconveniences transportation and lack of developing integration. The opportunity points are natural therapy trend , to develop the ecotourism and the center of

connecting economics all of Andaman sea. The obstacle points are lack of economics and travel through the unstable in politics of the neighboring country.

Third, the way of studying the revive area which destroyed from Tsunami. There are planning to restore the destroyed area, to install alarm system, to construct the natural wall by beach forest, mangrove forest, to limit the way for using the beneficial from land which need to proper in each local, to set up the standard of building, convenient and public utility in the local, to do multimedia for promotion, the role and the essential function of forest beach, mangrove, coral, sea grass into local community and tourist and to set up the tourism capacity.

Fourth, sustainable ecotourism strategy in Ranong: vision of Ranong are , to be healthy city for tourism , livable and sustainable ecotourism city .The strategic plan including developing the outstanding health tourism and using the high quality mineral, to handle the well – lived city and to manage the sustainable ecotourism.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ สุภาพร สุทธิเหลือง ประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษา ดร.สมศักดิ์ เกตุแก่นจันทร์ และดร.ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ ท่านทั้งสามได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน อีกทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยและรู้คุณค่าของงานวิจัยที่จะช่วยให้การทำงานในด้านการพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ รองศาสตราจารย์ รศ.ดร.พยอม ธรรมบุตร ที่เป็นผู้จุดประกายในการทำงานวิจัยครั้งนี้ และเป็นผู้ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตรการทอ่งเทียวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รู้ว่าการศึกษาระดับปริญญาโทของผู้วิจัยนั้นมีได้สิ้นสุดเพียงการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลงได้ หากผู้วิจัยได้ซึมซับเอากระบวนการเรียนรู้ที่จุดประกายขึ้นในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา ให้กลายเป็นการเรียนรู้ที่ต้องสืบเนื่องต่อไปอย่างไม่มีสิ้นสุด และจะต้องนำความรู้ที่ไปยังประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นต่อไปอีกด้วยจึงจะสมตามเจตนารมณ์ของการทอ่งเทียวเทียวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างสมบูรณ์

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พ่อ แม่ พี่น้อง และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ทั้งกำลังกายและกำลังใจที่ดีเยี่ยมตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

พรพรรณ จิรภัทรสกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	7
การพัฒนาอย่างยั่งยืน	17
กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์	19
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดระนอง	23
สภาพพื้นที่ทั่วไปจังหวัดระนอง	32
ธรณีพิบัติภัยสึนามิ	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ศึกษาพื้นที่วิจัยและการออกภาคสนาม	47
การสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง	48
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	48
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	54
สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
การนำเสนอข้อมูลผลการวิจัยมาจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	154
ความมุ่งหมาย ขอบเขตการศึกษา และวิธีการศึกษาค้นคว้า	154
สรุปผลการวิจัย	157
การอภิปรายผล	161
ข้อเสนอแนะ	163
บรรณานุกรม	166
ภาคผนวก	173
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	174
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	189

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก	50
2 ค่าความถี่ ร้อยละ ข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน	67
3 ค่าความถี่ ร้อยละ ของนักท่องเที่ยวตามลักษณะการเดินทาง และวัตถุประสงค์การเดินทางมาเที่ยวที่จังหวัดระนอง	71
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ในจังหวัดระนอง	74
5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตรวจสอบทรัพยากร ธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง	75
6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตรวจสอบทรัพยากร วัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง	77
7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตรวจสอบทรัพยากร ด้านเทศกาลสำคัญที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง	79
8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตรวจสอบทรัพยากร ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง	81
9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตรวจสอบการบริการ ที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง	83
10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ที่เป็นจุดแข็งของจังหวัดระนอง	85
11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ที่เป็นจุดอ่อนของจังหวัดระนอง	87
12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ที่เป็นโอกาสของจังหวัดระนอง	89
13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ที่เป็นอุปสรรคของจังหวัดระนอง	91

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของวิสัยทัศน์ในอนาคต ของจังหวัดระนอง 93
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประเด็นยุทธศาสตร์ ของจังหวัดระนอง 95
16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลยุทธ์ของจังหวัดระนอง 97
17	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวชี้วัดประเด็นยุทธศาสตร์ ของจังหวัดระนอง 103
18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองด้านการคมนาคมและสาธารณูปโภค 105
19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองด้านที่พัก ร้านอาหาร 107
20	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองด้านแหล่งท่องเที่ยว 109
21	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว 111
22	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองด้านการจัดการเบ็ดเตล็ด 113
23	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง 115
24	ข้อเสนอแนะแนวทางการฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ ธรณีพิบัติภัยสึนามิ 127
25	แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง 141

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดการศึกษา	4
2	แผนที่แสดงพื้นที่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	6
3	ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในของจังหวัดระนอง	24
4	ประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์จังหวัดระนอง	25
5	ประเด็นตัวชี้วัด กลยุทธ์ และโครงการจังหวัดระนอง	30
6	เป้าประสงค์และตัวชี้วัดของจังหวัดระนอง	31
7	บ่อน้ำร้อน	58
8	ภูเขาหญ้า	59
9	ทิวทัศน์บริเวณเกาะช้าง	59
10	บริเวณอ่าวใหญ่ เกาะพยาม	60
11	บริเวณหาดบางเบนก่อนเกิดเหตุการณ์สึนามิ	61
12	สุสานเจ้าเมืองระนอง	61
13	พระที่นั่งจำลองรัตนรังสรรค์	62
14	พิธีเปิดเทศกาลงานท่องเที่ยวเปิดเมืองระนอง	63
15	บรรยากาศภายในงานท่องเที่ยวเปิดเมืองระนอง	63
16	ประตูทางเข้างานฉลองตรุษจีน Amazing เรื่องราษฏร์	64
17	บรรยากาศภายในงานฉลองตรุษจีน Amazing เรื่องราษฏร์	64
18	ศาลเจ้าเก่าแก่ถ่ายแต่เอี้ย	65
19	พิธีไหว้เจ้า	65
20	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงาน ภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่เป็นจุดเด่น ของจังหวัดระนอง	76
21	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม ที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง.....	78

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ

หน้า

22	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางเทศกาล ประจำปีที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง.....	80
23	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็น จุดเด่นของจังหวัดระนอง.....	82
24	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับการบริการการท่องเที่ยวที่เป็น จุดเด่นของจังหวัดระนอง.....	84
25	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับจุดแข็งที่สำคัญของ จังหวัดระนอง	86
26	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับจุดอ่อนที่สำคัญของ จังหวัดระนอง	88
27	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับโอกาสที่สำคัญของ จังหวัดระนอง	90
28	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับอุปสรรคที่สำคัญของ จังหวัดระนอง	92
29	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ในอนาคตของ จังหวัดระนอง	94

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ

หน้า

30	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์ จังหวัดระนอง	96
31	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับกลยุทธ์จังหวัดระนอง.....	102
32	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับตัวชี้วัดแต่ละประเด็น ยุทธศาสตร์ของจังหวัดระนอง	104
33	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับการจัดการด้านคมนาคม และสาธารณูปโภค	106
34	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับการจัดการด้านที่พัก.....	108
35	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับการจัดการ ด้านแหล่งท่องเที่ยว	110
36	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับการจัดการ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	112
37	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับการจัดการด้านเบ็ดเตล็ด	114
38	ค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับบทบาทภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว	118
39	หาดบางเบนก่อนเกิดเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ	121
40	หาดบางเบนหลังเกิดเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ	121

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
39 การเกิดร่องน้ำบริเวณชายหาดบางเบน	121
40 บ้านพักนักท่องเที่ยวเสียหาย	121
41 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเสียหาย	122
42 ที่ทำงานเจ้าหน้าที่เสียหาย	122
43 อุปกรณ์คอมพิวเตอร์เสียหาย	122
44 ห้องทำงานเสียหาย	122
45 จักรยานภายในอุทยาน ฯ เสียหาย	122
46 ห้องสำนักงานเสียหาย	122
47 แผนที่ทรัพยากรท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ ภายในจังหวัดระนอง	131
48 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT analysis) ของจังหวัดระนอง	134

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันการท่องเที่ยวนับว่าเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างผลประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นมูลค่ามหาศาล นอกจากการท่องเที่ยวจะมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพและนำความเจริญมาสู่ท้องถิ่นแล้ว ในด้านเศรษฐกิจยังก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวมูลค่า 309,269 ล้านบาท ในปี พ.ศ 2546 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2547 : ออนไลน์) การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างงานจำนวนมากแก่ตลาดแรงงาน สามารถสร้างรายได้หมุนเวียนเพิ่มพูนทางอ้อมแก่ภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ อาทิ อัญมณี อาหาร เสื้อผ้า การขนส่ง นันทนาการ ดังนั้นประเทศไทยได้มุ่งเน้นให้ความสนใจไปยังการส่งเสริมลงทุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามผลกระทบของการท่องเที่ยวมิได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะด้านบวกในทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงผลกระทบด้านลบอีกมากมายที่สำคัญ ได้แก่ ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมของทรัพยากรการท่องเที่ยวและบริเวณใกล้เคียง การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม การบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่เน้นเชิงพาณิชย์หรือด้านเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว โดยมุ่งหวังให้เกิดรายได้สูงสุดแต่ขาดการพิจารณาถึงมิติด้านอื่น ๆ ได้แก่ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม รวมทั้งจิตวิญญาณ จึงก่อให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งทรัพยากรดังกล่าวเป็นวัตถุดิบและต้นทุนหลักของการท่องเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาในอดีต ทำให้ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์สูงสุดคือภาคเอกชนผู้ประกอบการธุรกิจบริการท่องเที่ยวเท่านั้น ส่วนชุมชนท้องถิ่นขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการ ทำให้เกิดปัญหาและผลกระทบด้านลบตามมามากมายหลายประการจากการท่องเที่ยว ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ก่อให้เกิดกระแสที่สำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว 3 ด้านคือ กระแสความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กระแสความต้องการศึกษาเรียนรู้ และกระแสความต้องการพัฒนาโดยใช้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม จากทั้ง 3 กระแสดังกล่าว จึงก่อให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวในลักษณะที่ยั่งยืน และรูปแบบหนึ่งที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุด คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) ซึ่งสามารถตอบสนองและพัฒนาสู่กระบวนการพัฒนาสังคมแบบยั่งยืนได้ ภายใต้มิติต่าง ๆ อาทิ มิติด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนด้านจิตวิญญาณ

จากกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนในระดับโลก ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากนั้นมีส่วนผลักดันให้รัฐบาลไทยตระหนักถึงเป้าประสงค์ที่สำคัญของการบูรณาการ ซึ่งมี

วิสัยทัศน์ในการมุ่งเน้นการพัฒนาที่มีคุณภาพระหว่างมิติทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพราะการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับทุกด้าน (Inter – Multi Dimension) รวมทั้งทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน

จังหวัดระนองเป็นจังหวัดแรกของภาคใต้ที่ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและป่าไม้ที่อยู่ในสภาพอุดมสมบูรณ์ ได้รับการกล่าวขวัญว่ามีความมหัศจรรย์และความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นเมืองแห่งสุขภาพ นิเวศวิทยา และประวัติศาสตร์ในพื้นที่ (ชมรมอนุรักษ์ฯ และเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดระนอง. 2547 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) เหมาะสำหรับเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเชิงนิเวศ ดังนั้นจังหวัดระนองควรได้รับการวางแผนพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างถูกวิธี เพราะถ้าหากขาดการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสม ผู้ประกอบการและชาวบ้านท้องถิ่นขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ปล่อยให้มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติ ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย เช่น ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหามลพิษที่เพิ่มขึ้น น้ำเสีย ขยะมูลฝอย การทำลายประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชน ตลอดจนจังหวัดระนองเป็นหนึ่งในหกจังหวัดทางภาคใต้ฝั่งอันดามันที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ

ด้วยสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะความจำเป็นเร่งด่วนในการฟื้นฟูสภาพจิตใจของชาวบ้าน นักท่องเที่ยว และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวในแหล่งที่เกิดความเสียหายจากธรณีพิบัติภัยสึนามิ ซึ่งถาโถมเข้าทำลายชีวิตนักท่องเที่ยว ชาวบ้าน และสถานที่ท่องเที่ยวทำให้เกิดความเสียหายอย่างประเมินค่ามิได้ ปัญหาเหล่านี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่น ที่จะร่วมกันฟื้นฟูเยียวยาให้แหล่งท่องเที่ยวกลับคืนสู่สภาพดีอย่างยั่งยืน สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเข้มแข็งต่อไป ประกอบกับเรื่องนี้ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาและวิจัยอย่างสมบูรณ์มาก่อน จึงเห็นสมควรทำการวิจัยเรื่อง การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง เพื่อสร้างรูปแบบแผนยุทธศาสตร์ พัฒนาทางเลือกเชิงกลยุทธ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติบนพื้นที่ นำแผนงานมาจัดกระทำให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างถูกต้องกับบริบทของพื้นที่จังหวัดระนอง อันจะส่งผลให้มีความเหมาะสมยั่งยืนต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นที่ทั่วไปและข้อมูลทรัพยากรท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง
3. เพื่อศึกษาผลกระทบและแนวทางฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ
4. เพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง

ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการนำเสนอให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลประกอบในการวางแผนการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ พื้นที่ในเขตอำเภอกระบุรี อำเภอละอุ่น อำเภอเมืองระนอง และอำเภอกะเปอร์ โดยการปฏิบัติงานภาคสนาม ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลสภาพพื้นที่ทั่วไป ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว และความเสียหาย ผลกระทบที่ได้รับจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ

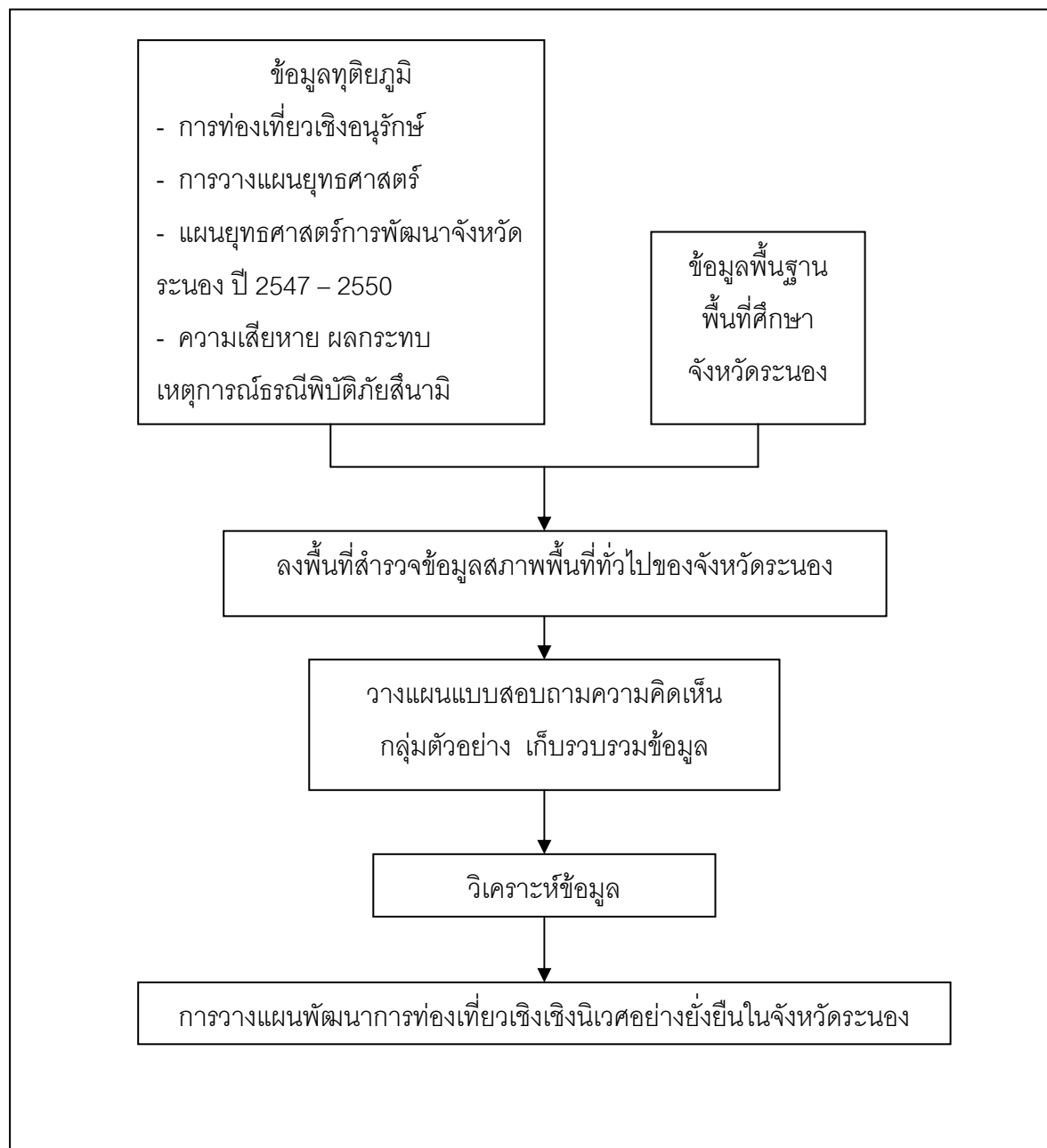
ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีการคำนวณ โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างละ 100 คน รวม 4 กลุ่มทั้งหมด 400 คน ประกอบด้วย

1. นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดระนอง โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการกระจาย
2. ประชาชนท้องถิ่น ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ
3. เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดระนอง ศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดระนอง องค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ว่าการอำเภอเมืองระนอง ด้านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดระนอง องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวง บางแก้ว มะมุ ลำเลียง และอุทยานแห่งชาติแหลมสน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและแบบตามสะดวก
4. ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบริการท่องเที่ยวเขตอำเภอเมืองระนอง ได้แก่ ด้านที่พัก ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยวและการขนส่งโดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการกระจาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

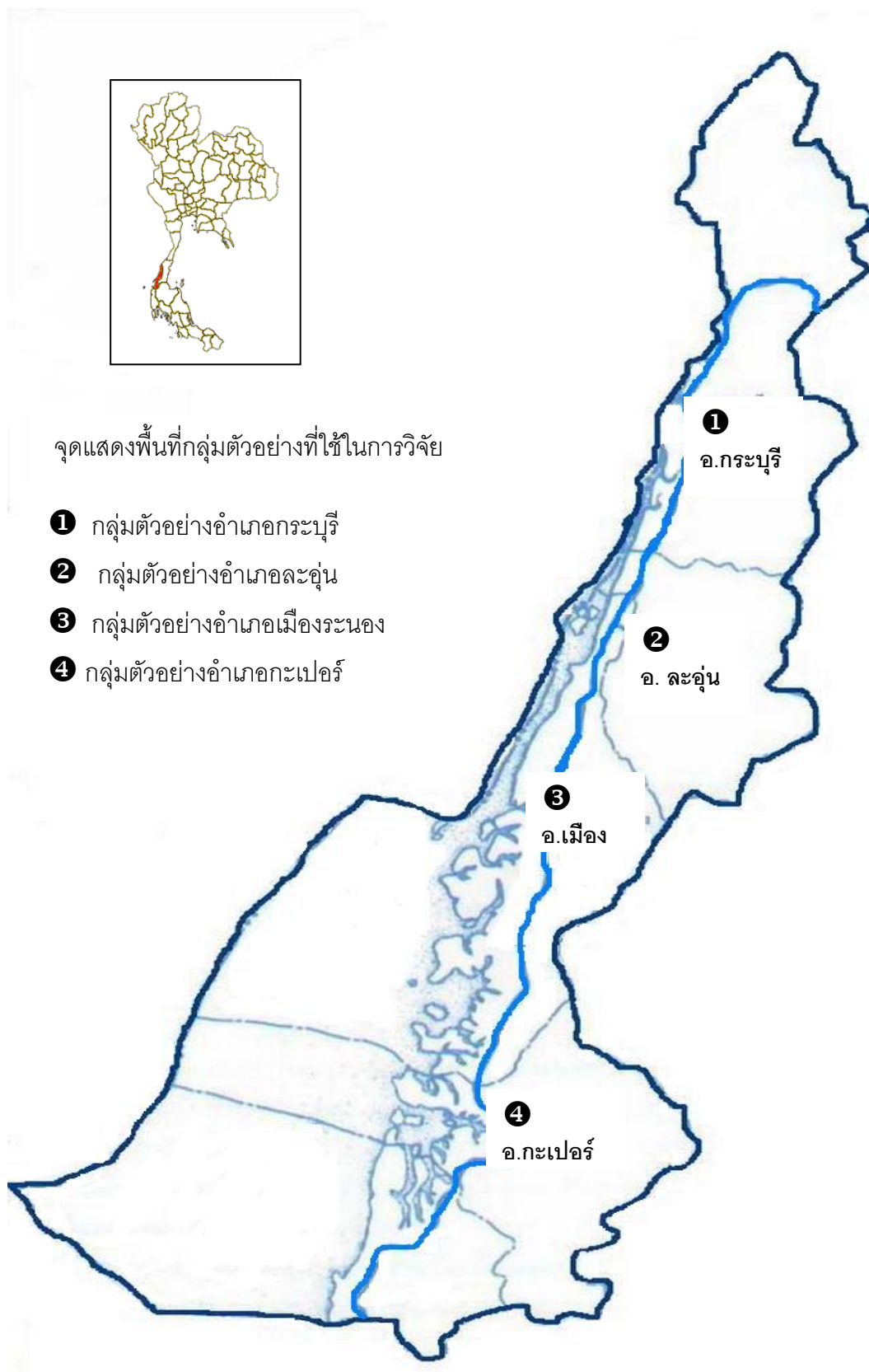

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีศัพท์ที่เห็นควรนำมาให้คำจำกัดความเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. **การท่องเที่ยว** หมายถึง การเดินทางเพื่อสัมผัสถึงสภาพที่แตกต่างจากที่เป็นอยู่ เพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ เปลี่ยนบรรยากาศ และสร้างความรื่นรมย์ให้กับชีวิต
2. **การท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์** คือ สิ่งเดียวกันซึ่งแปลมาจากคำศัพท์ภาษาอังกฤษ Ecotourism หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีการจัดการเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทุกประเภท ได้แก่ ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต อันจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
3. **นักท่องเที่ยว** หมายถึง ชาวบ้านท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปเพื่อประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ณ บริเวณแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนอง ทั้งที่มาพักค้างคืน และไม่ค้างคืน
4. **แหล่งท่องเที่ยว** หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดระนอง ที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลอาณาบริเวณและพื้นที่ต่อเนื่อง ได้แก่ สวนรักษะวาริน ภูเขาหญ้า คอคอดกระ อุทยานแห่งชาติแหลมสน อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว เกาะพยาม เกาะช้าง
5. **การวางแผนแบบบูรณาการ** หมายถึง การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกด้าน จัดการวางแผนด้วยกันในแผนเดียว ทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การท่องเที่ยว และมิติทางจิตวิญญาณ
6. **การพัฒนาอย่างยั่งยืน** หมายถึง เป็นการดำเนินการที่จะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงความสมดุลอย่างยั่งยืนระหว่างการผลิต การบริโภค ประชากร และขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่นั้นๆ ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสมและข้อจำกัดทางนิเวศวิทยา
7. **ชุมชนท้องถิ่น** หมายถึง กลุ่มคนหรือชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอกระบุรี อำเภอละอุ่น อำเภอเมืองระนอง อำเภอกะเปอร์
8. **สินามิ** หมายถึง เป็นคลื่นใต้น้ำขนาดใหญ่มาก เกิดจากเหตุแผ่นดินไหวหรือการเคลื่อนตัวของผิวโลกใต้น้ำ ซึ่งจากจุดเริ่มต้นอาจจะมีขนาดของคลื่นเพียงไม่กี่นิ้ว แต่เมื่อถึงชายฝั่งจะมีขนาดสูงชันหลายสิบเมตร และจะพุ่งเข้าทำลายบ้านเรือนและสิ่งกีดขวางพังราบเป็นหน้ากอง
9. **พื้นที่ประสบธรณีพิบัติภัยชายฝั่งทะเล** หมายถึง 6 จังหวัดทางภาคใต้ฝั่งทะเลอันดามัน ได้แก่ ภูเก็ต พังงา กระบี่ ระนอง สตูล และตรัง

ภาพประกอบ 2 แผนที่แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ที่มา www.nhanet.or.th/pplan/ranong_m.JPG . (2548). ออนไลน์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2. การพัฒนาอย่างยั่งยืน
3. กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์
4. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดระนอง
5. สภาพพื้นที่ทั่วไปจังหวัดระนอง
6. ธรณีพิบัติภัยสึนามิ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางมาก ได้มีผู้ให้คำนิยามหรือความหมายของการท่องเที่ยวไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2543 : 2) ได้สรุปความหมายของการท่องเที่ยว ดังนี้ เป็นกิจกรรมประเภทหนึ่งของมนุษย์ ในการผ่อนคลายความเครียดจากการทำงาน การเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงระยะทางและจะเป็นการค้างแรมหรือไม่ก็ตาม

องค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization : WTO) (2546 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว ดังนี้ การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นชั่วคราว แต่ไม่ใช่ตั้งหลักแหล่งอย่างถาวร การเดินทางเป็นความสมัครใจหรือความพึงพอใจของผู้เดินทางเอง ไม่ใช่เป็นการถูกบังคับ เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใช่ประกอบอาชีพหรือหารายได้ แต่เดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ด้วยความบันเทิงเบิกบาน เยี่ยมเยือนญาติมิตร การศึกษาหาความรู้ การกีฬา การประชุมสัมมนาและเพื่อติดต่อธุรกิจ

องค์การสหประชาชาติ. (2547 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว ดังนี้ การเดินทางเพื่อความบันเทิงใจ เยี่ยมญาติหรือการไปร่วมประชุม แต่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพเป็น

หลักฐานหรือเป็นพยานอยู่เป็นการถาวรและได้ให้ความหมายของผู้มาเยือนซึ่งมีความหมาย 2 ประการ ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราวซึ่งพักอยู่ในประเทศที่มาเยือน 24 ชั่วโมงขึ้นไป และเดินทางมาเยือนเพื่อพักผ่อน พักผ่อน ทักษะศึกษา ประกอบทัศนกิจ ร่วมกันแข่งขันกีฬา ประกอบธุรกิจ หรือร่วมประชุมสัมมนา เป็นต้น

2. นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราวและอยู่ในประเทศที่มาเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ (2540 : 6) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว หมายถึง การท่องเที่ยวที่ผู้ท่องเที่ยวมุ่งหวังจะได้รับผลตอบแทนเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและเพื่อสนองตอบความอยากรู้อยากเห็น

จากคำนิยามต่าง ๆ สามารถสรุปได้ว่า การท่องเที่ยว คือ การเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ การเยี่ยมเยียนญาติ การศึกษาหาความรู้ การประชุมสัมมนา การติดต่อธุรกิจ เป็นต้น

1.2 การพัฒนาการการท่องเที่ยว

บาเทีย , มิล และ ทีโอบาลด์ (พิกุล สิทธิประเสริฐกุล 2543: 15 ; อ้างอิงจาก Bhatia A.K. 1986 ; Mill R.C. 1990 ; Theobals W . 1994) ได้สรุปการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ดังนี้ ในอดีตการเดินทางของมนุษย์เพื่อหาอาหาร การค้า ทำสงคราม หรือนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ต่อมาการท่องเที่ยวเริ่มมีพัฒนาการเป็นการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง ซึ่งการท่องเที่ยวไม่ใช่เพียงเฉพาะการเดินทางพักผ่อนหย่อนใจ แต่รวมไปถึงศึกษาหาความรู้ การประชุมสัมมนา การติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเดินทางไปเยี่ยมญาติ ทั้งนี้เป็นการท่องเที่ยวเช่นกัน ทำให้การท่องเที่ยวขยายตัวอย่างรวดเร็วจนถึงปัจจุบันการท่องเที่ยวกลายเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในโลก หลายประเทศได้เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวที่สามารถทำรายได้ให้กับประเทศอย่างรวดเร็วและลงทุนน้อย เพราะต้นทุนหลักคือทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาเส้นทางการท่องเที่ยวของไทยในยุคแรก มีพัฒนาการคล้ายคลึงกับการท่องเที่ยวของโลกในยุคโบราณคือ เป็นการท่องเที่ยวที่แฝงอยู่ในรูปการเดินทางแสวงบุญหรือ นมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตและการทำงาน แต่ต่อมาเปลี่ยนเป็นการไปหาความเพลิดเพลิน ศรีศักดิ์ วลลิโกดม (พิกุล สิทธิประเสริฐกุล 2543 : 15 ; อ้างอิงจาก ศรีศักดิ์ , 2534 : 136) ได้ชี้ให้เห็นถึงพัฒนาการการท่องเที่ยวในประเทศไทยว่า เริ่มขยายตัวจากชนชั้นสูงลงสู่ชนชั้นกลาง เมื่อมีการพัฒนาด้านการคมนาคมในสมัยรัชกาลที่ 5 เช่น การสร้างทางรถไฟเชื่อมระหว่างจังหวัด ทำให้เกิดการเดินทางไปมาหาสู่กัน มีโอกาสพบเห็นวัฒนธรรม ประเพณีต่างท้องถิ่นแต่การ

ขยายตัวอย่างรวดเร็วของการท่องเที่ยวเกิดขึ้นอย่างแท้จริงในยุคของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เนื่องจากความเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง จากประเทศฝั่งตะวันตก ประกอบกับประเทศไทยได้เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติเป็นแผนแรก โดยมุ่งเน้นพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ จึงเป็นไปได้สะดวกขึ้น และได้ตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยขึ้น ใน พ.ศ. 2503 เพื่อทำการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

การท่องเที่ยวของประเทศไทยได้ขยายตัวขึ้น จนสามารถทำรายได้ให้กับประเทศสูงเป็นอันดับหนึ่ง ตั้งแต่ พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา บทบาทหน้าที่ของการท่องเที่ยว ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญสร้างรายได้ให้กับประเทศเด่นชัดขึ้น ส่งผลให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและลบที่เกิดจากการท่องเที่ยวทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นควรมีการวางแผนพัฒนา การท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม และการพัฒนา โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ การรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม และเอื้อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจแก่ประเทศชาติและชุมชนในท้องถิ่น จากการศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่าการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีประวัติศาสตร์อย่างยาวนานและมีการพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและสังคม ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.3 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism)

Ecotourism มาจากคำผสมภาษาอังกฤษระหว่างคำว่า Ecology หรือนิเวศวิทยากับคำว่า Tourism หรือการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีคำศัพท์ภาษาอังกฤษอื่น ๆ ที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เช่น Nature-based Tourism, Green Tourism, Bio Tourism แทนคำว่า Ecotourism ศัพท์เหล่านี้บัญญัติขึ้นเพื่อบ่งบอกให้เห็นว่าเป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable tourism) ในส่วนของศัพท์ภาษาไทยนั้นได้มีการใช้คำที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเกี่ยวกับระบบนิเวศ สำหรับการวิจัยในครั้งผู้วิจัยขอใช้คำว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่อย่างหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ที่มุ่งให้เกิดการดูแลสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นความหมายและคำจำกัดความจึงได้รับการกำหนดขึ้นจากผู้รู้ หรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ไว้อย่างมากมาย ดังนี้

สถาบันดำรงราชานุภาพ (2543 : 9) ได้สรุปความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ดังนี้ การเดินทางท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

มูลนิธิพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว (2544 : 1-2) ได้สรุปความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ดังนี้ การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการไม่ทำลายระบบนิเวศวิทยา มีองค์ประกอบดังนี้

1. เน้นการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าต่อสิ่งแวดล้อม ไปในแหล่งธรรมชาติและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ โดยเน้นด้านการอนุรักษ์ การเรียนรู้ธรรมชาติ การเห็นคุณค่า และชุมชนได้ประโยชน์
2. การท่องเที่ยวแบบชุมชนเป็นแกน (Community base) การจัดการต้องเอื้อประโยชน์ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะชุมชนที่เข้าไปจัดการเองหรือชุมชนที่มีความพร้อม
3. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีความสำคัญในเรื่องการมีส่วนร่วม ชุมชนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาชุมชน ชุมชนได้รับประโยชน์จากการสร้างงานและรายได้ ส่วนนักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ธรรมชาติและค่าบริการอย่างเหมาะสม

ชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดระนอง (2547 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) สามารถสรุปได้ดังนี้ การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้เกิดจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540 : 2 - 51) สามารถสรุปคำจำกัดความของ Ecotourism ได้ดังนี้ การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวโดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

จากคำนิยามต่าง ๆ สามารถสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติน้อยที่สุด เป็นการท่องเที่ยวที่ได้เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตชุมชน สามารถสร้างงานและกระจายรายได้ให้แก่ทุกฝ่ายคือ นักท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการเอกชนและชุมชนท้องถิ่น ตระหนักและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดประโยชน์และใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนต่อไป จากการรวบรวมคำนิยามและความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย พบว่านักวิชาการ และผู้รู้กลุ่มต่าง ๆ ได้ให้คำนิยามแตกต่างกันไป โดยมีแนวทางในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวที่ยังไม่สอดคล้องกับคำนิยามและความหมายดังกล่าว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการศึกษาองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.4 หลักการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บรรลุการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (สินธุ์ สโรบล และคณะ. 2546 : 26 – 28 อ้างอิงจาก สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย : 2540) ได้สรุปแนวคิดและพัฒนามาสู่องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Identity or Authentic or Endemic or Unique) ทั้งนี้รวมถึงแหล่งวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ (Ecosystem) ในพื้นที่นั้น ๆ ดังนั้นองค์ประกอบด้านพื้นที่จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ (Nature – based tourism)

2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ (Responsible travel) ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรการจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ และควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขตจึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainable managed tourism) เพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ (Responsible travel) ที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการเป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ (Learning process) โดยมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental education – based tourism)

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น (Involvement of local community or people participation) ที่มีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน ได้รับความยินยอม ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่นทั้งกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทนเพื่อนำกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย และในที่สุดแล้วท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ ท้องถิ่นในที่นี่เริ่มต้นจากระดับรากหญ้า (Grass root) จนถึงการปกครองส่วนท้องถิ่น และอาจรวมไปถึงการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมชุมชน (Community participation – based tourism)

จากองค์ประกอบข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ขององค์ประกอบหลักทั้ง 4 ด้าน หากการท่องเที่ยวใดมีองค์ประกอบครบทั้ง 4 ด้าน จัดเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สมบูรณ์ หากขาดข้อใดข้อหนึ่งความสมบูรณ์ก็จะลดน้อยลงซึ่งนำไปสู่การจัดการส่งเสริม หากไม่เช่นนั้นก็จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวเป็นรูปแบบอื่นไปที่ไม่ใช่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (สินธุ์ สโรบล และคณะ. 2546 : 26 – 28 อ้างอิงจาก สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย : 2540) ได้สรุปลักษณะเฉพาะของการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการมุ่งเน้นในสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ เพื่อเรียนรู้ความสำคัญของระบบนิเวศ ซึ่งมีความแตกต่างกันมากกับความสนใจทางประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ จากลักษณะดังกล่าวการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงไม่ใช่การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติเสมอไป ถึงแม้ว่าจะมีการคาบเกี่ยวในพื้นที่และกิจกรรมก็ตาม ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว และการจัดการการท่องเที่ยวนั้น ๆ ด้วย จากเหตุผลนี้แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อาจมีเพียงบางส่วนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และแหล่งท่องเที่ยวแห่งหนึ่งอาจมีทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น ๆ จากลักษณะดังกล่าวข้างต้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวแบบปกติหรือแบบประเพณีนิยม ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นหลักและเน้นการส่งเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่ใช่สิ่งตรงข้ามกับการท่องเที่ยวแบบคณะใหญ่ (Mass tourism) เพราะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ได้ถูกจำกัดที่ขนาดของการท่องเที่ยว แต่จำกัดที่รูปแบบกิจกรรมและขนาดที่เหมาะสมกับพื้นที่ นักท่องเที่ยวกลุ่มเล็ก ๆ สามารถทำสายสิ่งแวดล้อมได้เช่นเดียวกันหรือมากกว่านักท่องเที่ยวคณะใหญ่หากปราศจากการจัดการที่ดี การจัดการการท่องเที่ยวคณะใหญ่ในทิศทางและภายใต้รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้จัดเป็น Mass ecotourism

3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่จำเป็นต้องเป็นการจัดการที่ง่าย ราคาถูก มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยากลำบาก มีรายได้จากการท่องเที่ยวน้อย เพียงแต่มีการจัดการที่ดี มีการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประสานความเข้าใจกับนักท่องเที่ยวและให้ประโยชน์ที่เหมาะสมตามความคาดหวังของนักท่องเที่ยวแล้ว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอาจตอบสนองนักท่องเที่ยวได้ทุกกลุ่ม ทุกระดับ และมีรายได้สูงเช่นกัน

4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงให้ความสำคัญในการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึกมากกว่าการให้ความพึงพอใจอย่างไม่มีขอบเขตของนักท่องเที่ยว ดังนั้นจึงเป็นการท่องเที่ยวที่ต้องมีการประสานความเข้าใจกันอย่างเหมาะสมตลอดกระบวนการ

สถาบันดำรงราชานุภาพ (2543 : 9 – 10) ได้สรุปการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีสาระสำคัญดังนี้

1. การจัดการทรัพยากร จำเป็นต้องมีการจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ
2. ความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ โดยคำนึงว่าการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จำเป็นต้องมีความสามารถในการสร้างกำไรเพื่อความอยู่รอดและผลประโยชน์ของชุมชน
3. การตอบสนองความต้องการ หมายถึง การให้ความเคารพต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนต่าง ๆ รวมตลอดจนความหลากหลายและมรดกเชิงวัฒนธรรม
4. คุณทริยภาพเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะสถานที่นั้นจะมีความยิ่งใหญ่เพียงใด หรือมีชื่อเสียงมากน้อยเพียงใด การดำรงรักษาไว้ซึ่งคุณทริยภาพของทุกสถานที่เหล่านั้น คือภารกิจสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยว
5. การคำนึงถึงกระบวนการและขอบเขตทางนิเวศวิทยา เพื่อให้การพัฒนาสามารถดำรงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งทางกายภาพและชีวภาพที่เปราะบางเอาไว้
6. การรักษาไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพ (Biological diversity) ของพืชพรรณและสัตว์ต่าง ๆ เพราะสิ่งเหล่านี้คือทรัพยากรที่สำคัญของการท่องเที่ยว
7. การดำรงไว้ซึ่งระบบสนับสนุนชีวิต (Life – supporting system) ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์และสิ่งมีชีวิตทั้งหมดในโลกมีชีวิตอยู่ได้ต่อไป

กล่าวโดยสรุปคือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการ ทางเศรษฐกิจ สังคม และคุณทริยภาพ ที่สามารถรักษาความสมบูรณ์ทางวัฒนธรรม ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบสนับสนุนชีวิตไว้ได้อย่างยั่งยืน

สถาบันการพัฒนการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (2548 : 72 – 73) ได้จัดโครงการสัมมนาเพื่อการวางแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ในจังหวัดระนอง เมื่อวันที่ 25 – 27 เมษายน 2548 ณ วัดสุวรรณคีรีวิหาร อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง สรุปการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จำเป็นต้องเคารพหลักการ ดังนี้

1. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องให้ความสำคัญกับธรรมชาติ ไม่ทำลายธรรมชาติ พุงนา ป่าเขา แม่น้ำลำธาร ตลอดจนพืชและสัตว์
2. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม ไม่ทำลายขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตชาวบ้านที่มีมาแต่ดั้งเดิม

3. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องมีระบบการจัดการสามารถเก็บรักษามรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมไทยไว้ให้ลูกหลานดูและชื่นชมในระยะยาว คือมีการจัดการด้วยวิธีการที่ทำให้มรดกเหล่านั้นยั่งยืนไปชั่วลูกหลาน

4. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องให้ความรู้และบอกความหมายของสิ่งที่นักท่องเที่ยวมาดูชม เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความเข้าใจและรู้ถึงคุณค่าของธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เขาเดินทางมาชื่นชม เมื่อมีความซาบซึ้งถึงคุณค่าเหล่านั้นก็就会有ความคิดที่จะร่วมกันดูแลรักษา

5. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องมีการจัดการในรูปแบบที่ให้ชุมชนเจ้าของบ้าน มีส่วนร่วมในการวางแผนและการจัดการ ทำให้เกิดการกระจายรายได้ในชุมชนเจ้าของบ้าน

6. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต้องเป็นการจัดการที่ก่อให้เกิดความพอใจแก่นักท่องเที่ยวผู้มาเยือนหมู่บ้าน

สรุปได้ว่า การจัดการทั้ง 6 ข้อนี้ จำเป็นต้องมีการจัดการประสานงานไปพร้อม ๆ กันทั้งหมด จึงจะเป็นการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ถูกต้อง และพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนรวมทั้งการจัดการที่ชุมชนต้องมีส่วนร่วม ชุมชนต้องเป็นผู้จัดการการท่องเที่ยวในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอหรือจังหวัดของตนเอง ชุมชนควรร่วมมือจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเอง โดยสรุปรูปแบบการจัดการแบบชุมชนมีส่วนร่วมได้ 4 ข้อ ดังนี้

1. ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการจะให้หรือไม่ให้มีการท่องเที่ยวในหมู่บ้านของตน ชุมชนควรมีข้อมูลด้านผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้น ถ้ามีการพัฒนาการท่องเที่ยวในหมู่บ้าน ชุมชนควรช่วยกันคิด วางแผน เพื่อร่วมกันทำในสิ่งที่ดีที่สุดแก่ชุมชนของตนเอง ไม่ควรเน้นเรื่องผลกำไรมากนัก ควรมองหลาย ๆ ด้านไปพร้อมกัน

2. ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในหมู่บ้านของตน ชุมชนควรร่วมกันวางแผนพัฒนา กำหนดเป้าหมาย วิธีการ หน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละด้าน ระยะเวลางบประมาณ ความสามัคคีคือสิ่งสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน

3. ชุมชนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติงาน ผู้ได้รับมอบหมายหน้าที่ลงมือปฏิบัติงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้ให้ทันตามเวลา

4. ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ชุมชนต้องมีการประเมินผล บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในแผนหรือไม่

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (:2540 : 5 - 34) ได้สรุปรายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งเป็นการจัดการในด้านต่าง ๆ ภายใต้อุดมคติประกอบพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้ง 4 ด้านคือ ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการด้านกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการประสานงานอย่างชัดเจนระหว่างองค์ประกอบ

ต่าง ๆ ดังนั้นนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้กำหนดแนวทางทั้ง 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. นโยบายด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม มีการกำหนดกรอบพัฒนาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวและโครงข่ายการท่องเที่ยวให้มีความเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีการวางแผนจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมตามขีดความสามารถที่สามารถรองรับได้ กำหนดมาตรการการป้องกันและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด

2. นโยบายด้านการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับรูปแบบการท่องเที่ยวในพื้นที่ จัดให้มีการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในโรงเรียน และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ขยายการให้การศึกษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาความรู้และปลูกจิตสำนึกของบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการเอกชน และประชาชน

3. นโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น พัฒนาแบบแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นด้านการลงทุน การผลิตสินค้าและบริการ สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายในการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปขององค์กร ชุมชน หรือชุมชนระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น โดยมีเครือข่ายควบคุมผู้เกี่ยวข้องทุกส่วนและทุกระดับ โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ และติดตาม ประเมินผลจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สนับสนุนพัฒนาศักยภาพของคนในท้องถิ่นโดยการเพิ่มความรู้ ทักษะ และการมีจิตสำนึกในด้านการจัดการพัฒนาการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยว

4. นโยบายด้านการส่งเสริมการตลาดและการนำเที่ยว ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในทิศทางที่เหมาะสมกับสภาพทรัพยากรและขีดความสามารถในการจัดการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว สนับสนุนการตลาดในรูปแบบประสานการท่องเที่ยวเป็นเครือข่ายที่เหมาะสม อาจจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งโปรแกรม หรือผสมผสานการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสมโดยมีการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ใช้สื่อที่หลากหลาย ส่งเสริมการบริการนำเที่ยวให้มีคุณภาพ มุ่งเน้นการให้การศึกษา เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น โดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการบริการนำเที่ยว มาตรฐานการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ภายใต้วินัยของนักท่องเที่ยวในระดับที่เหมาะสม

5. นโยบายด้านการจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยวจัดระบบเดินทาง เชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวให้มีความสะดวก เหมาะสมกับพื้นที่ และกิจกรรมโดยเน้นความปลอดภัย สนับสนุนการให้บริการท่องเที่ยว ทั้งดำเนินการโดยเอกชน หรือ ประชาชน โดยหน่วยงาน

ภาครัฐเป็นฝ่ายสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กำหนดกรอบการพัฒนาด้านการบริการที่มีขนาดรูปแบบ และคุณภาพการบริการตามแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดการบริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรคำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชน

6. นโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุน สนับสนุนการลงทุนธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานและอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งผู้ประกอบการเอกชนและชุมชนท้องถิ่น โดยการหน่วยงานภาครัฐสนับสนุนด้านงบประมาณ

1.5 พัฒนาการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

สินธุ์ สโรบลและคณะ (2546: 30 - 35) ได้สรุปพัฒนาการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทยไว้ดังนี้ แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในประเทศไทย เริ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2519 เป็นต้นมา ในช่วงแรกเป็นการเริ่มต้นของรูปแบบการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น ให้ความสำคัญกับการศึกษาหาความรู้ พร้อมกับความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเดินทางท่องเที่ยว กลุ่มนักท่องเที่ยวมีลักษณะเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และเป็นกลุ่มผู้สนใจพิเศษเฉพาะเรื่อง เช่น เดินป่า คุนุก ดำน้ำชมปะการัง และเดินชมศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น เป็นต้น แม้ลักษณะการท่องเที่ยวยังคงมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับคนในท้องถิ่นค่อนข้างน้อยและยังไม่มี การส่งเสริมให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง ทั้งในด้านนโยบายและการดำเนินการด้านการพัฒนาและส่งเสริมการตลาด แต่ถือได้ว่าเป็นยุคเริ่มต้นของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จนกระทั่งปัจจุบันการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มุ่งผลักดันนโยบายและแนวทางการพัฒนาในการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้อย่างรอบด้านเป็นการพัฒนาอย่างมีบูรณาการ พัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว พัฒนาคู่มือการให้บริการนำเที่ยว ฯลฯ ในเชิงปฏิบัติช่วงระหว่างปี 2539 - 2540 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และกำหนดให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นนโยบายระดับชาติ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมป่าไม้ สถาบันการศึกษา และผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวภาคเอกชน ฯลฯ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างจริงจัง สอดคล้องกับแผนการพัฒนาประเทศ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2540) ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาค รัฐบาล เอกชน และประชาชน ในการส่งเสริมให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ กำหนดนโยบายสร้างจิตสำนึกและให้ความรู้แก่ประชาชน ถึงความสำคัญและคุณค่าของการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมการปรับทิศทางการท่องเที่ยวของไทยให้ก้าวไปสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นความพยายามในระดับนโยบายหรือโครงสร้างระดับบนเท่านั้น ยังไม่มีการแปรผลไปสู่เชิงปฏิบัติการในระดับรากหญ้าอย่างจริงจัง ประชาชนและชุมชนท้องถิ่นยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมและเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์

ในเชิงเศรษฐกิจอย่างแท้จริง หากแต่ผลประโยชน์ส่วนใหญ่ยังคงอยู่กับผู้ประกอบการ การธุรกิจท่องเที่ยวเพียงกลุ่มเดียว ที่สำคัญคือผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท่องเที่ยว นำทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นทรัพย์สินรวม มาตอบสนองความต้องการของกระแสวัฒนธรรมบริโภคนิยมโดยไม่คำนึงถึงความยั่งยืนของธรรมชาติ และความสามารถในการรองรับของธรรมชาติ

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Conservation ecotourism) ที่หมายถึง รูปแบบของการท่องเที่ยวเพื่อรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม เป็นการจัดการการท่องเที่ยวที่รักษาคุณภาพทั้งการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural – base tourism) และแหล่งวัฒนธรรม (Cultural – based tourism) อันจะนำไปสู่การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable tourism) ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสุนทรียภาพ โดยใช้ทรัพยากรอันทรงคุณค่าอย่างชาญฉลาด สามารถรักษาเอกลักษณ์ความเป็นธรรมชาติและวัฒนธรรมได้นานที่สุด เกิดผลกระทบน้อยที่สุด และใช้ประโยชน์ได้ยาวนานที่สุด ถึงแม้ว่าการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ต้องดูแลเอาใจใส่ต่อสภาพแวดล้อมอย่างใกล้ชิดมากกว่าอุตสาหกรรมอื่น ๆ แต่การที่อุตสาหกรรมนี้ได้เติบโตและแผ่ขยายไปทั่วโลกก็ส่งผลกระทบทางลบต่อสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและสังคมเช่นกัน การพัฒนาการท่องเที่ยวควรที่จะดำเนินการไปตามแนวทางการพัฒนาแบบยั่งยืน เพราะการท่องเที่ยวไม่อาจจะดำเนินต่อไปได้ หากสภาพแวดล้อมของโลกอยู่ในภาวะวิกฤติ ดังนั้นในการพัฒนาการท่องเที่ยว ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. การพัฒนาอย่างยั่งยืน

การพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นแนวความคิดที่ซับซ้อนและมีหลายมิติ และนั่นหมายความว่า การท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบหนึ่งในกระบวนการที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายโดยที่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable development) คือ การท่องเที่ยวที่มีการจัดการทรัพยากรที่สามารถตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และมีจิตวิญญาณ ในขณะเดียวกันยังคงรักษาความสมบูรณ์ทางวัฒนธรรม (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2541 : 7) จากคำจำกัดความข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่สอดคล้องกัน 7 ประเด็น คือ การจัดการทรัพยากร ความต้องการทางเศรษฐกิจ การตอบสนองความต้องการ การคงอยู่ของสุนทรียภาพ มาตรการทางนิเวศวิทยา ความหลากหลายทางชีววิทยา และสนับสนุนการดำรงอยู่ของชีวิต (นครินทร์ ชัยแก้ว, 2545 : 24)

ในขณะเดียวกันการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2543 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้สรุปแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยพิจารณาจากองค์ประกอบ 4 ประการดังนี้

1. การดำเนินกิจการการท่องเที่ยวในขอบเขตความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน
ชนบทธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว
2. การตระหนักในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อชุมชน ชนบทธรรมเนียม
ประเพณีวัฒนธรรม และวิถีชีวิต
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ
ชุมชน ชนบทธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยว
4. การประสานความต้องการทางเศรษฐกิจ การคงอยู่ของสังคม และการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีเป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ
สูงสุดเป็น การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable tourism development) อันหมายถึง
การบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม
และมีมิติจิตวิญญาณ โดยการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าอย่างรอบคอบ สามารถรักษาเอก
ลักษณะได้ยาวนานส่งผลกระทบต่อที่น้อยที่สุด ซึ่งคุณภาพของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจะต้องดีขึ้น แม้ว่า
จะมีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น (สุพัตรา วิทยประเสริฐกุล. 2545 : 33) ในขณะเดียวกันการท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย (2542 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้สรุปองค์ประกอบของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ประกอบด้วยหลักการ 10 ประการ ดังนี้

1. อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using resource sustainable) มีวิธีการจัดการ
ทรัพยากรทางธรรมชาติ วัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็น (Reducing over-consumption
and waste) มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ จัดหาทรัพยากรที่มี
คุณภาพเหมือนกันใช้ทดแทนทรัพยากรที่หายาก ลดการบริโภคที่มากเกินความจำเป็น
3. รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรม (Maintain
diversity) ส่งเสริมความหลากหลายในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม โดยการเพิ่มคุณค่า
และมาตรฐานการบริการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยวสถานที่นั้นนานขึ้น หรือกลับไปเที่ยวซ้ำ
อีก
4. ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating tourism into planning) การ
วางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวควรจะต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติ การพัฒนาท้องถิ่น และ
การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สามารถเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวในระยะยาวได้

5. ต้องนำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น (Supporting local economy) ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในท้องถิ่น เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวมากขึ้น รวมทั้งเป็นการสร้างงานและกระจายรายได้สู่ชุมชน

6. การมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายการพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น (Involving local communities) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมทำงานกับท้องถิ่น ประสานงาน เครือข่ายระหว่างองค์กรและท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

7. หมั่นประชุมปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (Consulting stakeholders and the public) การปรึกษาหารืออย่างสม่ำเสมอระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งร่วมแก้ปัญหาและลดข้อขัดแย้งสำหรับผลประโยชน์

8. การพัฒนาบุคลากร (Training staff) การฝึกอบรมบุคลากรท้องถิ่นด้านการปฏิบัติ ในการพัฒนาอย่างยั่งยืน จะช่วยยกระดับการบริการการท่องเที่ยว

9. จัดเตรียมข้อมูล คู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม (Marketing tourism responsibly) ควรจัดเตรียมข้อมูล ข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อมและเพียงพอต่อความต้องการ

10. ประเมินผล ตรวจสอบ และวิจัย (Undertaking research) ต้องมีการประเมินผล ตรวจสอบผลกระทบ การศึกษาวิจัยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3. กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์

นอกจากแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในกระแสโลกยังเป็นเงื่อนไข ให้จำเป็นต้องปรับกระบวนการ ทิศทางการวางแผนและการพัฒนาประเทศไทยให้มุ่งสู่ความยั่งยืนมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างให้เกิดการพัฒนาที่มีดุลยภาพระหว่างมิติทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อความ ยั่งยืน ทั้งนี้การพัฒนาทั้ง 3 มิติดังกล่าว จะต้องเกื้อกูลและไม่เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกัน ซึ่งหาก เศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาศักยภาพคนและคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้ดีขึ้น ส่งผลให้สังคมเข้มแข็งเป็นทุนทางสังคมและทุนมนุษย์ที่จะสะท้อนกลับมาในการพัฒนา เศรษฐกิจต่อไป ทั้งยังจะส่งผลให้คนในสังคมมีจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คืนความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งจะเป็นทุนทางกายภาพให้แก่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ ประเทศไทยสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนต่อไป การวางแผนยุทธศาสตร์ เป็นรูปแบบการ วางแผนที่สอดคล้องกับการกระจายอำนาจในการบริหารภาครัฐในปัจจุบัน และเป็นเงื่อนไขในการจัดทำ ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ดำรง วัฒนา (2547: ออนไลน์) ได้ให้ความหมายแผนยุทธ ศาสตร์ (Strategic Plan) วิสัยทัศน์ (Vision) ภารกิจ (Mission) และกลยุทธ์ (Tactic) ต่าง ๆ ใน

การดำเนินงานขององค์การเป็นแผนระยะยาว ที่บอกถึงทิศทางการดำเนินงานขององค์การ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการประสานและกำกับติดตามการดำเนินงานในส่วนงานต่าง ๆ ขององค์การ ให้เป็นไปในทิศทางและจังหวะเวลาที่สอดคล้องกัน โดยการวิเคราะห์สภาพการณ์ภายนอก และภายในองค์การ มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานขององค์การให้สอดคล้องเหมาะสมกับแนวโน้มของสถานการณ์

การวางแผนกลยุทธ์ เป็นการวางแผนเพื่อนำองค์กรไปสู่ภาพลักษณ์ใหม่ที่ต้องการในอนาคต วางแผนในภาพรวมขององค์กร ทุกกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นจะเป็นปัจจัย ชี้อนาคตขององค์กรนั้น ส่วนการวางแผนทั่วไป เป็นการวางแผนเพื่อแก้ปัญหา หาแนวทางในการดำเนินงานให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จ กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์นั้น สามารถสรุปขั้นตอนได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน (SWOT analysis) เป็นการวิเคราะห์เพื่อค้นหาจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) เพื่อได้รู้สภาพแวดล้อมตนเอง โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threat) เพื่อประโยชน์ในการกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมต่อไป

2. การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ฉัตรมงคล เน้นหนา (2546 : 6) ได้ให้ความหมายดังนี้ ข้อความหรือถ้อยแถลงที่ระบุสภาพในอนาคตของหน่วยงาน และการดำเนินงานที่ต้องการสร้างให้เกิดขึ้น (Means and ends) ภายใต้เงื่อนไขของสภาพการณ์ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์เอาไว้ จะเป็นตัวบอกความคาดหวัง ความปรารถนา ความฝันในอนาคตระยะ 5 - 10 ปีข้างหน้า โดยแสดงเจตนารมณ์ที่มุ่งมั่นและแน่นอน

3. การกำหนดพันธกิจ (Mission) ฉัตรมงคล เน้นหนา (2546 : 6) ได้ให้ความหมายของพันธกิจ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ ข้อความหรือถ้อยแถลงที่แสดงถึงขอบข่ายในการดำเนินงานของหน่วยงาน มุ่งมั่นที่จะดำเนินการให้สำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่ระบุไว้

4. การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy) การกำหนดวิสัยทัศน์มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ถือเป็นหัวใจของการกำหนดทิศทางขององค์กร ซึ่งการตัดสินใจนี้คือ ยุทธศาสตร์

5. การกำหนดกลยุทธ์ (Tactic) เมื่อวิสัยทัศน์และภารกิจชัดเจนเป็นที่ยอมรับแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือการกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งหมายถึงแนวทาง หรือวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำองค์กรไปสู่การบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นนั้น ควรมีความสอดคล้องกับแนวโน้มที่สำคัญที่ระบุไว้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ภายนอกและภายในองค์การด้วย พิจารณาโอกาสสำคัญที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม แล้วมองหาวิธีการที่จะใช้จุดแข็งขององค์การให้ได้ประโยชน์ในการคว้าโอกาสนั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อองค์การ โดยควรพิจารณา จุดอ่อนขององค์การประกอบด้วย เพราะองค์การอาจมีจุดอ่อนที่เป็นอุปสรรคทำให้ไม่สามารถนำเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาใช้ในการคว้าโอกาสที่เปิดขึ้นมาได้ เช่น เมื่อเศรษฐกิจเฟื่องฟู องค์กรที่มีขีดความสามารถด้านการผลิตสูงย่อมมีความได้เปรียบ

แต่ถ้าหากองค์กรนั้นมีจุดอ่อน อยู่ที่การตลาด ก็จะทำให้ไม่สามารถใช้จุดแข็งด้านความสามารถในการผลิตได้อย่างเต็มที่ พิจารณาถึงภัยคุกคามที่สำคัญ โดยพยายามหากกลยุทธ์ที่เป็นการนำเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาใช้ในการป้องกันตัว หรือไม่ก็นำจุดแข็งนั้นนำไปใช้กับโอกาสอื่นที่เกิดขึ้น (ดำรง วัฒนา. 2547 : ออนไลน์)

6. การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ในการแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัตินั้น ต้องอาศัยแผนปฏิบัติการเป็นเครื่องมือสำหรับใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับส่วนงานต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างสอดคล้องทั้งในแง่ทิศทางและจังหวะเวลา แผนปฏิบัติการควรมีองค์ประกอบพื้นฐาน ดังนี้

6.1 ชื่อแผนงาน ซึ่งก็คือชื่อของกลยุทธ์แต่ละกลยุทธ์

6.2 วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย ของแผนงานนั้น ซึ่งจะสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Success Indicators) และเป็นมาตรการที่สามารถใช้ในการติดตามประเมินความสำเร็จก้าวหน้าของการดำเนินการตามแผนงานได้

6.3 ชื่อโครงการ งาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ในแผนงานนั้น

6.4 วัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ กิจกรรมนั้น ๆ ที่ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานสามารถที่จะใช้ในการติดตามประเมินผลงานได้

6.5 ระยะเวลาในการดำเนินการ

6.6 ผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการให้บรรลุผลสำเร็จ

6.7 งบประมาณ

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้จัดโครงการสัมมนาเพื่อการวางแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ในจังหวัดระนอง เมื่อวันที่ 25 – 27 เมษายน 2548 ณ วัดสุวรรณคีรีวิหาร อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง สามารถสรุปกระบวนการการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์องค์กรและทรัพยากรด้านต่าง ๆ ของจังหวัดระนองด้วย SWOT ซึ่งประกอบด้วย

1.1 จุดแข็ง หมายถึง การดำเนินงานภายในที่ทำได้ดี ความสามารถและสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นบวก ซึ่งองค์กรนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

1.2 จุดอ่อน หมายถึง สถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นลบและด้อยความสามารถดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ไม่ดี ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์

1.3 โอกาส หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงาน

ขององค์กรบรรลุลัพธ์ประสงค์หรือสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์กร

1.4 อุปสรรค หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กรไม่ให้บรรลุลัพธ์ประสงค์หรือสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัญหาแก่องค์กร

2. การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือในการสำรวจ ตรวจสอบ แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

2.1 ประเภทของทรัพยากร

2.1.1 ทรัพยากรหลักเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว

2.1.2 ทรัพยากรสนับสนุน เพื่อสนับสนุนทรัพยากรหลักในการดึงดูดนักท่องเที่ยว

2.2 ชนิดทรัพยากร

2.2.1 ทรัพยากรธรรมชาติ พืช สัตว์ ภูมิทัศน์ ภูมิอากาศ น้ำ

2.2.2 ทรัพยากรวัฒนธรรม ศาสนา มรดกวัฒนธรรม ชชาติพันธุ์

2.2.3 ทรัพยากรเหตุการณ์สำคัญ งานมหกรรม การแข่งขัน ธุรกิจ ไร่ต่าง ๆ

2.2.4 ทรัพยากรกิจกรรม นันทนาการ สิ่งอำนวยความสะดวก

2.2.5 ทรัพยากรบริการ การขนส่ง ที่พัก การต้อนรับ อาหาร บริการ

2.3 การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว

2.3.1 ขั้นตอนที่หนึ่ง เขียนรายการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

2.3.2 ขั้นตอนที่สอง ประเมินทรัพยากร

2.4 รายการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ตั้งคำถามต่อไปนี้

2.4.1 มีอะไรน่าสนใจให้นักท่องเที่ยวชมบนพื้นที่

2.4.2 มีสิ่งดึงดูดรูปแบบต่าง ๆ อะไรบ้างที่จะดู

2.4.3 นักท่องเที่ยวต้องการบริการใดบ้าง

2.4.4 มีกิจกรรมอะไรให้ทำบ้างระหว่างที่พักบนพื้นที่

2.4.5 ถ้าต้องค้างคืน มีที่พักแรมอะไรให้นักท่องเที่ยว

2.5 รายการทรัพยากรธรรมชาติ

2.5.1 อะไรทำให้ทรัพยากรนี้โดดเด่นบนพื้นที่

2.5.2 สิ่งนั้นเป็นของที่มีทั่วไปในแหล่งอื่นหรือไม่

2.5.3 สิ่งนั้นมีความสำคัญเพียงพอเพื่อดึงดูดในปัจจุบันหรือในอนาคตหรือไม่

2.6 รายการทรัพยากรวัฒนธรรม

2.6.1 อะไรทำให้สิ่งนี้โดดเด่น

2.6.2 มีความรู้สึกดึงดูดเกี่ยวกับวัฒนธรรมสังคมหรือไม่

- 2.6.3 มีน้ำหนักมากพอที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวหรือไม่
- 2.7 รายการทรัพยากรเหตุการณ์สำคัญ
 - 2.7.1 อะไรทำให้เหตุการณ์นั้นโดดเด่น
 - 2.7.2 สามารถดึงดูดผู้ที่ไม่ใช่คนในท้องถิ่นมาร่วมหรือไม่
 - 2.7.3 เหตุการณ์นั้นจะเสริมหรือเป็นคู่แข่งกับเหตุการณ์คล้าย ๆ กันในท้องถิ่นอื่น ๆ
 - 2.7.4 ความถี่ของการเกิดขึ้นเป็นอย่างไร
- 2.8 รายการทรัพยากรกิจกรรม
 - 2.8.1 กิจกรรมนั้นโดดเด่นอย่างไร
 - 2.8.2 สามารถดึงดูดผู้ใช้บริการซึ่งไม่ใช่คนในท้องถิ่นหรือไม่
- 3. การกำหนดวิสัยทัศน์
- 4. การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึงเป้าที่ตั้งไว้ในวิสัยทัศน์
- 5. การกำหนดกลยุทธ์ของแต่ละยุทธศาสตร์
- 6. การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยมีการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม EIA หรือ SEA ในระดับนโยบาย แผน และกลุ่มโครงการ

4. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดระนอง

เพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติ (วาระแห่งชาติ) รัฐบาลได้กำหนดให้จังหวัดจัดทำแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ 2547 – 2550 เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนวาระแห่งชาติ ดังนั้นทางจังหวัดระนองได้ร่วมมือกับหน่วยงานราชการ 40 หน่วยงาน ร่วมประชุมวางแผนแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติจังหวัดระนอง พ.ศ 2547 – 2550 สรุปได้ดังนี้ ในการศึกษาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดระนอง ปี 2547 – 2550 พบว่าทางจังหวัดระนอง ได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน ดังตารางต่อไปนี้

จุดแข็ง	จุดอ่อน
---------	---------

<ol style="list-style-type: none"> 1. ที่ตั้งเป็นประตูสู่ทะเลอันดามันและมหาสมุทรอินเดีย 2. มีท่าเทียบเรืออเนกประสงค์ 3. มีทรัพยากรธรรมชาติหลากหลายสมบูรณ์ 4. ภูมิประเทศสวยงาม อากาศดี 5. แหล่งอาหารสมบูรณ์ 6. น้ำแร่คุณภาพดี ปริมาณมาก 7. ไม่มีปัญหาสิ่งแวดล้อม 8. เมืองขนาดเล็ก ประชากรน้อย บริหารง่าย 9. เศรษฐกิจดี 10.ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 11. สังคมเอื้ออาทร ชุมชนเข้มแข็ง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การคมนาคมไม่สะดวก 2. การจัดการภาครัฐไม่เข้มแข็ง 3. องค์กรภาคประชาชนไม่เข้มแข็ง 4. ขาดการพัฒนาอย่างมีบูรณาการ 5. ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนายังไม่เป็นระบบ 6. ขาดการจัดการปัญหาที่สาธารณะ 7. ขาดการวางมาตรการป้องกันผลกระทบและความขัดแย้งการใช้ทรัพยากร 8. การจัดการแรงงานต่างด้าวไม่มีประสิทธิภาพ 9. ไม่มีระบบกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียรวม
โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> 1. การบริหารจังหวัดแบบ CEO 2. การปฏิรูประบบราชการ 3. นโยบายเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน 4. นโยบายการขนส่งทางน้ำ 5. นโยบายเชื่อมโยงเศรษฐกิจอันดามันกับมหาสมุทรอินเดีย 6. นโยบายเปิดเสรีการค้าและการเงิน 7. กระแสโลกเรื่องธรรมชาติและธรรมชาติบำบัด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเสี่ยงด้านการตลาดเรื่องการขนส่งทางน้ำ 2. ท่าเรือปากบารา จังหวัดสตูล 3. นโยบายสะพานเศรษฐกิจขนอม - กระบี่ 4. รัฐบาลให้ความสำคัญภูเก็ตเป็นแหล่งสปา 5. นโยบายแรงงานต่างด้าวไม่เหมาะสม 6. ชีวาคม เกาะสมุย แหล่งสปาที่มีชื่อเสียงระดับโลก 7. ฝนตกยาวนาน

ภาพประกอบ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน

ที่มา : สำนักงานจังหวัดระนอง.(2547) ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดระนอง ปี 2547 – 2550 : 11

วิสัยทัศน์จังหวัดระนอง “เป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าระหว่างฝั่งอันดามัน ดำรงไว้ซึ่งการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่น่าอยู่”

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์
1. ศูนย์กลางการขนส่งสินค้าทางทะเลฝั่งอันดามัน	1.1 ให้บริการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศได้อย่างรวดเร็ว สะดวก และประหยัด สามารถแข่งขันได้ทั้งในและต่างประเทศ
2. เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	2.1 น้ำแร่คุณภาพดีของจังหวัดระนองได้ใช้ประโยชน์เต็มศักยภาพ คุ่มค่าและเป็นธรรมชาติ 2.2 จังหวัดระนองมีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถแข่งขันได้ทั้งภายใน และภายนอกประเทศ
3. เมืองน่าอยู่	3.1 ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มีการนำมาใช้ประโยชน์คุ้มค่า เป็นธรรมชาติและยั่งยืน สภาพแวดล้อมเมือง ชุมชนสะอาด สวยงามและเป็นระเบียบเรียบร้อย 3.2 เศรษฐกิจดี มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม 3.3 แรงงานต่างด้าวได้รับการจัดระเบียบ

ภาพประกอบ 4 ประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์จังหวัดระนอง

ที่มา: สำนักงานจังหวัดระนอง. (2548). แผนยุทธศาสตร์จังหวัดระนอง ประจำปี 2548 : 1 - 3

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
1. ศูนย์กลาง การขนส่งสินค้า ทางทะเลฝั่งอัน ดามัน	- ให้บริการ ขนส่งสินค้า ระหว่างประเทศ ได้อย่างรวดเร็ว สะดวก และ ประหยัด สามารถแข่งขัน ได้ทั้งในและ ต่างประเทศ	- ปริมาณสินค้าที่ ขนถ่ายผ่าน ท่าเรืออเนก ประสงค์ จังหวัด ระนองเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 15	1. ปรับปรุงการใช้ ประโยชน์ท่าเรือ อเนกประสงค์ จังหวัดระนอง	1.1 ขยายท่า เทียบเรืออเนก ประสงค์จังหวัด ระนอง 1.2 ขยายเขต จำหน่ายน้ำ ประปาสู่อเนก 1.3 จัดหาสิ่ง อำนวยความสะดวก
				2. วางแผนหลัก พัฒนาท่าเรือ อเนกประสงค์ จังหวัดระนอง	2.1 วางแผน หลักพัฒนา ท่าเรืออเนก ประสงค์จังหวัด ระนอง
				3. การ ประชาสัมพันธ์ และการตลาด	3.1 การ ประชาสัมพันธ์ และการตลาด
				4. ปรับปรุง โครงข่ายการ คมนาคมทางบก	4.1 ปรับปรุง ถนนและขยาย ทางหลวง แผ่นดิน กระบุรี- ชุมพรและถนน สายน้ำตก-สาม แหล่ม 4.2 ศึกษาความ เป็นไปได้ในการ ขยายถนนราช กฤต-หลังสวน
				5. เตรียมความ พร้อมบุคลากรใน การบริหารจัดการ ท่าเรือ	5.1 ศึกษาการ จัดทำหลักสูตร พัฒนาบุคลากร ด้านพาณิชยนาวิ

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
2. เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	2.1 น้ำแร่ คุณภาพดีของจังหวัดระนองได้ใช้ประโยชน์เต็มศักยภาพ คุ่มค่าและเป็นธรรมชาติ	- จำนวนผู้ใช้บริการน้ำแร่เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 20	- ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากน้ำแร่และการแพทย์ทางเลือก	1 ก่อสร้างศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพด้วยการแพทย์ทางเลือก 2 ผลิตน้ำแร่ดื่มและผลิตภัณฑ์จากน้ำแร่ 3 พัฒนาแหล่งน้ำแร่ร้อนบ้านพรุวัง 4 ส่งเสริมการใช้น้ำแร่ในสถานที่ออกกำลังกาย 5 หมู่บ้านน้ำแร่ 6 ประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์จากน้ำแร่
	2.2 จังหวัดระนองมีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสามารถแข่งขันได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ	- จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 10	- เสริมสร้างความเข้มแข็งภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพครบวงจร	1. เกาะช้าง เกาะพยาม ปลอดภัย ไร้มลพิษ 2. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกาะเหลา 3. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกาะหาดทรายดำ 4. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
2. เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	2.2 จังหวัดระนองมีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสามารถแข่งขันได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ				5. หมู่บ้านสุขภาพดี 6. ส่งเสริมและพัฒนาบริการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก
				- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก	1. ปรับปรุงพื้นที่สวนรุกขชาติรักษะวาริน 2. พัฒนาสุขภาพิบาลในแหล่งท่องเที่ยว 3. ห้องน้ำสาธารณะสะอาด สวยงามปลอดภัย
		- สถานประกอบการด้านอาหารผ่านเกณฑ์มาตรฐาน GMP - ตลาดสดน้ำซึ้อ	ร้อยละ 95 ร้อยละ 85	- อาหารปลอดภัย	1. เนือสัตว์ปลอดภัยตลอดห่วงโซ่อาหาร 2. ตลาดสดน้ำซึ้อ 3. ยกระดับร้านอาหารและแผงลอยจำหน่ายอาหารให้ได้มาตรฐาน Clean Food Good Taste 4. ยกระดับสถานประกอบการผ่านเกณฑ์ GMP

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
3. เมืองน่าอยู่	3.1 ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มีการนำมาใช้ประโยชน์คุ้มค่า เป็นธรรมและยั่งยืน สภาพแวดล้อมเมือง ชุมชน สะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบเรียบร้อย	- จำนวนพื้นที่ป่าที่ปลูกเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 33	- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1. การจัดการทรัพยากรดิน 2. น้ำอยู่ปายัง 3. พัฒนาคลองหาดส้มแป้น 4. ปรับปรุงทัศนียภาพบริเวณเส้นทางจราจร 5. ปรับปรุงภูมิทัศน์เมือง/ชุมชน
	3.2 เศรษฐกิจดีมี การกระจายรายได้	- มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 15	- การค้าระหว่างประเทศและชายแดน	1. ก่อสร้างท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวและ การค้าชายแดน 2. ส่งเสริมการจัดตั้งตลาดสินค้าชายแดน
		- ร้อยละที่ลดลงของคนในครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 20,000 บาท/ปี	ร้อยละ 25	- การส่งเสริมอาชีพ	1. ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 2. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรครบวงจร 3. จัดการคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร 4. พัฒนาระบบตลาดและเครือข่ายสหกรณ์

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
					5. พัฒนาวិสาหกิจชุมชนในศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล 6. สนับสนุนการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน 7. จัดศูนย์บริการข้อมูลและจำหน่ายสินค้า OTOP 8. เสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายองค์กรชุมชน
	3.3 แรงงานต่างด้าวได้รับการจัดระเบียบด้านการทานและด้านสุขภาพ	- จำนวนแรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานถูกต้อง	ร้อยละ 80	- การจัดการแรงงานต่างด้าว	1. ควบคุมการทำงานแรงงานต่างด้าว 2. จัดระบบดูแลสุขภาพแรงงานต่างด้าว

ภาพประกอบ 5 ประเด็นตัวชี้วัด กลยุทธ์ และโครงการจังหวัดระนอง

ที่มา: สำนักงานจังหวัดระนอง. (2548) แผนยุทธศาสตร์จังหวัดระนอง ประจำปี 2548 : 1 - 3

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน			เป้าหมาย				
		ปี 45	ปี 46	ปี 47	ปี 49-51	ปี 48	ปี 49	ปี 50	ปี 51
1. ให้บริการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศได้อย่างสะดวก รวดเร็ว สะดวก และประหยัด สามารถแข่งขันได้ทั้งในและต่างประเทศ	- ปริมาณสินค้าที่ขนถ่ายผ่านท่าเรือเนกประสงค์จังหวัดระนองเพิ่มขึ้น	-	2,074 ตัน	7,399 ตัน	ร้อยละ 85	ร้อยละ 15	ร้อยละ 20	ร้อยละ 25	ร้อยละ 25
2. นำแร่คุณภาพดีของจังหวัดได้ใช้ประโยชน์เต็มศักยภาพ คุ่มค่า และเป็นธรรม	- จำนวนผู้ใช้บริการน้ำแร่เพิ่มขึ้น	712 คน	2,715 คน	1,884 คน	ร้อยละ 95	ร้อยละ 20	ร้อยละ 25	ร้อยละ 25	ร้อยละ 25
3. จังหวัดระนองมีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถแข่งขันได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ	3.1 จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น 3.2 สถานประกอบการด้านอาหารผ่านเกณฑ์มาตรฐาน GMP 3.3 ตลาดสดน่าซื้อ	316,230 คน	345,480 คน	78,905 คน	ร้อยละ 40	ร้อยละ 10	ร้อยละ 10	ร้อยละ 10	ร้อยละ 10
		-	ร้อยละ 16.67	ร้อยละ 90.65	ร้อยละ 95	ร้อยละ 95	ร้อยละ 95	ร้อยละ 95	ร้อยละ 95
		-	ร้อยละ 14-29	ร้อยละ 42.86	ร้อยละ 90	ร้อยละ 85	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 95
4. ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มีการนำมาใช้ประโยชน์คุ้มค่า เป็นธรรม และยั่งยืน สภาพแวดล้อมเมือง ชุมชน สะอาด สวยงาม ระเบียบเรียบร้อย	- จำนวนปลูกพื้นที่เพิ่มขึ้น	700 ไร่	800 ไร่	1,200 ไร่	1,325 ไร่	442 ไร่	442 ไร่	441 ไร่	-
5. เศรษฐกิจมีการกระจายรายได้เป็นธรรม	5.1 มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น 5.2 ร้อยละที่ลดลงของคนในครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 20,000 บาทปี	2,467.8 5 ลบ.	4,032.8 9 ลบ.	4,750.15 ลบ.	ร้อยละ 60	ร้อยละ 15	ร้อยละ 15	ร้อยละ 15	ร้อยละ 15
		-	3,875 คร.	1,926 คร.	ร้อยละ 100	ร้อยละ 25	ร้อยละ 25	ร้อยละ 25	ร้อยละ 25
6. แรงงานต่างด้าวได้รับการจัดระเบียบด้านการทำงานและด้านสุขภาพ	- จำนวนแรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานถูกต้อง	-	ร้อยละ 70	ร้อยละ 80	ร้อยละ 950	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85	ร้อยละ 90	ร้อยละ 95

ภาพประกอบ 6 เป้าประสงค์และตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ของจังหวัดระนอง

ที่มา: สำนักงานจังหวัดระนอง. (2548). แผนยุทธศาสตร์จังหวัดระนอง ประจำปี 2548 : 6 - 7

5. สภาพพื้นที่ทั่วไปจังหวัดระนอง

ประวัติความเป็นมาเมืองระนอง

ระนอง หรือเมืองแร่นอง เดิมเป็นหัวเมืองเล็ก ๆ มีฐานะเป็นเมืองขึ้นของเมืองชุมพร มาตั้งแต่สมัยก่อนราชธานีของไทย โดยแบ่งการปกครองออกเป็น 2 เมือง คือ เมืองระนอง และเมืองตระ ซึ่งอยู่ในการปกครองของชุมพร เจ้าเมืองมีบรรดาศักดิ์เป็นหลวง เรียกชื่อตามนามเมืองว่า “หลวงระนอง” ครั้งต้นสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ชาวจีนฮกเกี้ยน ชื่อ “คอซู่เจียง” (บางเล่มใช้ คอซู่เจียง) ได้ยื่นขอประมูลอากรตีบุกในเขตเมืองระนองและเมืองตระ ในปี พ.ศ. 2387 ปลายสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงโปรดอนุญาตพร้อมทั้งพระราชทานบรรดาศักดิ์ ให้คอซู่เจียงเป็น “หลวงรัตนเศรษฐี” ในปลายรัชกาลที่ 4 หลวงระนองเจ้าเมืองคนเดิมถึงแก่กรรมลง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานสัญญาบัตรเลื่อนเป็น “พระรัตนเศรษฐี” และในปี พ.ศ. 2405 ทรงโปรดเกล้า ฯ ให้ยกเมืองตระและเมืองระนอง ขึ้นเป็นหัวเมืองจัตวา ขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานคร และโปรดเกล้า ฯ ให้เลื่อนบรรดาศักดิ์เป็น “พระยารัตนเศรษฐี” ผู้สำเร็จราชการเมืองระนอง หรือผู้ว่าราชการเมืองระนองคนแรก (สุวรรณผา ณ ระนอง. 2546 : 42 – 43)

ตราประจำจังหวัดระนอง

รูปปราสาทตั้งอยู่บนภูเขา มีรูปเลข 5 ประดิษฐานอยู่บนพานแว่นฟ้า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ฯ เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรก ที่ได้เสด็จประพาสเมืองระนอง ได้เสด็จประทับพระที่นั่งบนเนินเขานิเวศน์คีรี ซึ่งต่อมาได้พระราชทานนามพลับพลาที่ประทับว่าพระที่นั่งรัตนรังสรรค์ จังหวัดระนองจึงได้ประมวลเอาสิ่งสำคัญดังกล่าว มาเป็นดวงตราประจำจังหวัด ซึ่งเป็นรูปปราสาทตั้งอยู่บนภูเขา มีรูปเลข ๕ ประดิษฐานอยู่บนพานแว่นฟ้า ความหมายต่าง ๆ ในดวงตรา คือ เลข ๕ หมายถึง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ปราสาท หมายถึง พระที่นั่งรัตนรังสรรค์ ภูเขา หมายถึง ภูเขานิเวศน์คีรี พานแว่นฟ้า หมายถึง ชาวจังหวัดระนอง (ประวัติความเป็นมาจังหวัด : 2547 : ออนไลน์)

ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ จังหวัดระนอง

ระนองเป็นจังหวัดแรกของภาคใต้ตอนบนด้านฝั่งทะเลอันดามันของไทย ติดกับประเทศพม่า โดยมีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 568 กิโลเมตร มีพื้นที่ติดแผ่นดินใหญ่ 3,298 ตารางกิโลเมตร และพื้นที่เกาะ 62 เกาะ ลักษณะของพื้นที่เป็นรูปรีเวียวยาว ในแนวเหนือ – ใต้ มีระยะทาง 169 ตารางกิโลเมตร ส่วนที่แคบที่สุดมีระยะทางเพียง 9 กิโลเมตร คือ “คอคอคกระ” มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา และ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเมือง อำเภอสวี และอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเกาะสอง ประเทศพม่า และทะเลอันดามัน

ด้วยลักษณะพื้นที่ที่เป็นภูเขาและส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ที่อยู่ในสภาพอุดมสมบูรณ์ และอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดียช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนืออ่าวไทย ช่วงเดือนพฤศจิกายนจนถึงเดือนเมษายน ระนองจึงเป็นจังหวัดที่มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุดของไทย ระนองจึงได้ชื่อว่าเป็น “เมืองแห่งฝนแปดแดดสี่”

ข้อมูลทั่วไป

ระนองมีจำนวนประชากรที่น้อยที่สุดของไทยเพียง 177,360 คน (ข้อมูลประชากรเดือนธันวาคม ปี 2544) แบ่งการปกครองออกเป็น 4 อำเภอกับ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองระนอง อำเภอกะบุรี อำเภอละอุ่น อำเภอกะเปอร์และกิ่งอำเภอสูขสรัราษฎร์ เมืองระนองห่างจากกรุงเทพ ๕ 568 กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินสายที่ 4 (ถนนเพชรเกษม) เศรษฐกิจของระนองขึ้นกับการประกอบอาชีพประมง เหมือนแร่ สวนยางพารา กาแฟ มะพร้าว และเม็ดมะม่วงหิมพานต์ ซึ่งคนระนองเรียกเม็ดมะม่วงหิมพานต์ว่า “กาหยู” โดยจังหวัดอื่นในภาคใต้จะเรียกต่างกันเป็น กาหยี หัวครก มะม่วงเม็ดล่อ มะม่วงหิมพานต์ของระนองมีเนื้อหวานโดยเฉพาะพันธุ์ที่ปลูกบนเกาะพยามอันเป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญ เม็ดมะม่วงคั่วไฟแบบชาวบ้านท้องถิ่นจะมีรสอร่อย หอม และกรอบ และเป็นของฝากยอดนิยมที่ขึ้นชื่อของระนองชนิดหนึ่ง ของฝากของระนองยังมี กุ้งแห้ง กะปิ ปลาเค็ม มีการทำฟาร์มปศุสัตว์ที่บ้านท่าฉาง ตำบลหงาว อำเภอเมืองระนอง ซึ่งปัจจุบันได้มีแพร่หลายทั่วไปในหลายจังหวัด

ทรัพยากรธรรมชาติ

ดิน ลักษณะดินของจังหวัดระนอง ไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูกมากนัก เนื่องจากมีลักษณะเป็นดินตื้น ระบายน้ำดีเกินไปและมีสภาพเป็นดินเปรี้ยวในบางพื้นที่ เช่น อำเภอกระบุรี จากข้อมูลของสำนักงานป่าไม้จังหวัดระนอง ปี 2544 จากพื้นที่ทั้งหมด 2,061,278 ไร่ สามารถจำแนกตามสภาพการใช้ที่ดินได้ดังนี้

1. พื้นที่เพื่อการเกษตร (21.78%) 453,074 ไร่
2. พื้นที่ป่าไม้ (33.20 %) 684,375 ไร่
3. พื้นที่ไม่ได้จำแนก (44.82%) 923,829 ไร่

ป่าไม้ จังหวัดระนองมีป่าไม้อยู่ 2 ประเภท

1. ป่าบก เป็นป่าที่ปรากฏให้เห็นอยู่โดยทั่วไป ปี 2544 จังหวัดระนองมีพื้นที่ป่าบกเหลืออยู่ 544,143.75 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 28.05 ของเนื้อที่จังหวัด เมื่อรวมเนื้อที่ป่าชายเลนอีกจำนวน 120,231.25 ไร่ แล้วจะมีเนื้อที่ป่าทั้งสิ้น 684,375 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 34.03 ของเนื้อที่จังหวัดทั้งหมด

2. ป่าชายเลน จังหวัดระนองอยู่ติดกับทะเลอันดามัน ชายฝั่งมีน้ำทะเลท่วมถึง ทำให้เกิดสภาพป่าอีกชนิดหนึ่งเรียกว่า ป่าชายเลน เป็นป่าที่มีสภาพทางนิเวศวิทยาที่สำคัญมากเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ วิทยอ่อน มีไม้ที่สำคัญ ได้แก่ โกงกาง ประดู่ ถั่ว ตะบูน ประสัก และอื่น ๆ ไม้ป่าชายเลนใช้ในการเผาถ่านให้ถ่านที่มีคุณภาพดีมากจึงเกิดอุตสาหกรรมขึ้นอีกชนิดหนึ่ง คือ การเผาถ่านจากภาพถ่านดาวเทียม ปี 2538 จังหวัดระนองมีพื้นที่ป่าชายเลนที่คงสภาพ ประมาณ 193.08 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 120,675 ไร่ คิดเป็น 5.83 % ของเนื้อที่จังหวัด แต่ในปี 2544 มีเนื้อที่ป่าชายเลนเหลืออยู่ 120,231.25 ไร่ ลดลงจากปี 2538 จำนวน 443.75 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.37 (สำนักงานจังหวัด . 2547 : ออนไลน์)

สภาพทางเศรษฐกิจ

ในด้านเศรษฐกิจ จังหวัดระนองมีผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งสิ้น 10,758 ล้านบาท รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร 75,758 บาท ต่อปี สูงเป็นอันดับสามของภาคใต้ รองจากภูเก็ต และสงขลา รายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะการประมงเป็นอาชีพที่ทำรายได้สูงสุด เกือบ 40% ของรายได้จังหวัดทั้งหมด รองลงมาได้แก่ การค้าส่งค้าปลีก และอุตสาหกรรม

จังหวัดระนองมีพื้นที่ทำการเพาะปลูกประมาณ 487,377 ไร่ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา กาแฟโรบัสต้า มะม่วงหิมพานต์ ปาล์มน้ำมัน และมังคุด

ด้านอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรมของจังหวัดระนองส่วนใหญ่เป็นโรงงาน อุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากการประมง ป่าไม้ และโรงงานอุตสาหกรรมบริการต่าง ๆ ลักษณะโรงงานจะเป็นโรงงานขนาดกลางและขนาดเล็ก ใช้คนไม่มากนัก ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองระนอง

สภาพทางสังคม

การศึกษา ในปีการศึกษา 2545 จังหวัดระนองมีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น 113 แห่ง แยกเป็นโรงเรียนในสังกัด กรมสามัญศึกษา จำนวน 8 แห่ง สำนักงานการประถมศึกษา จำนวน 88 แห่ง การศึกษาเอกชน จำนวน 10 แห่ง สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น จำนวน 2 แห่ง กรมอาชีวศึกษา จำนวน 2 แห่ง และอื่น ๆ จำนวน 2 แห่ง มีครูอาจารย์ รวม 1,999 คน นักเรียน นักศึกษา รวม 27,543 คน สัดส่วนครูต่อนักเรียนเป็น 1 : 18.78

การนับถือศาสนา ประชาชนในจังหวัดระนองส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมา คือ ศาสนาอิสลาม ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอกะเปอร์ กิ่งอำเภอสุขสำราญ และอำเภอเมืองบางส่วน ส่วนที่เหลือ นับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอื่น

วัฒนธรรมประเพณี

จังหวัดระนองมีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และการละเล่นพื้นเมืองที่สำคัญที่ นิยมปฏิบัติสืบต่อกันมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน คือ

1. ประเพณีงานเทศกาลกาหยู กาหยูเป็นพืชเศรษฐกิจ ที่ขึ้นชื่อของจังหวัดระนอง หรือที่ เรียกว่า มะม่วงหิมพานต์ ภายในงานมีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากมะม่วงหิมพานต์ และสินค้าพื้นเมือง ของชาวจังหวัดระนอง กำหนดวันจัดงานเดือนมีนาคม ถึง เดือนเมษายน ของทุกปี

2. ประเพณีงานแห่พระแข่งเรือ ภายในงานมีการแห่เรือพระ และการแข่งเรือพาย มีการ ประโคมกลอง "คุ่มกลอง" มีการตกแต่งเรือพระอย่างวิจิตรบรรจง โดยเฉพาะส่วนที่เรียกว่า "พนมพระ" จะอัญเชิญพระพุทธรูปประดิษฐานในเรือ แล่นแห่ไปตามลำน้ำกระบุรี กำหนด วันจัดงานแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี

3. ประเพณีงานตักบาตรเทโว เป็นงานตักบาตรเทโวที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดระนอง มีนักเรียน นักศึกษา หรือดาราแต่งตั้งเป็นนางฟ้า ทหาร ตำรวจ แต่งตัวเป็นเทวดามาร่วมมหาบุษบกที่ ประทับรูปเหมือนของพระพุทธเจ้าปางอุ้มบาตร พระสงฆ์ สามเณร จะโคจรลงมาจากภูเขาหญ้าออกมารับ บิณฑบาตโปรดญาติโยม บริเวณเชิงภูเขาหญ้า บริเวณวังมัจฉา วัดบ้านหวาง และมีประชาชน จำนวนมากต่างรอกันใส่บาตร หลังจากพระฉันเพลแล้ว จะมีการฟังเทศน์ฟังธรรมด้วย กำหนดจัดงาน วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี

4. ประเพณีงานลอยกระทง เป็นประเพณีที่มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย เป็นประเพณีของพราหมณ์ทำเพื่อบูชาพระเจ้าทั้งสาม คือ พระอิศวร พระนารายณ์ และพระพรหม ศาสนาพุทธ ก็จัดลอยกระทงเพื่อบูชาพระบรมสารีริกธาตุ จังหวัดระนองได้จัดประเพณีลอยกระทงเป็นประจำทุก ๆ ปี กำหนดจัดงานวันเพ็ญเดือน 12 ของทุกปี

5. งานเปิดทองพระถ้ำพระขยางค์ ที่อำเภอกระบุรี จัดขึ้นในช่วงเทศกาลตรุษจีนของทุกปี โดยใช้บริเวณถ้ำพระขยางค์เป็นสถานที่จัดงาน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเข้าชมความสวยงามของถ้ำ กลางคืนจะมีมหรสพต่าง ๆ

เทศกาลและงานประเพณี

1. งานเสด็จพระแข่งเรือ ที่อำเภอกระบุรี เป็นงานประเพณีประจำปี จัดครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2540 ระยะเวลาจัดงาน 3 วัน ตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ ถึง แรม 3 ค่ำ เดือน 11 มีการแข่งขันเรือพระน้ำ โดยการนำเรือมาตกแต่งให้สวยงาม และอัญเชิญพระพุทธรูปประดิษฐานในเรือ แล้วแห่ไปตามลำน้ำของแม่น้ำกระบุรี มีการประกวดร้องเพลง การแข่งเรือระหว่างชาวไทยกับชาวพม่า งานจัดที่บริเวณแม่น้ำกระบุรีช่วงคอคอดกระ

2. งานกาหูก เป็นงานประกวดพืชผลและจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร จัดในช่วงปลายเดือนมีนาคมของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงที่กาหูกหรือมะม่วงหิมพานต์กำลังสุกเต็มต้นและเป็นฤดูเก็บเมล็ดกาหูก ในงานจัดมีการออกร้านจัดนิทรรศการ มีการประกวดพืชผลทางการเกษตร เช่น เมล็ด กาหูก กั้วย น้ำหว่า กั้วยเล็บมือนาง และมีการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรและอาหารทะเล

3. งานเปิดเมืองระนอง ท่องอันดามัน เป็นงานเปิดเทศกาลท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง จัดในช่วงเดือนเมษายนที่บริเวณลานข้างศาลหลักเมืองตรงข้ามเทศบาลเมืองระนอง มีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางทะเล ในงานมีการออกร้านจำหน่ายอาหารทะเลให้นักท่องเที่ยวได้เลือกรับประทานอาหารทะเลสด ๆ (สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคใต้ เขต 5 . 2547 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจังหวัดระนอง

จังหวัดระนองมีสถานที่ท่องเที่ยวรวม 28 แห่ง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 24 แห่ง และสถานที่ท่องเที่ยวทางโบราณโบราณวัตถุ 4 แห่ง และมีอยู่ทั่วทุกอำเภอ / กิ่งอำเภอ ดังนี้

1. บ่อน้ำร้อนและสวนสาธารณะรักษะวาริน มีบ่อน้ำร้อนอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก ได้ผ่านการตรวจวิจัยจากกรมวิทยาศาสตร์แล้วว่า มี แร่เหล็ก สังกะสี แมงกานีส แมกนีเซียม ฟลูออไรด์ และไนเตรด ไม่มีกำมะถัน มีความร้อนถึง 65 องศาเซลเซียส น้ำแร่จากบ่อ

น้ำพุร้อนนี้สามารถใช้ดื่มและอาบได้ มีประโยชน์ต่อร่างกายในแง่ของ การบำบัดรักษาสุขภาพ ทำให้ การหมุนเวียนของเลือดในร่างกายดีขึ้น

2. อุทยานแห่งชาติแหลมสน ครอบคลุมพื้นที่ 315 ตารางกิโลเมตร อยู่ในพื้นที่ อำเภอเมือง อำเภอเกาะเปอรัง จังหวัดระนอง และอำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ประกอบไปด้วยพื้นที่ ชายฝั่งและหมู่เกาะ 2 หมู่เกาะ รวมถึงเกาะต่าง ๆ อีก 8 เกาะ สภาพพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง เมื่อ ผนวกเข้ากับควมงามตามธรรมชาติ ทำให้ที่นี่เป็นอีกหนึ่งสถานที่ท่องเที่ยวของผู้รักธรรมชาติไม่ควรพลาด จากสภาพภูมิประเทศที่ประกอบด้วยพื้นที่ชายฝั่งและหมู่เกาะน้อยใหญ่ในท้องทะเล เช่น หาดบางเบน หมู่เกาะกำ อ่าวเคย ทะเลสาบใน

3. สุสานเจ้าเมืองระนอง เป็นสุสานแบบจีน (ฮวงซุ้ย) ฝังศพพระยารัตนเศรษฐี (คอซู่เจียง) เจ้าเมืองระนองคนแรก

4. ภูเขาหญ้า เป็นภูเขาหัวล้าน จุดชมวิวที่สวยงามของระนอง มีหญ้าขึ้นปกคลุม เป็นส่วนใหญ่เหมือนกำมะหยี่ ผลัดเปลี่ยนจากสีเขียวขจีเมื่อยามหน้าฝนมาเป็นสีเหลืองทองยามหน้า ร้อน

5. น้ำตกหงาว อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ สาย น้ำตกไหลกระจายผ่านหน้าผาสูง สามารถมองเห็นได้ในระยะไกล สามารถชมทิวทัศน์ของภูเขาหญ้า ได้จากที่นั่งพักผ่อนบริเวณน้ำตกหงาว มีการพบน้ำจืดพันธุ์ใหม่ที่อาศัยในบริเวณน้ำตกและพบที่แห่ง เดียวในไทยมีชื่อว่า “ปูเจ้าฟ้า” มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์โดดเด่น กระดองและก้ามเป็นสีขาว บริเวณ ริมฝัปาก เป้าตาและขาทั้ง 4 คู่เป็นสีม่วงดำ

6. เกาะพยาม อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเกาะพยาม เป็นเกาะที่ได้รับความนิยมจาก นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศโดยเฉพาะชาวเยอรมัน ที่เดินทางมาพักผ่อน เพราะบนเกาะมีหาดทราย ขาวสะอาดกระจายอยู่ทางตะวันตกของเกาะหันหน้าสู่ทะเลอันดามัน ทำให้สามารถมองเห็นภาพของ พระอาทิตย์ตกดินอย่างสวยงาม ความมีอัธยาศัยไมตรีของชาวเกาะเป็นเสน่ห์ที่ทำให้ผู้มาเยือนรู้สึก อบอุ่น

การเดินทาง

1. ทางรถยนต์ จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางสายธนบุรี-ปากท่อ ระยะทาง 90 กิโลเมตร แยก ซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ผ่านเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ถึงสี่แยกปฐมพร (ชุมพร) เลี้ยวขวาไปจนถึงจังหวัดระนอง รวมระยะทาง 568 กิโลเมตร

2. ทางรถไฟ จากกรุงเทพฯ ไม่มีรถไฟไประนองโดยตรง นักท่องเที่ยวที่ประสงค์จะ เดินทางโดยรถไฟ สามารถลงรถไฟที่สถานีรถไฟชุมพร จังหวัดชุมพร แล้วต่อรถโดยสารประจำทาง

ชุมพร-ระนอง ระยะทาง 122 กิโลเมตร

3. ทางเครื่องบิน บริษัท ภูเก็ตแอร์ บริการเที่ยวบินเส้นทาง กรุงเทพฯ-ระนอง ทุกวัน วันละ 1 เที่ยวบิน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 20 นาที

6. ธรณีพิบัติภัยสึนามิ

จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวใต้สมุทร บริเวณเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ทำให้เกิดคลื่นยักษ์ชายฝั่งที่เรียกว่า สึนามิ (Tsunami) ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติอย่างร้ายแรงแก่ประเทศต่าง ๆ ที่อยู่ริมฝั่งมหาสมุทรอินเดีย และทะเลอันดามัน ถึง 11 ประเทศ ได้แก่ อินเดีย ศรีลังกา อินโดนีเซีย ไทย พม่า บังกลาเทศ มาเลเซีย มัลดีฟ โซมาเลีย เคนยา และแทนซาเนีย มีผู้เสียชีวิตรวมกันถึง 145,080 คน และเมื่อรวมผู้สูญหายด้วยจะมีมากถึง 298,029 คน โดยยังไม่รวมถึงผู้บาดเจ็บจำนวนมาก และทรัพย์สินอีกมหาศาล นับเป็นภัยธรรมชาติครั้งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งในโลก สำหรับประเทศไทย ได้รับผลกระทบใน 6 จังหวัดทางภาคใต้ฝั่งอันดามัน คือ ภูเก็ต ระนอง พังงา กระบี่ ตรัง และสตูล มีผู้เสียชีวิตทั้งสิ้น 5,392 คน บาดเจ็บ 8,457 คน และสูญหาย 3,100 คน (ศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรี : 2548 : ออนไลน์)

ความหมายของสึนามิ

นักวิชาการและกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ได้ให้คำนิยาม ความหมายของสึนามิไว้มากมาย สามารถสรุปความหมายได้ดังนี้

พวงร้อย (2548 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายสึนามิ สามารถสรุปได้ดังนี้ สึนามิ เป็นภาษาญี่ปุ่นแปลว่า Harbour Wave คำแรก สึ แปลว่า harbour คำที่สอง นามิ แปลว่า คลื่น ปัจจุบันใช้เป็นคำเรียก กลุ่มคลื่นที่มีความยาวคลื่นมาก ๆ นับจากยอดคลื่นที่ไล่ตามกันไป เกิดขึ้นจากการที่น้ำทะเลในปริมาตรเป็นจำนวนมากมายมหาศาล ถูกผลักดันให้เคลื่อนที่ในแนวตั้ง เนื่องจากการเคลื่อนไหวของเปลือกโลกส่วนที่อยู่ใต้ทะเลลึก บางครั้งก็เรียกว่า Seismic wave ซึ่งมักจะสับสนกับ Tidal wave ซึ่งเกิดจากน้ำขึ้นน้ำลง แต่สึนามิ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องอะไรกับการขึ้นลงของน้ำ สึนามิ ส่วนใหญ่อาจเกิดจากแผ่นดินไหวรุนแรงทำให้เกิดการเคลื่อนตัวของเปลือกโลกที่ถูกดันขึ้นหรือยุบตัวลงใต้ทะเลอย่างฉับพลัน ทำให้น้ำทะเลปริมาตรมหาศาลถูกดันขึ้นหรือทรุดตัวลงอย่างรวดเร็ว พลังงานจำนวนมากก็ถ่ายเทไปทำให้เกิดการเคลื่อนตัวของน้ำทะเลเป็น คลื่นขนาดใหญ่เหนือทะเลลึก ซึ่งดูไม่ต่างไปจากคลื่นทั่วไป จึงไม่สามารถสังเกตเห็นได้ เพราะคลื่นนี้จะสูงจากระดับน้ำทะเลปกติเพียงไม่กี่ฟุตเท่านั้น จึงไม่สามารถจะพยากรณ์ หรือบอกเตือนภัยได้ นอกจากนี้แล้ว สึนามิยังเกิดได้จากการเกิดแผ่นดินถล่มใต้ทะเล หรือไถ้ฝั่งที่ทำให้มวลของดินและหิน เคลื่อนย้ายแทนที่มวลน้ำทะเล หรือ

ภูเขาไฟระเบิดใกล้ทะเล ส่งผลให้เกิดการโยนสาดดินหินลงน้ำ จนเกิดเป็นสึนามิได้ สรุปลักษณะของ สึนามิ จะเกิดขึ้นเมื่อน้ำทะเลในปริมาตรมหาศาล ถูกผลักดันให้เคลื่อนออกจากตำแหน่งเดิมในแนวตั้ง อย่างฉับพลันด้วยพลังงานมหาศาล น้ำทะเลก็จะกระจายตัวออกเป็นคลื่น สึนามิที่เมื่อกระทบไปถึงฝั่งใด ความพินาศสูญเสียชีวิตก็จะตามมาอย่างไม่ทันตั้งตัว

สำนักพิมพ์มติชน (2548 : ออนไลน์) ได้บรรยายความหมายของสึนามิ สามารถสรุปได้ดังนี้ สึนามิหรือคลื่นยักษ์ คือ คลื่นที่เข้าสู่ฝั่ง ต่างจากคลื่นทั่วไปตามชายหาด (Tidal wave) ซึ่งคลื่นทั่วไปเกิดจากกระแส น้ำขึ้น น้ำลง และแรงลม แต่สึนามิไม่เกี่ยวกับกระแส น้ำขึ้น น้ำลง และสภาพภูมิอากาศ ตรงกันข้ามสึนามิเกิดจากแผ่นดินไหวใต้สมุทรหรือบริเวณใกล้ชายฝั่งทะเล เมื่อแผ่นดินเกิดรอยแยก น้ำทะเลจะถูกดูดเข้าไประหว่างรอยแยกที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดภาวะน้ำลงอย่างรวดเร็ว จากนั้นแรงอัดใต้เปลือกโลกจะดันน้ำทะเลขึ้นมา กลายเป็นระลอกคลื่นใหญ่

เสวตฉัตร ศรีสุรัตน์ (2548 : ออนไลน์) ได้รวบรวมความหมายของสึนามิ สามารถสรุปได้ว่า สึนามิเป็นชื่อคลื่นชนิดหนึ่ง ที่มีความยาวมากและช่วงห่างของระยะคลื่นที่พัดจะใช้เวลานาน สึนามิเกิดจากการเคลื่อนไหวของพื้นใต้ทะเลในแนวตั้งตรงกับแนวรอยเลื่อน และมีปริมาตรน้ำจำนวนมหาศาลเข้าไปแทนที่ การเกิดแผ่นดินไหว แผ่นดินถล่ม ภูเขาไฟระเบิด หรืออุกกาบาตตกถล่มเป็นสาเหตุก่อให้เกิดสึนามิได้ ซึ่งสึนามิเมื่อพัดถึงฝั่งจะสามารถทำลายได้ทุกอย่าง ก่อให้เกิดความพินาศเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

สาเหตุการเกิดสึนามิ ในประเทศอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547

ได้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนักวิชาการ ได้รายงานสาเหตุการเกิดสึนามิและความเสียหายที่เกิดขึ้นไว้มากมาย สรุปสาเหตุ และความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

กรมธรณีวิทยา สหรัฐ USGS (2548 : ออนไลน์) สรุปสาเหตุการเกิดสึนามิได้ดังนี้ เกิดจากแผ่นดินไหวรุนแรง ทำให้แผ่นเปลือกโลกสองแผ่น คือ แผ่นอินเดียและแผ่นพม่าเคลื่อนตัวเข้าหากัน โดยแผ่นอินเดียถูกผลักดันให้เบียดผ่านแผ่นพม่า เมื่อแรงกดดันมีมากแผ่นดินทั้งสองแผ่นจึงครูดเข้าใส่กัน และเกิดการสปริงตัวเคลื่อนไหวอย่างฉับพลัน เพื่อคลายแรงกดดันที่สองแผ่นอันมานาน แผ่นอินเดียมุดลงตรงแนวที่เรียกว่า Sunda trench คือ แนวร่องที่เปลือกโลกสามแผ่นมาชนกัน คือ แผ่นอินเดีย กับแผ่นออสเตรเลีย และแผ่นพม่า จึงเกิดเป็นร่องแนวยาวบริเวณที่เกิดแผ่นดินไหวซึ่งชนกันเป็นแนวเฉียงทแยงขึ้น แรงดันนั้นทำให้เกิดการเคลื่อนตัวของเปลือกโลกที่แตกออก เป็นสาเหตุของแผ่นดินไหวใต้ทะเลและทำให้เกิดสึนามิตามมา

กวี วรกวิน (2548 : ออนไลน์) ได้สรุปสาเหตุที่สำคัญในการทำให้เกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวและธรณีพิบัติภัยสึนามิได้ดังนี้ เกิดจากแนวมุดตัวหรือแนวชนกันของเปลือกโลกอยู่ใต้ทะเลอันดา

มันและมหาสมุทรอินเดีย ขณะเดียวกันแนวแยกของเปลือกโลกอยู่ในมหาสมุทรอินเดีย แนวแยกนี้จะดันให้แผ่นเปลือกโลกอินโดนีเซีย ออสเตรเลีย ชนกับแผ่นเปลือกโลกยูเรเชีย ส่งผลกระทบถึงจังหวัดที่อยู่ทางทิศตะวันตก เช่น แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ระนอง พังงา ภูเก็ต ตรัง พังงา สตูล ซึ่งจะรุนแรงในแถบจังหวัดที่อยู่ริมฝั่งอันดามัน

เกษร สิทธิหิรั (2548 : ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่าวันที่ 26 ธันวาคม 2547 เวลา 08.13 น. ทะเลอันดามันของไทย ได้ต้อนรับสึนามิที่มีความสูงประมาณ 2 - 3 เมตร โดยเริ่มต้นที่จังหวัดภูเก็ต คลื่นยักษ์หลายลูกได้ซัดสาดเข้าชายหาดต่าง ๆ ของเกาะภูเก็ตตั้งแต่ หาดป่าตอง กมลา กะตะ กระวน ราไวย์ โรงแรม ร้านค้า ที่พักอาศัย บริเวณนั้นถูกคลื่นทำลาย พังเสียหายยับเยิน รวมทั้งหมู่บ้านไทยใหม่ แหลมตุ๊กแก เกาะสิเหร่ บ้านเรือนของชาวบ้านถูกคลื่นยักษ์ซัดเสียหายทั้งหมู่บ้าน คลื่นได้ทยอยซัดสาดไปยังจังหวัดพังงา ซึ่งมีความสูง ประมาณ 5 - 15 เมตร ได้ถาโถมซัดเข้าใส่ชายหาด ในอำเภอตะกั่วป่า อำเภอกระบุรี อำเภอท้ายเหมือง ตำบลตะกั่วพุง อำเภอเกาะยาว ทำให้โรงแรมและร้านค้าที่ตั้งเรียงรายอยู่บริเวณชายหาดตั้งแต่ หาดท้ายเหมือง ทับละมุ เขาหลัก บางลึก บางเนียง แหลมปะการัง บ้านน้ำเค็ม เกาะคอเขา เกาะพระทอง ได้รับความเสียหายอย่างหนัก ส่วนที่พักแฟม พังราบเสียหาย รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถบรรทุก และเรือ รวมทั้งเรือตรวจการ กองตำรวจน้ำ 813 ถูกคลื่นซัดได้รับความเสียหาย ถัดมาคลื่นได้ผ่านไปจังหวัดกระบี่ คลื่นยักษ์สูงประมาณ 5 - 10 เมตรซัดเข้าใส่อ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ โรงแรม ร้านค้า แผงลอยที่อยู่ริมหาดได้รับความเสียหาย เกาะพีพีถูกคลื่นถล่ม ชาวบ้านและนักท่องเที่ยว อพยพขึ้นไปอยู่บนเขา ขณะที่เกาะปอดะ เกาะลันตา ก็ถูกคลื่นยักษ์ซัดใส่จนเสียหาย เช่นเดียวกับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอื่น ๆ เช่น อ่าวนาง อ่าวไร่เล หาดคลองม่วง ต่อมาจังหวัดระนอง คลื่นยักษ์ซัดสาดบริเวณหาดประพาส กิ่งอำเภอสุขสำราญ บ้านเรือนเสียหาย 30 - 50 หลัง ถนนทางหลวงพังงา - ภูเก็ต ถูกน้ำทะเลท่วมทับจนไม่สามารถเดินทางได้ โดยเฉพาะที่อำเภอกะเปอร์ นอกจากนี้ที่หมู่บ้านทะเลนอก ตำบลกำพวน บ้านแหลมนาว ตำบลกำพวน มีผู้เสียชีวิตและทรัพย์สินเสียหายจำนวนมาก รวมทั้งอุทยานแห่งชาติแหลมสน หมู่เกาะกำ ได้รับความเสียหายทางธรรมชาติ เกิดร่องน้ำบนชายหาดบางเบน บริเวณอ่าวเขาควาย เกาะกำคลื่นยักษ์ได้ซัดทำลายจนทำให้พื้นที่บนอ่าวเขาควายเกิดร่องน้ำตัดขาดบนเกาะ และสองจังหวัดสุดท้ายที่ได้รับผลกระทบแต่เสียหายไม่มากนัก คือ จังหวัดสตูล พบว่าหมู่บ้านชาว ประมงขนาดเล็ก บริเวณบ้านปากบารา บ้านปากน้ำ บ้านแหลมสน เรือประมงได้รับความเสียหายหลายสิบลำ กระชังปลา พื้นที่เกษตร โดยเฉพาะสวนแตงโมริมทะเลและบ้านเรือน ได้รับความเสียหายเช่นเดียวกัน ส่วนจังหวัดตรัง คลื่นยักษ์สูงประมาณ 5 - 10 เมตรได้ซัดเข้าหาฝั่งบริเวณอำเภอกันตัง อำเภอสิเกา อำเภอปะเหลียน และกิ่งอำเภอหาดสำราญ ทำให้บ้านเรือน รีสอร์ทต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ริมชายหาด ได้รับความเสียหาย รวมทั้งเรือประมงจำนวนมากถูกคลื่นซัดจมหายไป และที่พังกตามเกาะต่าง ๆ เช่น เกาะ

กระดาน เกาะลิบง เกาะไหง เกาะมุก ได้รับความเสียหายเช่นเดียวกัน นักท่องเที่ยวและชาวบ้าน วึ่งหนีอพยพขึ้นไปบนยอดเขา ส่วนถ้ำมรกตมีคลื่นยักษ์พัดเข้าไป ทำให้น้ำทะเลขึ้นสูง นักท่องเที่ยว ติดอยู่ภายในเกาะ ต้องรอให้น้ำทะเลลดลงจึงจะสามารถออกมาจากถ้ำมรกต

เศวตฉัตร ศรีสุรัตน์ (2548 : ออนไลน์) ได้สรุปข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสึนามิ ดังนี้

1. สึนามิจะเข้าปะทะฝั่ง ซึ่งส่วนใหญ่มักเกิดในมหาสมุทรแปซิฟิกและมักจะเกิดจาก แผ่นดินไหวใต้สมุทร โดยที่แผ่นดินไหวบางครั้งเกิดไกลหรือใกล้ จากบริเวณที่ผู้คนพักอาศัย
2. สึนามิบางครั้งจะใหญ่มาก ในบริเวณชายฝั่ง คลื่นอาจมีความสูงถึง 30 ฟุตหรือมากกว่า (บางครั้งอาจเกินกว่า 100 ฟุต) และเคลื่อนตัวเข้าสู่ฝั่งได้ไกลหลายร้อยฟุต
3. ชายฝั่งที่มีพื้นลาดต่ำสามารถถูกสึนามิพัดถล่มได้ง่าย
4. สึนามิประกอบด้วยคลื่นหลาย ๆ คลื่น รวมเป็นชุดของคลื่น ซึ่งคลื่นลูกแรกนั้น มีบ่อยครั้งที่มักจะไม่ใช่ลูกที่ใหญ่ที่สุด
5. สึนามิสามารถเคลื่อนตัวได้เร็วกว่าคนวิ่ง
6. บางครั้งสึนามิเป็นสาเหตุให้กระแสน้ำบริเวณชายฝั่งถดถอยหรือถอยร่นไป แล้วไปไหลที่พื้นสมุทร
7. แรงกระทำที่สึนามิกระทำนั้นค่อนข้างรุนแรง หินก้อนใหญ่ ๆ อาจถูกสึนามิหอบ ขึ้นมาทับเรือหรือแม้แต่เศษซากปรักหักพังอื่น ๆ สามารถเคลื่อนย้ายเข้าสู่ฝั่งไปได้เป็นระยะหลายร้อย ฟุตโดยการกระทำของสึนามิ บ้านเรือนหรือตึกรามบ้านช่องอาจถูกทำลาย ซึ่งเศษวัตถุต่าง ๆ และมวล น้ำเคลื่อนตัวด้วยแรงมหาศาล และสามารถทำให้ผู้คนบาดเจ็บและเสียชีวิตได้
8. สึนามิเกิดได้ทุกเวลา ทั้งกลางวันและกลางคืน
9. สึนามิสามารถเคลื่อนตัวสู่อำเภอที่เชื่อมต่อกทะเลและมหาสมุทรได้

ผลกระทบจากการเกิดสึนามิ สามารถสรุปผลในแต่ละด้าน ได้ดังต่อไปนี้

ด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินอย่างประเมินค่ามิได้จากภัย พิบัติสึนามิแล้ว ผลกระทบต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก คณะ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล (2548 : ออนไลน์) สรุปผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ได้ดังนี้

1. ด้านธรณีวิทยา ผลกระทบจากสึนามิทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่ เกี่ยวข้องกับ ธรณีฐานฐาน โดยเกิดจากการทับถมและกัดเซาะ ส่งผลให้เกิดปัญหาดังต่อไปนี้
 - 1.1 เกิดดินเค็ม เนื่องจากการทับถมของตะกอนในทะเลและน้ำทะเลท่วมถึง ทำ ให้ต้นไม้หลายชนิดทนความเค็มไม่ได้ตายลงเป็นจำนวนมาก
 - 1.2 เกิดการเปลี่ยนรูปร่างของชายฝั่ง เช่น ชายหาด และสันดอนทั่วไป

- 1.3 เกิดการพังทลายและพัดพาเศษปะการังน้ำตื้นขึ้นมาบนฝั่งและทะเลน้ำลึก
- 1.4 เกิดการเปลี่ยนแปลงร่องน้ำ ทำให้ช่องทางการเดินเรือเปลี่ยนไป
- 1.5 เกิดการเปลี่ยนแปลงของตะกอนสันดอนแม่น้ำ
- 1.6 เกิดการรูก้ำของน้ำทะเลเข้าสู่แผ่นดินทางปากคลองได้ง่ายขึ้น
- 1.7 เกิดการไหลลงสู่ทะเลของน้ำจืดบนแผ่นดินเร็วขึ้นจึงเก็บกักน้ำจืดบนพื้นดิน

ได้น้อย

2. น้ำบาดาลปนเปื้อน หลุมยุบ เนื่องจากพื้นที่ที่เกิดเหตุสึนามิเป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเล ส่วนใหญ่มีการใช้น้ำใต้ดินระดับตื้นหรือบ่อน้ำตื้น ซึ่งพบว่าน้ำบ่อตื้นได้รับผลกระทบจากความเค็มของ น้ำทะเลที่คลื่นซัดขึ้นมาบนฝั่งและตกค้างอยู่ ทำให้น้ำจืดปนเปื้อนน้ำเค็ม ไม่สามารถใช้อุปโภค บริโภค ได้ นอกจากนี้แล้วยังทำให้เกิดแผ่นดินยุบในหลายพื้นที่ เช่น จังหวัดสตูล กระบี่ และจังหวัด นครศรีธรรมราช ซึ่งเกิดมาจากผลของแผ่นดินไหว

3. ชยะลัน ภัยพิบัติสึนามิได้ก่อให้เกิดซากอาคารบ้านเรือน สิ่งปลูกสร้าง ซาก ประักหักพัง ต้นไม้หักโค่นในเขตชายฝั่งทะเลของ 6 จังหวัดภาคใต้เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิด ปัญหาขาดสถานที่กำจัดมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชนในอนาคต ได้ และพื้นที่ในการรองรับปริมาณขยะมีไม่เพียงพอ จึงนำเศษขยะเหล่านั้นไปวางไว้ในบริเวณที่ว่าง อาจก่อให้เกิดปัญหาการปนเปื้อนน้ำใต้ดิน น้ำบาดาลได้ รวมทั้งวิธีการเผาทำลายในที่โล่งทำให้เกิด ปัญหามลพิษทางอากาศได้

ระบบเตือนภัยสึนามิ

อาถนติ เรืองรัศมี (2548 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงระบบเตือนภัยสึนามิ ดังนี้ การบรรเทา ภัยจากสึนามิจะทำได้โดยการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด ประเทศไทยเป็นสมาชิกในระบบเตือนภัยสึนามิใน แปซิฟิก (Pacific tsunami warning system) ซึ่งมีสมาชิก 26 ประเทศ มีศูนย์อยู่ที่ฮาวาย เมื่อศูนย์ ได้รับข้อมูลแผ่นดินไหวจะทำการตรวจสอบว่าตำแหน่งที่เกิดกับขนาดของแผ่นดินไหวว่าเข้าเกณฑ์เสี่ยง ใหม ถ้าพบว่าเข้าเกณฑ์เสี่ยงก็จะทำการแจ้งเตือนภัยโดยรอบ พร้อมทั้งจะให้ข้อมูลเวลาที่คาดว่าคลื่น จะมาถึงสำหรับบริเวณที่คลื่นจะถึงใน 2-3 ชั่วโมง เมื่อทางศูนย์ตรวจพบสึนามิใหญ่จากการตรวจวัด ภาพพื้นทะเล ศูนย์จะแจ้งเตือนทั่วประเทศในภาคพื้นแปซิฟิก ระบบเตือนภัยสึนามิประเทศสหรัฐอเมริกา ดำเนินการโดย DART (Deep ocean assessment and reporting on tsunami) มีการติดตั้ง ทุ่นในทะเลเพื่อจับแรงสั่นสะเทือนจากแผ่นดินไหว การเปลี่ยนแปลงของคลื่นในทะเลอย่างละเอียดและ ตลอดเวลา (Real time) ข้อมูลที่ได้จะมีการส่งผ่านดาวเทียม NOAA GOES และถ่ายทอดสัญญาณ มายังสถานีภาคพื้นดินเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดและออกประกาศเตือนภัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดลหทัย มนตรี (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษา การฟื้นฟูประเพณีสงกรานต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี : กรณีศึกษา การเปลี่ยนแปลงประเพณีและกระบวนการวางแผนปฏิบัติการ จากผลการศึกษาพบว่า กระบวนการวางแผนปฏิบัติการฟื้นฟูประเพณีสงกรานต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบางตาเถรร่วมกับคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้จัดทำแผนปฏิบัติการฟื้นฟูประเพณีสงกรานต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขึ้น ซึ่งเป็นนโยบายที่มาจากหน่วยงานส่วนกลาง คือ กระทรวงวัฒนธรรม และส่งผ่านมายังหน่วยงานส่วนท้องถิ่นคือ องค์การบริหารส่วนตำบลได้ทำ การศึกษาถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในด้านวัฒนธรรมและประเพณีไว้ในแผน พัฒนาการ้องการบริหารส่วนตำบล 5 ปี รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลบางตาเถร จากนั้นจึงนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาส แล้วจึงจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการฟื้นฟูประเพณีสงกรานต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบล

วัฒนาพร สุญาษา (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษา แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาดอยตุง จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่า บริบทของสภาพแหล่งท่องเที่ยวดอยตุงตามองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ องค์ประกอบด้านพื้นที่ องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ องค์ประกอบด้านองค์กร และองค์ประกอบด้านการจัดการ มีความพร้อมและสามารถจัดการแหล่งท่องเที่ยวดอยตุง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความรู้ด้านพื้นที่ท่องเที่ยวดอยตุง ความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวควรจะมีการปรับปรุงในด้านการให้ความรู้และสื่อความหมายให้กับนักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่น

นครินทร์ ชัยแก้ว (2545 : บทคัดย่อ) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พัฒนาการรูปแบบการจัดการ และศักยภาพในการพัฒนาที่ยั่งยืน จากการศึกษาพบว่า พัฒนาการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่มีการพัฒนาอยู่ในระยะเริ่มต้น โดยสามารถแบ่งพัฒนาของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ออกเป็น 2 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงก่อนเกิดแนวความคิดของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปี พ.ศ 2520 – 2536 ที่หน่วยงานจากทางภาครัฐเริ่มเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม และช่วงเริ่มส่งเสริมและพัฒนาแนวความคิดปี พ.ศ 2536 – 2544 ที่แนวความคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเริ่มได้รับความสนใจทั้งจากทางภาครัฐและ

เอกชน นำมาปฏิบัติใช้ในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม โดยรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่พบในพื้นที่จะมีอยู่ 2 รูปแบบหลัก ๆ คือ 1. รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เน้นการนำเสนอธรรมชาติควบคู่ไปกับการให้ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

พูนทรัพย์ สอนเมืองตุลาพันธ์ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษา รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์และร้อยเอ็ด จากผลการศึกษาพบว่า ชุมชนมีทัศนคติที่ไม่ดีกับการท่องเที่ยวที่ผ่านมา กล่าวคือ ชุมชนเชื่อว่าการท่องเที่ยวที่ผ่านมาทำลายความเข้มแข็งและวัฒนธรรมของชุมชน นอกจากนี้รัฐยังแย่งการจัดการท่องเที่ยวไปจากประชาชน ชุมชนโดยส่วนใหญ่ไม่รู้จัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน แต่ก็คาดหวังว่าการท่องเที่ยวที่จัดโดยชุมชนจะช่วยอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมดั้งเดิมเอาไว้ ถ้าชุมชนจะจัดการท่องเที่ยวด้วยตนเอง วัตถุประสงค์อันดับแรกที่ชุมชนต้องการคือ การสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน อันดับที่สองคือ เพื่อการอนุรักษ์ และฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น ส่วนการเผยแพร่ของดีของชุมชน และการศึกษาร่วมกันของชุมชนเป้าหมายกับนักท่องเที่ยวเป็นวัตถุประสงค์อันดับรองลงมา

ชัยฤกษ์ วงศ์เจริญ (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาการวางแผนกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการศึกษาพบว่า มี 7 องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตัวบ่งชี้ที่สำคัญในแต่ละองค์ประกอบ คือ 1. การมีส่วนร่วมของการเมืองต่อการจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้คือ การเร่งรัดสนับสนุนด้านโอกาสและความเสมอภาคการเข้ารับการศึกษาของประชาชน 2. การบริหารจัดการของโรงเรียน ตัวบ่งชี้คือ ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครองและประชาชนเสมอ 3. การมีส่วนร่วมของสื่อและเทคโนโลยีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียน ตัวบ่งชี้คือ การใช้สื่อและเทคโนโลยีเผยแพร่ตัวอย่างความสำเร็จการมีส่วนร่วมทางการศึกษาสาธารณชน และเป็นแหล่งการเรียนรู้ 4. คุณลักษณะของชุมชนที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม ตัวบ่งชี้คือ คนในชุมชนมีส่วนร่วมช่วยนักเรียนยากจนให้ได้รับทุนจากสมาชิกชุมชน 5. การมีส่วนร่วมของโรงเรียนในการพัฒนาชุมชน ตัวบ่งชี้คือ การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นศูนย์วิทยบริการ และการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูในการแสดงความคิดเห็นสร้างสรรค์การพัฒนาให้กับชุมชน 6. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียน ตัวบ่งชี้คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับโรงเรียน 7. ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน ตัวบ่งชี้คือ ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการอบรมบุคลากรที่ดีให้กับนักเรียน การวางแผนกลยุทธ์ได้ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการทรัพยากรที่ดี กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาด้านวิชาการการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์

ที่ 3 การพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชน และ กลยุทธ์ที่ 4 การใช้สื่อและเทคโนโลยีสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

จตุรเทพ โควินทวงศ์ (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จังหวัดระนอง จากการศึกษาพบว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทมาก ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาทรัพยากรป่าไม้ในชุมชน กิจกรรมการจัดโครงการปลูกต้นไม้ในชุมชน เช่น บริเวณโรงเรียน วัด สุสาน รองลงมาคือด้านการกระตุ้นความร่วมมือของประชาชนในชุมชนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กิจกรรมการประชาสัมพันธ์และชักชวนประชาชนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ แต่มีบทบาทน้อยในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาทรัพยากรป่าไม้ในชุมชนและการบริจาควัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

บรรณรักษ์ เสริมทอง (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจ – สังคม ที่มีผลต่อการพึ่งพิงผลิตผลจากป่า และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา จังหวัดระนอง จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพึ่งพิงผลิตผลจากป่าของราษฎร ได้แก่ ระดับการศึกษาหัวหน้าครัวเรือน และขนาดพื้นที่ถือครอง นอกจากนี้ปรากฏว่าไม่มีตัวแปรใดเลยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ดังนั้น ในการที่จะอนุรักษ์เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคาให้เกิดความยั่งยืนได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินโครงการประชาสัมพันธ์ควบคู่กับการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ รวมทั้งโครงการก่อตั้งป่าชุมชนขึ้นในพื้นที่ให้รวดเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

โชคชัย มณีนาค (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาการประเมินมูลค่าทางนันทนาการของอุทยานแห่งชาติแหลมสน จังหวัดระนองและจังหวัดพังงา จากการศึกษาพบว่า ผลการประเมินมูลค่าทางนันทนาการของอุทยานแห่งชาติแหลมสน ปรากฏว่ามูลค่านันทนาการที่ได้จากการประเมินโดยวิธีอาศัยค่าใช้จ่ายในการเดินทางมีมูลค่าเท่ากับ 6,684,542 บาท ในขณะที่มูลค่านันทนาการที่ประเมินได้จากวิธีการสมมติเหตุการณ์มีมูลค่าต่ำกว่ามาก คือเท่ากับ 188,998 บาท และจากการประเมินมูลค่ารายได้ของราษฎรในพื้นที่ที่ได้รับจากการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวมีมูลค่าสูงถึง 1,512,800 บาทต่อปี ซึ่งถ้าสมมติว่ารายได้ส่วนนี้คงที่ตลอดไปและอุทยานแห่งนี้ได้รับการจัดการแบบยั่งยืนมูลค่านี้จะมีมูลค่าเป็น 12,606,666 บาท ผลจากการประเมินมูลค่านันทนาการก็สามารถนำไป

ใช้เป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมสำหรับอุทยานแห่งชาติแหลมสนต่อไป

ขยาย ทองหนู้ย (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชายเลนชุมชน : กรณีศึกษาจังหวัดระนอง จากการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมด้านความรู้ในการจัดการป่าชายเลนชุมชนอยู่ในระดับกลางมีความพร้อมด้านเจตคติต่อการจัดการป่าชายเลนชุมชนในทิศทางไม่แน่ใจ และมีความพร้อมด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชายเลนชุมชนอยู่ในระดับสูงโดยความพร้อมด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาพื้นที่วิจัยจากข้อมูลและการปฏิบัติงานภาคสนาม
2. การสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม
 - 2.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.4 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
3. การนำข้อมูลผลการวิจัยมาจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1. ศึกษาพื้นที่วิจัยจากข้อมูลและการปฏิบัติงานภาคสนาม

ขั้นตอนการศึกษาพื้นที่วิจัยและการปฏิบัติงานภาคสนาม

ในการศึกษาพื้นที่วิจัยและการปฏิบัติงานภาคสนาม ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลเอง ซึ่งมีข้อมูลหลายด้านที่ต้องทำการเก็บรวบรวมข้อมูลมาประกอบกัน เพื่อให้ครอบคลุมความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลสภาพพื้นที่ทั่วไป ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง แผนยุทธศาสตร์จังหวัดระนอง ข้อมูลความเสียหาย ผลกระทบ ความช่วยเหลือ แนวทางฟื้นฟูจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ข้อมูลจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลไว้ ได้แก่ ศูนย์การท่องเที่ยวจังหวัดระนอง สำนักงานสถิติจังหวัดระนอง สำนักงานจังหวัดระนอง ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเครือข่าย สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดระนอง อุทยานแห่งชาติแหลมสน

2. การปฏิบัติงานภาคสนาม ผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ จำนวน 4 ครั้ง โดยแต่ละครั้งจะเป็นการเก็บข้อมูลสภาพพื้นที่ทั่วไป แหล่งท่องเที่ยว และการทำแบบสอบถามแนวทางพัฒนาเมืองระนองในแต่ละอำเภอคือ ครั้งที่ 1 พื้นที่อำเภอกระบุรี ครั้งที่ 2 พื้นที่อำเภอละอุ่น ครั้งที่ 3 พื้นที่อำเภอเมืองระนอง และครั้งที่ 4 พื้นที่อำเภอกะเปอร์ ซึ่งช่วงที่

ผู้วิจัยได้ลงไปเก็บข้อมูลและแบบสอบถามนั้นได้เกิดเหตุการณ์สึนามิ ผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเสียหายที่ได้รับ ผลกระทบ และความช่วยเหลือจากประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับ ความเสียหายจากเหตุการณ์สึนามิ

2. การสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม

2.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 4 กลุ่มดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดระนอง
2. ประชาชนท้องถิ่น ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอกระบุรี อำเภอละอุ่น อำเภอเมืองระนอง และอำเภอกะเปอร์
3. เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์ การพัฒนาจังหวัดระนอง และเจ้าหน้าที่ฝ่ายวางแผน สำนักงานจังหวัดระนอง ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยว นันทนาการ และกีฬา จังหวัดระนอง เจ้าหน้าที่ฝ่ายกลุ่มงานยุทธศาสตร์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ปลัดอบต. และเจ้าหน้าที่ฝ่ายวางแผนและนโยบาย องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวง บางแก้ว มะมุ ลำเลียง และบางวัน หัวหน้าและเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแหลมสน เจ้าหน้าที่ว่าการอำเภอเมืองระนอง และเจ้าหน้าที่ด้านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดระนอง
4. ผู้ประกอบการธุรกิจบริการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองจังหวัดระนอง ได้แก่ ผู้ประกอบการและพนักงาน ด้านที่พัก ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว และการขนส่ง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ การเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางสุ่มกลุ่มตัวอย่างของยามาเน (Taro Yamane) การคำนวณตามสูตรของ Taro Yamane (ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ , 2545 : 29) คือ

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ขนาดของความคลาดเคลื่อน 0.1

โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้เท่ากับร้อยละ 10 หรือเท่ากับ 0.1 เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นที่ 90% ดังนั้นสามารถคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยซึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดระนองในช่วงเดือนมกราคม - ธันวาคม 2547 จำนวน 246,859 คน (ศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดระนอง : 2547) โดยใช้หลักการตามสูตรการหาขนาดตัวอย่างของยามานะ เกิดความคลาดเคลื่อนได้เท่ากับร้อยละ 10 หรือเท่ากับ 0.1 เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นที่ 90% ดังนั้นได้กลุ่มตัวอย่าง $n = 100$ คน กลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวชาวไทย จะเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยการกระจายในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในจังหวัดระนอง

2. ประชาชนท้องถิ่น ให้จำนวนครัวเรือนเป็นตัวแทนประชากรตัวอย่าง คือ จำนวนครัวเรือนในเขตพื้นที่อำเภอกระบุรี อำเภอละอุ่น อำเภอเมืองระนอง อำเภอกะเปอร์ เท่ากับ 53,133 ครัวเรือน (สำนักงานสถิติ จังหวัดระนอง : 2547) สามารถแทนค่าในสูตรยามานะ เกิดความคลาดเคลื่อนได้เท่ากับร้อยละ 10 หรือเท่ากับ 0.1 เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นที่ 90% ได้กลุ่มตัวอย่าง $n = 100$ คน วิธีการสุ่มตัวอย่างของประชาชนท้องถิ่น จะใช้วิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

3. เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดระนอง ศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดระนอง องค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ว่าการอำเภอเมืองระนอง ด้านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดระนอง องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวง บางแก้ว มะมุ ลำเตี้ย และอุทยานแห่งชาติแหลมสน จำนวนบุคลากรทั้งหมด 250 คน โดยใช้หลักการตามสูตรการหาขนาดตัวอย่างของยามานะ เกิดความคลาดเคลื่อนได้เท่ากับร้อยละ 10 หรือเท่ากับ 0.1 เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นที่ 90% ดังนั้นได้กลุ่มตัวอย่าง $n = 100$ คน กลุ่มตัวอย่างของเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ จะเป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience random sampling)

4. ผู้ประกอบการธุรกิจบริการท่องเที่ยวภายในเขตอำเภอเมืองระนอง จำนวน 1,000 คน (สำนักงานสถิติ จังหวัดระนอง : 2548) โดยใช้หลักการตามสูตรการหาขนาดตัวอย่างของยามานะ เกิดความคลาดเคลื่อนได้เท่ากับร้อยละ 10 หรือเท่ากับ 0.1 เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นที่ 90% ดังนั้นได้กลุ่มตัวอย่าง $n = 100$ คน กลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวชาวไทย จะเป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการกระจาย โดยไม่ซ้ำผู้ประกอบการเดิม

ตาราง 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก

ลำดับที่	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	นักท่องเที่ยวชาวไทย	246,859	100
2	ประชาชนท้องถิ่น	53,133	100
3	เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	250	100
4	ภาคเอกชน	1,000	100
	รวม	300,037	400

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมเนื้อหาอย่างสมบูรณ์ สามารถนำไปประกอบการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดระนองได้ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ

1. ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง แบ่งออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลลักษณะและวัตถุประสงค์ของการเดินทาง ได้แก่ วัตถุประสงค์การเดินทาง ลักษณะการเดินทาง ระยะเวลาการพัก จำนวนสมาชิก เดินทางโดยใช้พาหนะ ค่าใช้จ่าย ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 การประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวทางด้านของจังหวัดระนอง ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ของ จังหวัดระนอง ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด แผนพัฒนาจังหวัดระนอง ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 7 ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ จำนวน 27 ข้อและลักษณะคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

2. ชุดที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนองแก่ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ชุมชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการภาคเอกชน โดยแบ่งออกเป็นทั้งหมด 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 การประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวต่าง ๆ ของจังหวัดระนอง ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค จังหวัดระนอง ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด แผนพัฒนาจังหวัดระนอง ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ จำนวน 27 ข้อและลักษณะคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์ในการให้คะแนนแบบมาตราส่วนการประเมินค่า 5 ระดับนั้น มีการกำหนดคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยหรือยอมรับข้อความนั้นมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยหรือยอมรับข้อความนั้นมาก

คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยหรือยอมรับข้อความนั้นปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยหรือยอมรับข้อความนั้นน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยหรือยอมรับข้อความนั้นน้อยที่สุด

จากนั้นผู้วิจัยรวบรวมคะแนนทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างและหาอันตรภาคชั้นในการแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการหาช่วงชั้นของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ความหมาย
1.00 – 1.80	เห็นด้วยหรือยอมรับข้อความนั้นน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	เห็นด้วยหรือยอมรับข้อความนั้นน้อย
2.61 – 3.40	เห็นด้วยหรือยอมรับข้อความนั้นปานกลาง
3.41 – 4.20	เห็นด้วยหรือยอมรับข้อความนั้นมาก
4.21 – 5.00	เห็นด้วยหรือยอมรับข้อความนั้นมากที่สุด

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ แบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามปรึกษากับคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงในเนื้อหาเพื่อสามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้

2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสร็จ นำไปทดสอบใช้ (Try out) กับประชากรทั้ง 4 กลุ่ม กลุ่มละ 50 คน รวมทั้งหมด 200 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient method) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าดังนี้

กลุ่มประชาชนท้องถิ่น	ได้ค่าเท่ากับ	0.9728
กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ	ได้ค่าเท่ากับ	0.9672
กลุ่มผู้ประกอบการเอกชน	ได้ค่าเท่ากับ	0.9636
กลุ่มนักท่องเที่ยว	ได้ค่าเท่ากับ	0.9684

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลเอง ซึ่งมีข้อมูลหลายด้านที่ต้องทำการเก็บรวบรวมข้อมูลมาประกอบกัน เพื่อให้ครอบคลุมความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลซึ่งแบ่งเป็น 5 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาพื้นที่ทั่วไป สถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนอง เก็บข้อมูลภาคสนามเพื่อนำมาประกอบกับการออกแบบแบบสอบถาม

ระยะที่ 2 ดำเนินการติดต่อเพื่อขอจดหมายจากบัณฑิตวิทยาลัย ขอความอนุเคราะห์ร่วมมือการเก็บแบบสอบถามจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจาก ผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาลำน้ำจังหวัดระนอง สำนักงานจังหวัดระนอง ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค้การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวง มะมุ ลำเลียง บางแก้ว หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแหลมสน นายอำเภอเมืองระนอง และหัวหน้าด่านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดระนอง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานดังกล่าวด้วยตนเอง จำนวน 100 คน

ระยะที่ 3 ดำเนินการขอจดหมายจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือและเก็บแบบสอบถาม เป็นช่วงที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบริการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองระนองโดยจำแนกเป็น ธุรกิจบริการด้านที่พัก (โรงแรม เกสต์เฮาส์) ร้านอาหาร การคมนาคมขนส่ง (การบริการเช่ารถ เรือ) บริษัทนำเที่ยว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับเจ้าของกิจการและพนักงานด้วยตนเองและผู้ช่วย 1 คน จำนวน 100 คน

ระยะที่ 4 เป็นช่วงที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากประชาชนและกลุ่มตัวอย่างในท้องถิ่น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับชาวบ้านท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ควบคู่กันไปด้วยตนเอง จำนวน 100 คน

ระยะที่ 5 ระหว่างปฏิบัติงานภาคสนามเก็บแบบสอบถามได้เกิดเหตุการณ์สึนามิ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ปฏิบัติงานภาคสนามอีกครั้งเพื่อเก็บข้อมูลความเสียหายและผลกระทบที่ได้รับ ในบริเวณพื้นที่ประสบธรณีพิบัติภัยสึนามิ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติแหลมสนและหมู่บ้านใกล้เคียงในตำบลม่วงกลวง อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง

4. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

4.1. ข้อมูลส่วนตัวกลุ่มตัวอย่าง ในด้านเพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคม คิดเป็นค่าร้อยละ

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวต่าง ๆ ของจังหวัดระนอง การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด แผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดระนอง และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating scale) ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยคำนวณเป็นค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สภาพพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ความเสียหาย ผลกระทบที่ได้รับ ความช่วยเหลือ แนวทางฟื้นฟูจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ จากการศึกษาข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม การสังเกตและการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ดำเนินการโดยใช้วิธีการบรรยายเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพเชิงเนื้อหา (Content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าร้อยละ
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย (ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ. 2545 : 71)

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนตัวอย่าง

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ. 2545 : 71)

$$SD = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	ค่าคะแนน
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนตัวอย่าง

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (α - Coefficient method) ใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) (ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ. 2545 : 58)

$$\alpha = \frac{K}{K - 1} \left[1 - \frac{\sum S^2 i}{S^2 x} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นอัลฟ่า
	K	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	$S^2 i$	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ i
	$S^2 x$	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

3. การนำเสนอข้อมูลผลการวิจัยมาจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.1 ข้อมูลแบบประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวต่าง ๆ ผลกระทบ ความเสียหายและแนวทางการฟื้นฟูจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิในพื้นที่ที่ประสบภัย จะนำเสนอข้อมูลด้วยการบรรยายเชิงพรรณนาและภาพประกอบ

3.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามที่สอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม จะนำเสนอข้อมูลด้วยตารางและแผนภูมิแท่ง

3.3 นำผลข้อมูลจากการประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวต่าง ๆ แนวทางการฟื้นฟูธรรมชาติ ภัยสึนามิ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม มาจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนองโดยใช้หลักแผนยุทธศาสตร์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปแบบของรูปภาพประกอบคำอธิบาย และตารางประกอบคำอธิบาย โดยเรียงลำดับตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทรัพยากรท่องเที่ยวจังหวัดระนอง โดยเรียงลำดับความสำคัญตามคะแนนจากแบบสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดระนอง ประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปประชากรกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน

2.2 ข้อมูลการตรวจสอบลักษณะการเดินทาง และวัตถุประสงค์การเดินทางของนักท่องเที่ยว

2.3 ข้อมูลการสำรวจแรงจูงใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

2.4 ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดระนอง

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบและแนวทางฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทรัพยากรท่องเที่ยวจังหวัดระนอง

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทรัพยากรท่องเที่ยวจังหวัดระนองด้านธรรมชาติ วัฒนธรรมและงานเทศกาลประจำปี โดยนำเสนอในรูปแบบของรูปภาพประกอบคำบรรยาย ซึ่งเรียงลำดับความ

สำคัญของแต่ละสถานที่ท่องเที่ยวตามผลของแบบสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ทรัพยากรท่องเที่ยวด้านธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง

1.1 บ่อน้ำร้อน มีอยู่หลายแห่งในจังหวัดระนอง แต่บ่อน้ำร้อนที่สวนรักษะวารินถือว่าเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวด้านธรรมชาติที่มีความสำคัญมากที่สุดของจังหวัดระนอง สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เป็นบ่อน้ำร้อนเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีอยู่ 3 บ่อ คือบ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูกสาว มีอุณหภูมิประมาณ 65 องศาเซลเซียส สามารถใช้ต้มและอาบได้ มีประโยชน์ต่อร่างกายในแง่ของการบำบัดรักษาสุขภาพ ทำให้การหมุนเวียนของเลือดภายในร่างกายดีขึ้น น้ำแร่ได้ผ่านการตรวจวิจัยจากกรมวิทยาศาสตร์แล้วพบว่า มีแร่ธาตุที่มีคุณประโยชน์มากมาย ไม่มีกำมะถัน กิจกรรมสำคัญคือ การแช่น้ำแร่ร้อนหรือธาราบำบัด บ่อน้ำร้อนที่สวนรักษะวาริน มีศักยภาพอยู่ในระดับสูงในการส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดระนอง

ภาพประกอบ 7 บ่อน้ำร้อน

1.2 ภูเขาหญ้าหรือเขาหัวล้าน เป็นภูเขาที่ไม่มีไม้ใหญ่ขึ้น ในฤดูฝนจะมีหญ้าสีเขียวขึ้นปกคลุม มีทางเดินเท้าสำหรับนักท่องเที่ยวเดินขึ้นสู่นบนสันเขาเพื่อชมทิวทัศน์โดยรอบ ภูเขาหญ้าได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดระนอง ภูเขาหญ้าเปลี่ยนสีได้เนื่องจากในช่วงฤดูฝนภูเขาจะเป็นสีเขียว ช่วงฤดูแล้งภูเขาเป็นสีน้ำตาล ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนสีของต้นหญ้าที่ปกคลุมภูเขานั้นเอง ได้รับการพัฒนาด้านการคมนาคม โดยจัดทำถนนทางเข้า และลานจอดรถที่กว้างขวางเพียงพอ

ภาพประกอบ 8 ภูเขาหญ้า

1.3 เกาะช้าง เป็นเกาะขนาดใหญ่ ห่างจากปากน้ำระนองประมาณ 35 กิโลเมตร เดินทางโดยทางเรือ ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง มีความอุดมสมบูรณ์ของป่าชายเลน มีหาดทรายและน้ำทะเลที่สวยงาม วิถีชีวิตชาวประมงของชาวบ้านท้องถิ่นที่น่าสนใจ

ภาพประกอบ 9 ทิวทัศน์บริเวณเกาะช้าง

1.4 เกาะพยาม นั้งเรือจากเกาะข้างประมาณ 30 นาที มีบรรยากาศที่เงียบสงบ เหมาะแก่การพักผ่อนและยังเป็นแหล่งปลูกกาหยู (มะม่วงหิมพานต์) พันธุ์พื้นเมืองที่ดีที่สุดของประเทศ แห่งหนึ่ง กิจกรรมที่น่าสนใจ คือ การเดินชมทิวทัศน์ การตกปลา ดูนก และพักผ่อน ปัจจุบันบนเกาะ ทั้งสองมีที่พักประเภทรีสอร์ท และบังกะโลเกิดขึ้นมากมายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่นิยม เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก

ภาพประกอบ 10 บริเวณอ่าวใหญ่ เกาะพยาม

1.5 อุทยานแห่งชาติแหลมสน ตั้งอยู่ที่ตำบลม่วงกลวง อำเภอเกาะเปอร์ ห่างจาก อำเภอเมืองระนอง ประมาณ 45 กิโลเมตร มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง เช่น หาดบางเบน ร่มรื่นด้วยป่าสนธรรมชาติ และเป็นที่ตั้งของที่ทำการอุทยาน ฯ หมู่เกาะกำ เกาะค้างคาว และเกาะ ญี่ปุ่น ซึ่งเป็นแหล่งดำน้ำปะการังที่สวยงามของจังหวัดระนอง อุทยาน ฯ แห่งนี้และบริเวณหมู่บ้านใกล้เคียงได้ประสบภัยธรณีพิบัติสึนามิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ได้รับความเสียหายทั้งด้าน ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาคารบ้านเรือน พาหนะ อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ

ภาพประกอบ 11 บริเวณหาดบางเบนก่อนเกิดเหตุการณ์สึนามิ

2. ทรัพยากรท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง

2.1 สุสานเจ้าเมือง ห่างจากเขตเทศบาลเมืองระนองประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นสุสานแบบจีนฝังศพพระยารัตนเศรษฐี (คอซู่เจียง) ซึ่งเป็นเจ้าเมืองระนองคนแรก บริเวณสุสานซึ่งเป็นที่ดินที่ได้รับพระราชทานจากรัชกาลที่ 5 บริเวณสุสานบุด้วยศิลา 3 ชั้น สองข้างมีตุ๊กตาแกรนิตโบราณ ประกอบด้วยรูปขุนนางจีนฝ่ายบู๊ ฝ่ายบุ๋น รูปม้า รูปแพะ และรูปสิงโต

ภาพประกอบ 12 สุสานเจ้าเมืองระนอง

2.2 พระที่นั่งจำลองรัตนรังสรรค์ อยู่บริเวณศาลากลางจังหวัดระนอง เป็นการสร้างพระที่นั่งจำลองมาจากพระที่นั่งรัตนรังสรรค์หลังเดิมได้ถูกรื้อถอนออกเพื่อสร้างศาลากลางจังหวัด พระที่นั่งรัตนรังสรรค์เป็นพลับพลาที่ประทับของรัชกาลที่ 5 ในสมัยนั้นขณะเสด็จประพาสเมืองระนอง โดยพลับพลาที่ประทับได้สร้างไว้บนยอดเขาสูง ทำด้วยไม้จริงทั้งหลัง และได้ขอพระราชทานชื่อ รัชกาลที่ 5 จึงได้ให้ชื่อพระที่นั่งว่า รัตนรังสรรค์ และยอดเขาที่เป็นที่ตั้งพระที่นั่ง ชื่อ นิเวศวิศิ์ ปัจจุบันได้จัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นจังหวัดระนอง เปิดให้เข้าชมเฉพาะช่วงเทศกาลสำคัญเท่านั้น เช่น ช่วงเปิดกีฬา ระนองเกมส์

ภาพประกอบ 13 พระที่นั่งจำลองรัตนรังสรรค์

3. งานเทศกาลประจำปีที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง

3.1 งานท่องเที่ยวเปิดเมืองระนอง เป็นงานเปิดเทศกาลท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง จัดในช่วงเดือนธันวาคมของทุกปี บริเวณสวนสุขภาพตรงข้ามเทศบาลเมืองระนอง มีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งทางบก ทางทะเล และการเปิดตัวรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่ทุกปี เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในงานยังมีการออกร้านจำหน่ายอาหารทะเล สินค้าจากกลุ่มแม่บ้านต่าง ๆ สินค้า OTOP หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ภาพประกอบ 14 พิธีเปิดเทศกาลงานท่องเที่ยวเปิดเมืองระนอง

ภาพประกอบ 15 บรรยากาศภายในงานท่องเที่ยวเปิดเมืองระนอง

3.2 งานฉลองตรุษจีน Amazing เรื่องราษฏร์ เป็นงานเทศกาลประจำปีจัดขึ้นในช่วงเทศกาลตรุษจีนของทุกปี เวลา 3 วัน เป็นการฉลองงานตรุษจีนของคนไทยเชื้อสายจีนฮกเกี้ยน โดยมีการปิดถนนเรื่องราษฏร์ ซึ่งเป็นถนนการค้าของเมืองระนอง ในช่วงเย็นจัดเป็นถนนคนเดิน ประชาชนทั่วไปสามารถนำสิ่งของ อาหาร หรือเครื่องใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ มาจำหน่ายได้ มีการจำหน่ายอาหาร

ท้องถิ่น สินค้า OTOP การแสดงของเยาวชนมากมาย ร้านค้าต่าง ๆ จะมีการตกแต่งประดับโคมไฟสีแดงไว้หน้าร้าน เพื่อความสวยงาม

ภาพประกอบ 16 ประตูทางเข้างานฉลองตรุษจีน Amazing เรื่องราษฏร์

ภาพประกอบ 17 บรรยากาศภายในงานฉลองตรุษจีน Amazing เรื่องราษฏร์

3.3 งานประเพณีถือศีลกินเจ เป็นงานเทศกาลประจำปีของคนไทยเชื้อสายจีนยก
เกียน ที่อาศัยอยู่ในเมืองระนอง จัดขึ้นเป็นระยะเวลา 100 กว่าปีมาแล้ว โดยมีศาลเจ้าเก่าแก่ท่ายแต่
เอี้ย ซึ่งเป็นที่นับถือบูชาของชาวจังหวัดระนองเป็นอย่างมาก ประเพณีถือศีล กินเจได้สืบทอดกันมา

เป็นเวลาช้านาน เป็นการถือศีล กินผัก ไม่กินเนื้อสัตว์ ทำร่างกายและใจให้บริสุทธิ์ งดอบายมุขและการกระทำที่ไม่ดีทั้งปวง เป็นเวลา 10 วัน โดยผู้ที่กินเจจะใส่ชุดขาวและนำผลไม้มาบูชาเทพเจ้าจีน และในช่วงระหว่างกินเจจะมีพิธีไหว้เจ้า

ภาพประกอบ 18 ศาลเจ้าเก่าแก่ต่ายเต้เฉีย

ภาพประกอบ 19 พิธีไหว้เจ้า

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดระนอง

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดระนอง จากการปฏิบัติงานภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 กลุ่มคือ นักท่องเที่ยวชาวไทย ประชาชนท้องถิ่น บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับชุมชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์แบบสอบถามรวมทั้ง 2 ชุด จึงขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป โดยแจกแจงเป็นค่าความถี่ ร้อยละ ของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน

2.2 ข้อมูลการตรวจสอบลักษณะการเดินทาง และวัตถุประสงค์การเดินทางมาเที่ยวที่จังหวัดระนอง โดยแจกแจงเป็นค่าความถี่ ร้อยละ

2.3 ข้อมูลการสำรวจแรงจูงใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง โดยแจกแจงเป็นค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.4 ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดระนอง ประกอบด้วย

2.4.1 จุดเด่นด้านทรัพยากรท่องเที่ยวธรรมชาติ วัฒนธรรม งานเทศกาลประเพณี ด้านกิจกรรม และการบริการ

2.4.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกภายในจังหวัดระนอง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค

2.4.3 การกำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด ของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดระนอง

2.4.4 ความคิดเห็นการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง ในด้านการคมนาคมและสาธารณูปโภค ที่พัก ร้านอาหาร แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านเบ็ดเตล็ด และบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดโดยภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

ซึ่งข้อมูลทั้งหมดได้นำเสนอเป็นค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง แผนภาพกราฟแท่ง พร้อมคำบรรยาย ปรากฏผลดังตารางดังต่อไปนี้

จากตารางที่ 2 สามารถแจกแจงได้ดังนี้

เพศ พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.5 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 47.5

สถานภาพ พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 53.75 รองลงมา สถานภาพเป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 44.25 และอันดับที่ 3 สถานภาพหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 2

อายุ พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 25 – 34 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.25 รองลงมา มีอายุ 35 – 44 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.5 และอันดับที่ 3 มีอายุ 15 -24 ปี และ 45 – 55 ปี เพราะมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 14

การศึกษา พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 48.75 รองลงมา มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 31.75 และอันดับที่ 3 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 9.5

อาชีพ พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 28.25 รองลงมาคือประกอบอาชีพ รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 27.75 และอันดับที่ 3 ประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 17.25

รายได้ พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000 – 10,000 คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมา มีรายได้ 10,000 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.25 และอันดับที่ 3 มีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.25

2.2 ข้อมูลการตรวจสอบลักษณะการเดินทาง และวัตถุประสงค์การเดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดระนอง

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะการเดินทางและวัตถุประสงค์การเดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดระนองของนักท่องเที่ยว แจกแจงผลข้อมูลเป็นค่าความถี่ ร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยาย ปรากฏผลดังตาราง ดังนี้

ตาราง 3 ค่าความถี่ ร้อยละ ของนักท่องเที่ยวตามลักษณะการเดินทาง และวัตถุประสงค์การเดินทางมาเที่ยวที่จังหวัดระนอง (N = 100 คน)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
7. ท่านเคยมาท่องเที่ยวจังหวัดระนอง		
- เคย	91	91.0
- ไม่เคย	9	9.0
รวม	100	100.0
8. วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาจังหวัดระนอง		
- ท่องเที่ยว/ พักผ่อน	70	70.0
- ธุรกิจส่วนตัว	12	12.0
- ทางผ่าน	3	3.0
- อื่น ๆ	15	15.0
รวม	100	100.0
9. ลักษณะของการเดินทางมาจังหวัดระนองใน ครั้งนี้ ท่านเดินทาง		
- มาท่องเที่ยวเอง	16	16.0
- มากับครอบครัว	37	37.0
- มากับกลุ่มเพื่อน	32	32.0
- บริษัททัวร์	4	4.0
- สถานศึกษาเป็นผู้จัด	1	1.0
- อื่น ๆ	10	10.0
รวม	100	100.0

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
10. ระยะเวลาการพักที่จังหวัดระนอง		
- ไม่ได้ค้างคืน	42	42.0
- ค้าง 1 คืน	16	16.0
- ค้าง 2 คืน	12	12.0
- ค้างมากกว่า 2 คืน	30	30.0
รวม	100	100.0
11. จำนวนสมาชิกในกลุ่มที่ร่วมเดินทางรวมทั้งตัว ท่าน		
- มาคนเดียว	8	8.0
- 2 - 5 คน	67	67.0
- 6 - 10 คน	12	12.0
- มากกว่า 10 คน	13	13.0
รวม	100	100.0
12. พาหนะที่ท่านใช้เดินทางมาท่องเที่ยว		
- รถโดยสารประจำทาง	33	33.0
- รถบริษัทนำเที่ยว	6	6.0
- ยานพาหนะส่วนตัว	59	59.0
- รถเช่า	1	1.0
- เครื่องบิน	1	1.0
- อื่น ๆ	-	-
รวม	100	100.0
13. ในการมาเที่ยวจังหวัดระนองในครั้งนี้ท่านเสีย ค่าใช้จ่าย		
- ต่ำกว่า 2,000 บาท	45	45.0
- 2,001-5,000 บาท	46	46.0
- มากกว่า 5,000 บาท	9	9.0
รวม	100	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการเดินทางและวัตถุประสงค์การเดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดระนอง สามารถแจกแจงได้ดังนี้

เคยมาท่องเที่ยวจังหวัดระนองหรือไม่ นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เคยมาเที่ยวจังหวัดระนอง จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 91.0 และไม่เคยมาเที่ยวจังหวัดระนอง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการเดินทางมาครั้งนี้ นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มาท่องเที่ยวพักผ่อนที่จังหวัดระนอง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงมาคือ อื่น ๆ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 และอันดับที่ 3 คือ มาธุรกิจส่วนตัว จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ตามลำดับ

ลักษณะการเดินทางมาระนองในครั้งนี้ นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มากับครอบครัว จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 รองลงมาคือ มากับกลุ่มเพื่อน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 และอันดับที่ 3 คือ เดินทางมาท่องเที่ยวเอง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 ตามลำดับ

ระยะเวลาการพักที่จังหวัดระนองในครั้งนี้ นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่ได้ค้างคืน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมาคือ ค้างมากกว่า 2 คืน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และอันดับที่ 3 คือ ค้าง 1 คืน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในกลุ่มที่ร่วมเดินทางรวมทั้งตัวท่าน นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมา 2-5 คน จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 67.0 รองลงมาคือ เดินทางมามากกว่า 10 คน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และอันดับที่ 3 คือ เดินทางมา 6-10 คน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ตามลำดับ

ท่านเดินทางมาโดยพาหนะใด นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เดินทางโดยยานพาหนะส่วนตัว จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมาคือ รถโดยสารประจำทาง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 และอันดับที่ 3 คือ รถบริษัทนำเที่ยว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 ตามลำดับ

ท่านเสียค่าใช้จ่ายในการมาเที่ยวครั้งนี้ประมาณเท่าใด นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้จ่ายเป็นเงิน 2,001-5,000 บาท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0 รองลงมาคือ ใช้จ่ายต่ำกว่า 2,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 และอันดับที่ 3 คือ ใช้จ่ายมากกว่า 5,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 ตามลำดับ

2.3 ข้อมูลการสำรวจแรงจูงใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง แจกแจงผลข้อมูลเป็นค่าความถี่ ร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยาย ปรากฏผลดังตาราง ดังนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง (N = 100 คน)

แรงจูงใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
แรงจูงใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง			
- ต้องการความตื่นเต้น ไร้ใจ หลีกหนีความจำเจ	3.64	1.01	มาก
- ต้องการพักผ่อนหย่อนใจ ความเพลิดเพลิน	4.12	0.78	มาก
- ต้องการรับประสบการณ์แปลกใหม่	3.80	0.84	มาก
- ต้องการความปลอดภัย	4.21	0.86	มากที่สุด
- ต้องการรู้จักเพื่อนใหม่	3.43	0.90	ปานกลาง
- ต้องการผ่อนคลายความวิตกกังวล	3.75	0.92	ปานกลาง
- ต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือ	3.06	1.01	ปานกลาง
- ต้องการพัฒนาตนเอง	3.63	0.89	มาก
- ต้องการประสบการณ์ใหม่อย่างต่อเนื่อง	3.94	0.82	มาก
- ได้แสดงออกในสิ่งที่ต้องการ	3.49	0.96	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง คือ ต้องการความปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) รองลงมาคือ ท่านต้องการพักผ่อนหย่อนใจ ความเพลิดเพลิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) และอันดับที่ 3 คือ ต้องการประสบการณ์ใหม่อย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.9$)

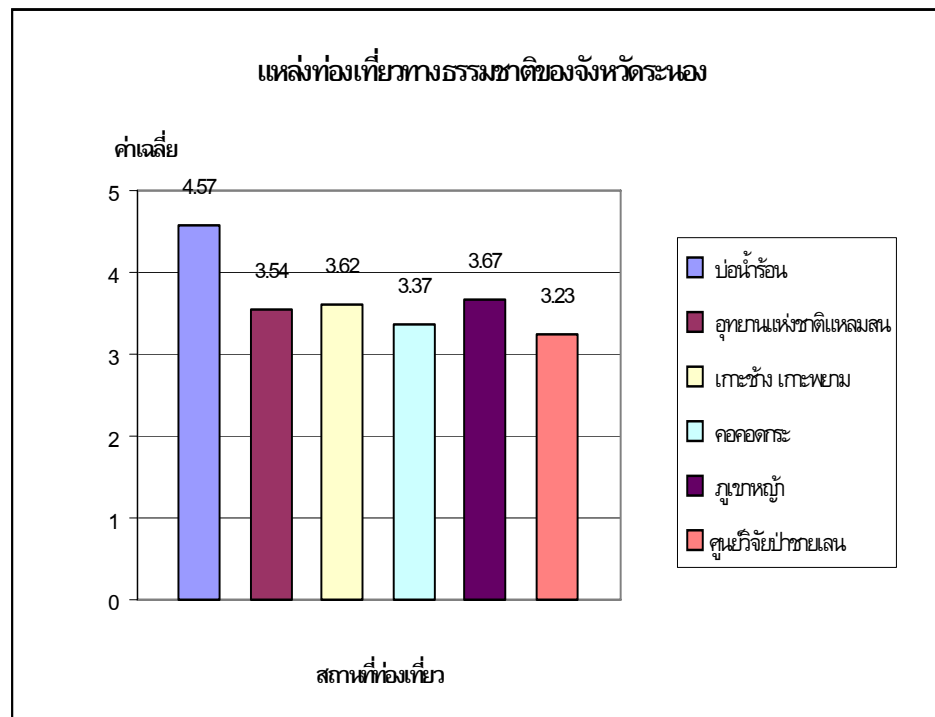
2.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดระนอง

2.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ วัฒนธรรม งานเทศกาลประจำปี กิจกรรมการท่องเที่ยว และการบริการ แจกแจงผลข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง แผนภูมิกราฟแท่งพร้อมคำบรรยาย ปราบกฎผลดังตาราง ดังนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตรวจสอบทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง

แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ จังหวัดระนอง	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ป่อน้ำร้อน	4.64	0.64	มากที่สุด	4.66	0.62	มากที่สุด	4.72	0.63	มากที่สุด	4.29	0.74	มากที่สุด	4.57	0.35	มากที่สุด
2. อุทยานแห่งชาติแหลมสน	3.55	0.80	มาก	3.45	0.83	มาก	3.61	0.72	มาก	3.58	0.84	มาก	3.54	0.38	มาก
3. เกาะช้าง เกาะพยาม	3.71	0.71	มาก	3.57	0.90	มาก	3.62	0.91	มาก	3.58	1.00	มาก	3.62	0.43	มาก
4. คอคอดกระ	3.43	0.93	มาก	3.27	1.01	ปานกลาง	3.42	0.99	มาก	3.39	1.01	ปานกลาง	3.37	0.56	ปานกลาง
5. ภูเขาหญ้า	3.71	0.89	มาก	3.56	0.90	มาก	3.78	1.07	มาก	3.62	0.85	มาก	3.67	0.45	มาก
6. ศูนย์วิจัยป่าชายเลน	3.09	1.02	ปานกลาง	3.18	0.98	ปานกลาง	3.51	1.02	มาก	3.14	0.92	ปานกลาง	3.23	0.45	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวด้านทรัพยากรทางธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง คือ บ่อน้ำร้อน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมา คือ ภูเขาหญ้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) และอันดับที่ 3 คือ เกาะช้างเกาะพยาม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$)

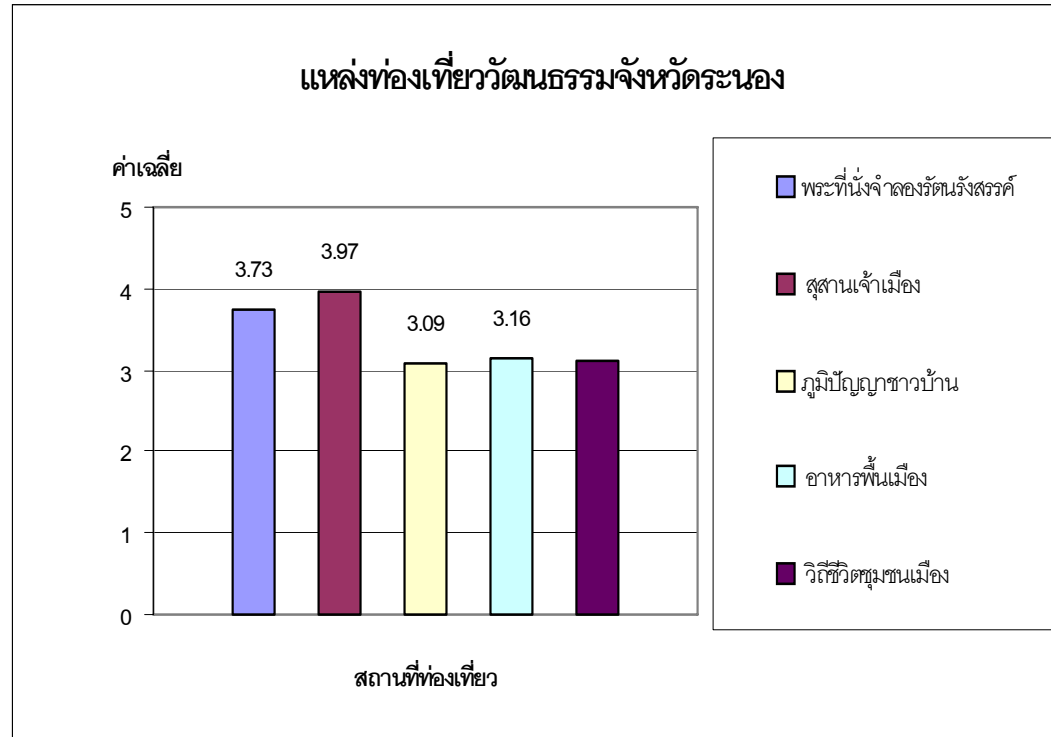

ภาพประกอบ 20 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดระนอง

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตรวจสอบทรัพยากรวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จังหวัดระนอง	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. พระที่นั่งจำลองรัตนรังสรรค์	3.65	1.00	มาก	3.46	0.93	มาก	4.04	0.90	มาก	3.77	0.89	มาก	3.73	0.48	มาก
2. สุสานเจ้าเมือง	3.87	0.91	มาก	3.92	0.93	มาก	4.25	0.91	มากที่สุด	3.87	0.78	มาก	3.97	0.45	มาก
3. ภูมิปัญญาชาวบ้าน	2.88	0.70	ปานกลาง	2.99	0.87	ปานกลาง	3.19	0.84	ปานกลาง	3.30	0.88	ปานกลาง	3.09	0.41	ปานกลาง
4. อาหารพื้นเมือง	2.89	0.77	ปานกลาง	2.99	0.95	ปานกลาง	3.33	0.91	ปานกลาง	3.46	0.95	มาก	3.16	0.43	ปานกลาง
5. วิถีชีวิตชุมชนเมือง	2.82	0.82	ปานกลาง	2.92	1.10	ปานกลาง	3.33	0.97	ปานกลาง	3.37	1.02	ปานกลาง	3.11	0.47	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง คือ สุสานเจ้าเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมา คือ พระที่นั่งรัตนรังสรรค์จำลอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) และอันดับที่ 3 คือ อาหารพื้นเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.16$)

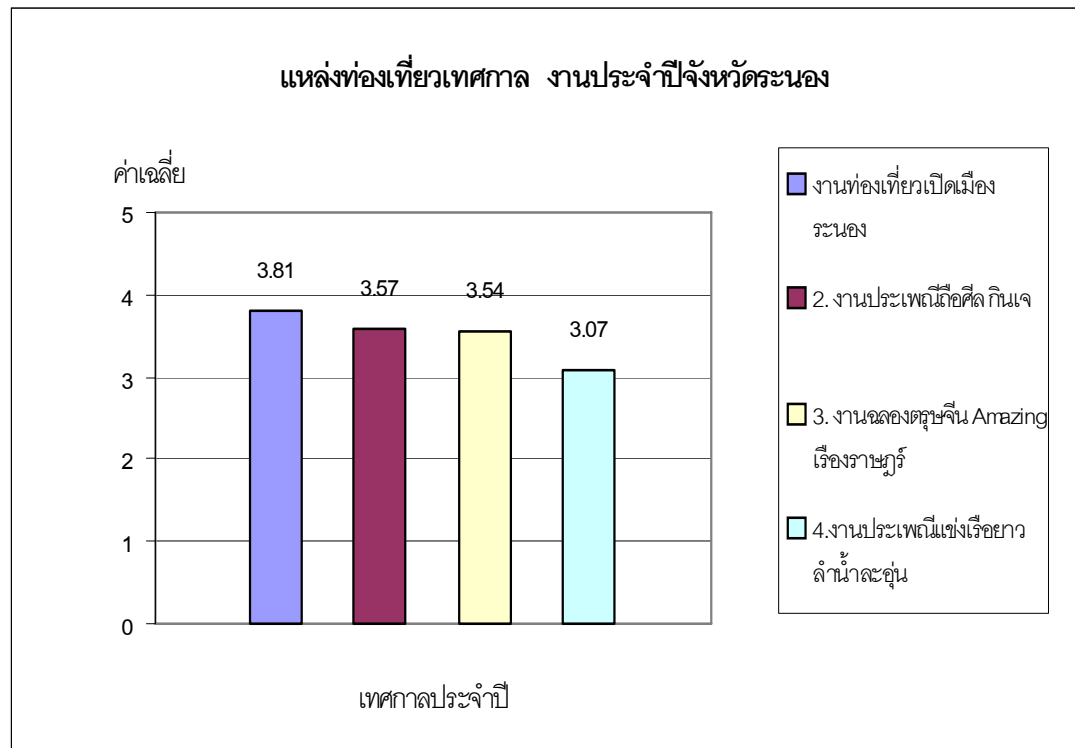

ภาพประกอบ 21 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญของจังหวัดระนอง

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตรวจสอบทรัพยากรเทศบาล งานประจำปีสำคัญที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง

แหล่งท่องเที่ยวเทศบาล งานประจำปี จังหวัดระนอง	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. งานท่องเที่ยวเปิดเมืองระนอง	3.86	0.93	มาก	3.68	0.86	มาก	3.96	0.88	มาก	3.74	0.92	มาก	3.81	0.42	มาก
2. งานประเพณีถือศีลกินเจ	3.44	0.91	มาก	3.65	0.86	มาก	3.62	0.91	มาก	3.58	0.81	มาก	3.57	0.47	มาก
3. งานฉลองตรุษจีน Amazing เรื่องราวษฎี	3.41	0.87	มาก	3.61	0.95	มาก	3.54	1.01	มาก	3.62	0.91	มาก	3.54	0.47	มาก
4.งานประเพณีแข่งเรือยาวลำน้ำละอุ่น	3.02	0.89	ปานกลาง	2.95	0.96	ปานกลาง	3.06	0.83	ปานกลาง	3.25	1.00	ปานกลาง	3.07	0.42	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยวทางเทศบาลสำคัญที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง คือ งานท่องเที่ยวเปิดเมืองระนอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) รองลงมา คือ งานประเพณีถือศีลกินเจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) และอันดับที่ 3 คือ งานฉลองตรุษจีน Amazing เรื่องราวษฎี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$)

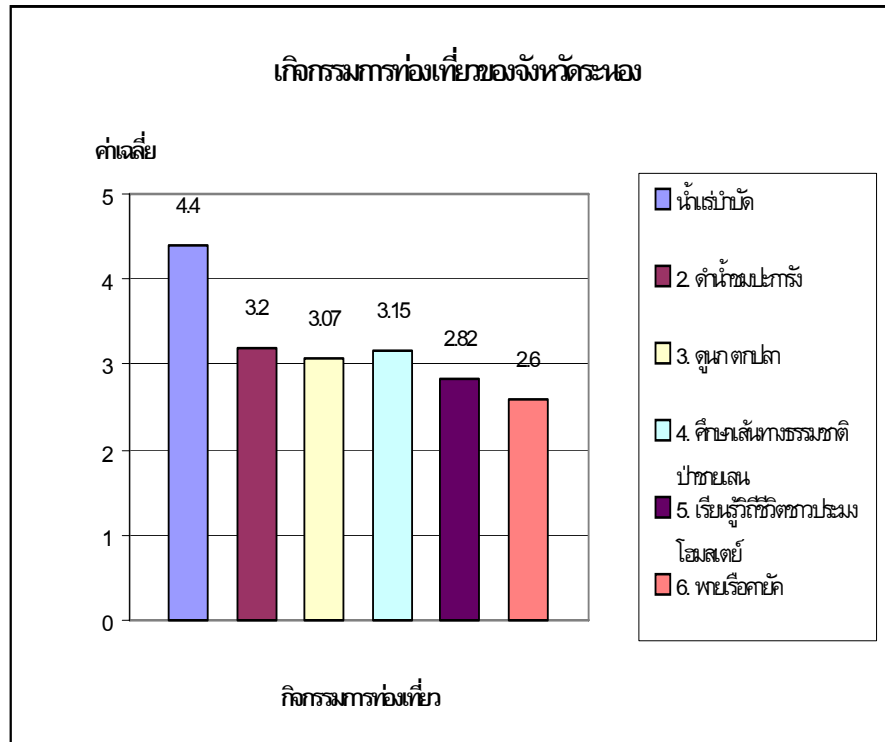

ภาพประกอบ 22 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวด้านเทศกาลที่สำคัญของจังหวัดระนอง

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง

กิจกรรมท่องเที่ยว จังหวัดระนอง	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. น้ำแร่บำบัด	4.36	0.90	มากที่สุด	4.42	0.72	มากที่สุด	4.64	0.73	มากที่สุด	4.20	0.76	มาก	4.40	0.38	มากที่สุด
2. ดำน้ำชมปะการัง	3.19	0.88	ปานกลาง	3.05	0.91	ปานกลาง	3.25	0.91	ปานกลาง	3.34	0.91	ปานกลาง	3.20	0.46	ปานกลาง
3. ดูนก ตกปลา	3.05	0.88	ปานกลาง	2.90	0.91	ปานกลาง	3.05	0.89	ปานกลาง	3.28	0.92	ปานกลาง	3.07	0.47	ปานกลาง
4. ศึกษาเส้นทางธรรมชาติป่าชายเลน	2.98	0.79	ปานกลาง	3.00	0.92	ปานกลาง	3.35	0.91	มาก	3.30	0.87	ปานกลาง	3.15	0.48	ปานกลาง
5. เรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมงโฮมสเตย์	2.65	0.91	ปานกลาง	2.63	0.93	ปานกลาง	2.67	0.87	ปานกลาง	3.03	0.90	ปานกลาง	2.82	0.43	ปานกลาง
6. พายเรือคายัค	2.48	0.96	ปานกลาง	2.37	1.06	ปานกลาง	2.55	0.95	ปานกลาง	3.01	1.02	ปานกลาง	2.60	0.43	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง คือ น้ำแร่บำบัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ ดำน้ำชมปะการัง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) และอันดับที่ 3 คือ ศึกษาเส้นทางธรรมชาติป่าชายเลน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$)

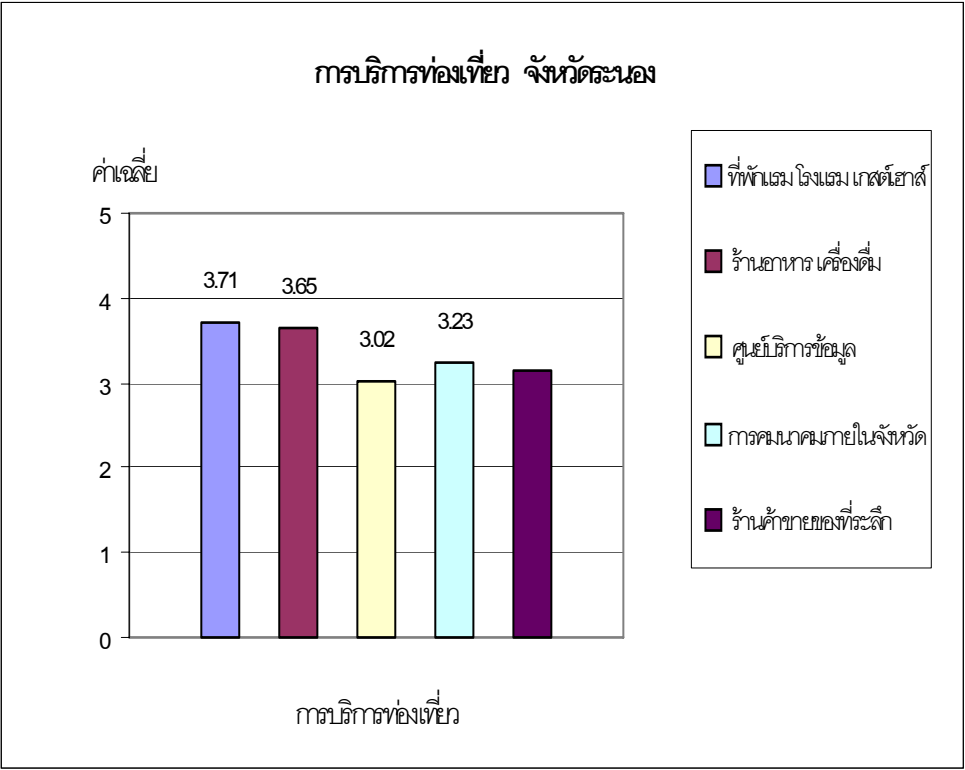

ภาพประกอบ 23 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดระนอง

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตรวจสอบการบริการที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง

การบริการของจังหวัดระนอง	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ที่พักแรม โรงแรม เกสต์เฮาส์	3.65	1.00	มาก	3.63	0.96	มาก	4.25	0.91	มากที่สุด	3.34	0.91	ปานกลาง	3.71	0.94	มาก
2. ร้านอาหาร เครื่องดื่ม	3.87	0.91	มาก	3.43	0.96	มาก	4.04	0.90	มาก	3.28	0.92	ปานกลาง	3.65	0.92	มาก
3. ศูนย์บริการข้อมูล	2.82	0.82	ปานกลาง	3.12	1.07	ปานกลาง	3.13	0.84	ปานกลาง	3.01	1.02	ปานกลาง	3.02	0.93	ปานกลาง
4. การคมนาคมภายในจังหวัด	2.89	0.77	ปานกลาง	3.40	1.05	ปานกลาง	3.33	0.91	ปานกลาง	3.30	0.87	ปานกลาง	3.23	1.01	ปานกลาง
5. ร้านค้าขายของที่ระลึก	2.88	0.70	ปานกลาง	3.39	0.97	ปานกลาง	3.33	0.97	ปานกลาง	3.03	0.90	ปานกลาง	3.15	0.88	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวด้านการบริการที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง คือ ที่พักแรม โรงแรม เกสต์เฮาส์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) รองลงมา คือ ร้านอาหาร เครื่องดื่ม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) และอันดับที่ 3 คือ การคมนาคมภายในจังหวัด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$)

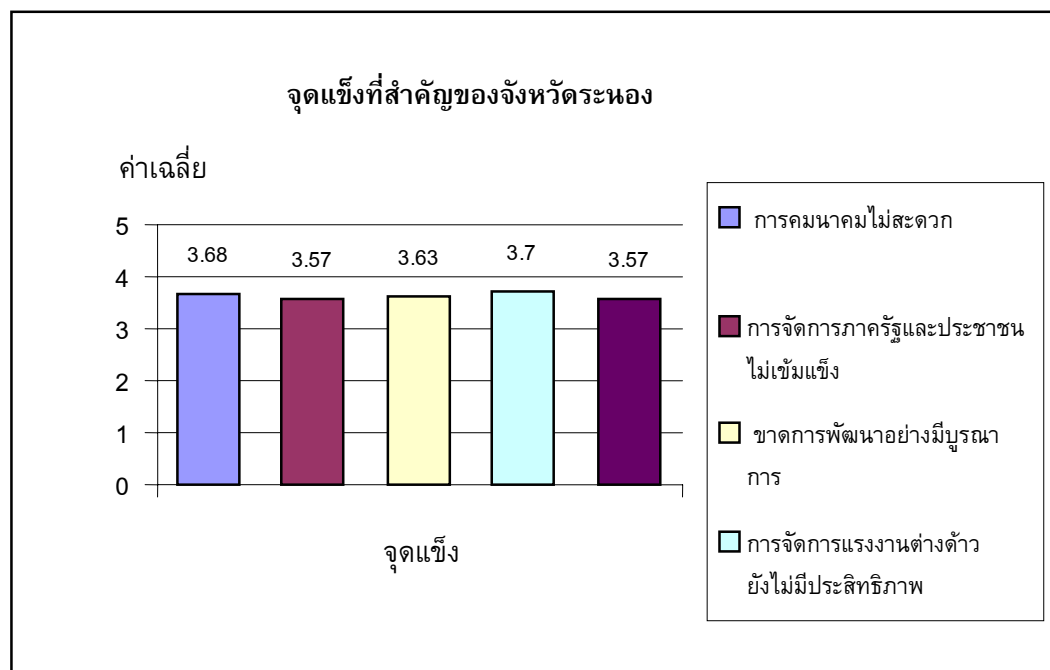
ภาพประกอบ 24 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับการบริการการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดระนอง

2.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ภายในของจังหวัดระนอง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค แจกแจงข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง แผนภูมิกราฟแท่งพร้อมคำบรรยาย ปราบกฏผลดังตาราง ดังนี้

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการท่องเที่ยวที่เป็นจุดแข็งของจังหวัดระนอง

จุดแข็งของจังหวัดระนอง	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ที่ตั้งเป็นประตูสู่อันดามันและมหาสมุทรอินเดียและมีชายแดนติดประเทศพม่า	3.75	0.99	มาก	3.91	0.98	มาก	3.96	1.04	มาก	3.83	0.93	มาก	3.86	0.49	มาก
2. มีทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางทะเลและทางบกอุดมสมบูรณ์	3.78	0.89	มาก	3.82	0.96	มาก	3.85	0.92	มาก	3.92	0.69	มาก	3.84	0.41	มาก
3. มีการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่นและน้ำแร่คุณภาพดี	4.01	0.95	มาก	4.20	0.82	มาก	4.32	0.86	มากที่สุด	4.08	0.78	มาก	4.15	0.38	มาก
4. มีเศรษฐกิจดี	3.35	0.85	มาก	3.13	0.95	มาก	3.34	0.85	ปานกลาง	3.41	0.72	มาก	3.30	0.40	ปานกลาง
5. มีวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นที่โดดเด่น	2.96	0.88	มาก	3.00	1.03	มาก	2.99	0.90	ปานกลาง	3.08	0.89	ปานกลาง	3.00	0.44	ปานกลาง

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของจังหวัดระนอง คือ มีการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่นและน้ำแร่คุณภาพดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมา คือ ที่ตั้งเป็นประตูสู่อันดามันและมหาสมุทรอินเดียและมีชายแดนติดประเทศพม่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) คือ และอันดับที่ 3 คือ มีทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางทะเลและทางบกอุดมสมบูรณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$)

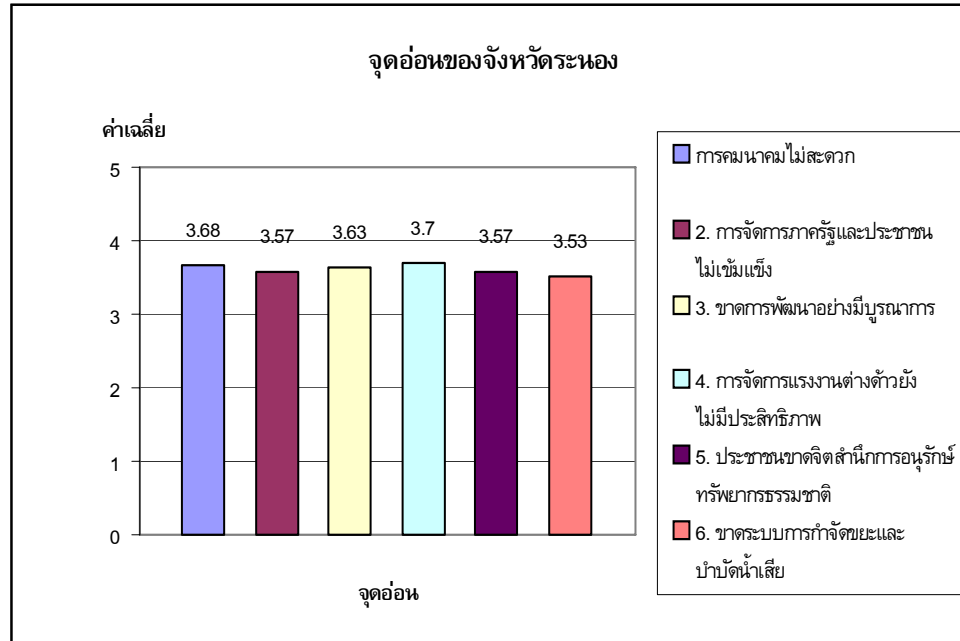

ภาพประกอบ 25 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับจุดแข็งที่สำคัญของจังหวัดระนอง

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์จังหวัดระนองด้วย จุดอ่อน

จุดอ่อนของจังหวัดระนอง	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. การคมนาคมไม่สะดวก	3.78	1.06	มาก	3.81	0.89	มาก	3.70	1.14	มาก	3.45	0.83	มาก	3.68	0.53	มาก
2. การจัดการภาครัฐและประชาชนไม่เข้มแข็ง	3.58	0.91	มาก	3.80	0.97	มาก	3.59	1.00	มาก	3.34	0.79	ปานกลาง	3.57	0.45	มาก
3. ขาดการพัฒนาอย่างมีบูรณาการ	3.53	0.90	มาก	3.88	0.97	มาก	3.67	0.98	มาก	3.47	0.88	มาก	3.63	0.47	มาก
4. การจัดการแรงงานต่างด้าวยังไม่มีประสิทธิภาพ	3.76	1.10	มาก	3.64	1.12	มาก	3.72	1.01	มาก	3.70	1.02	มาก	3.70	0.57	มาก
5. ประชาชนขาดจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	3.72	0.94	มาก	3.56	1.01	มาก	3.61	1.02	มาก	3.40	0.94	ปานกลาง	3.57	0.45	มาก
6. ขาดระบบการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย	3.62	1.02	มาก	3.59	1.04	มาก	3.52	1.12	มาก	3.39	0.95	ปานกลาง	3.53	0.54	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของจังหวัดระนอง คือ การจัดการแรงงานต่างด้าวยังไม่มีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) รองลงมา คือ การคมนาคมไม่สะดวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) และอันดับที่ 3 คือ ขาดการพัฒนาอย่างมีบูรณาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$)

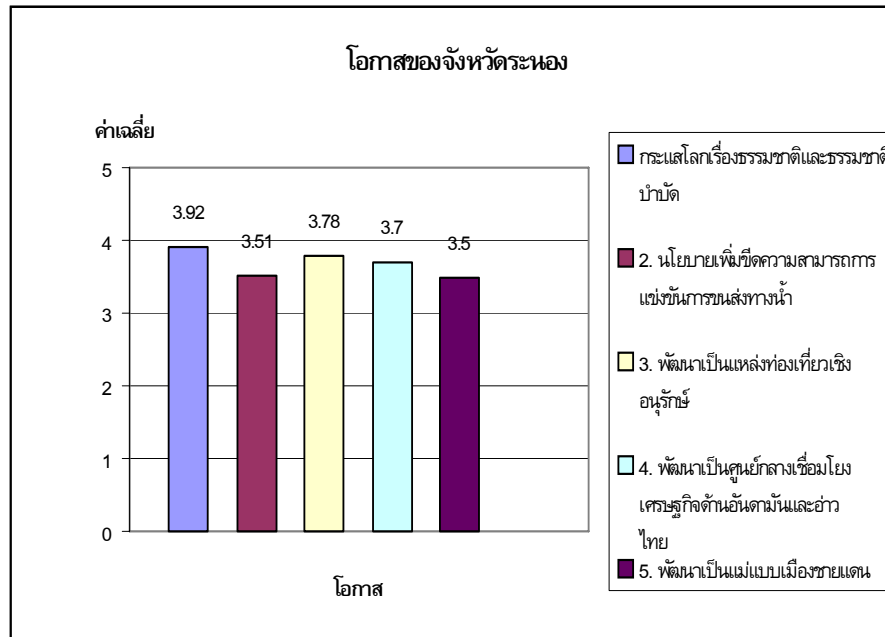

ภาพประกอบ 26 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับจุดอ่อนที่สำคัญของจังหวัดระนอง

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์จังหวัดระนองด้วยโอกาส

โอกาสของจังหวัดระนอง	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. กระแสโลกเรื่องธรรมชาติและธรรมชาติบำบัด	3.87	0.92	มาก	3.98	0.91	มาก	3.94	0.97	มาก	3.89	0.81	มาก	3.92	0.47	มาก
2. นโยบายเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันการขนส่งทางน้ำ	3.52	0.95	มาก	3.48	0.91	มาก	3.61	1.03	มาก	3.44	0.79	มาก	3.51	0.44	มาก
3. พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.63	0.87	มาก	3.83	0.92	มาก	3.81	1.00	มาก	3.88	0.75	มาก	3.78	0.45	มาก
4. พัฒนาเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงเศรษฐกิจด้านอันดามันและอ่าวไทย	3.74	1.04	มาก	3.66	1.05	มาก	3.75	1.06	มาก	3.68	0.87	มาก	3.70	0.51	มาก
5. พัฒนาเป็นแม่แบบเมืองชายแดน	3.38	0.95	ปานกลาง	3.46	1.06	มาก	3.54	0.98	มาก	3.65	0.90	มาก	3.50	0.48	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสของจังหวัดระนอง คือ กระแสโลกเรื่องธรรมชาติและธรรมชาติบำบัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมา พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) และอันดับที่ 3 พัฒนาเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงเศรษฐกิจด้านอันดามันและอ่าวไทย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$)

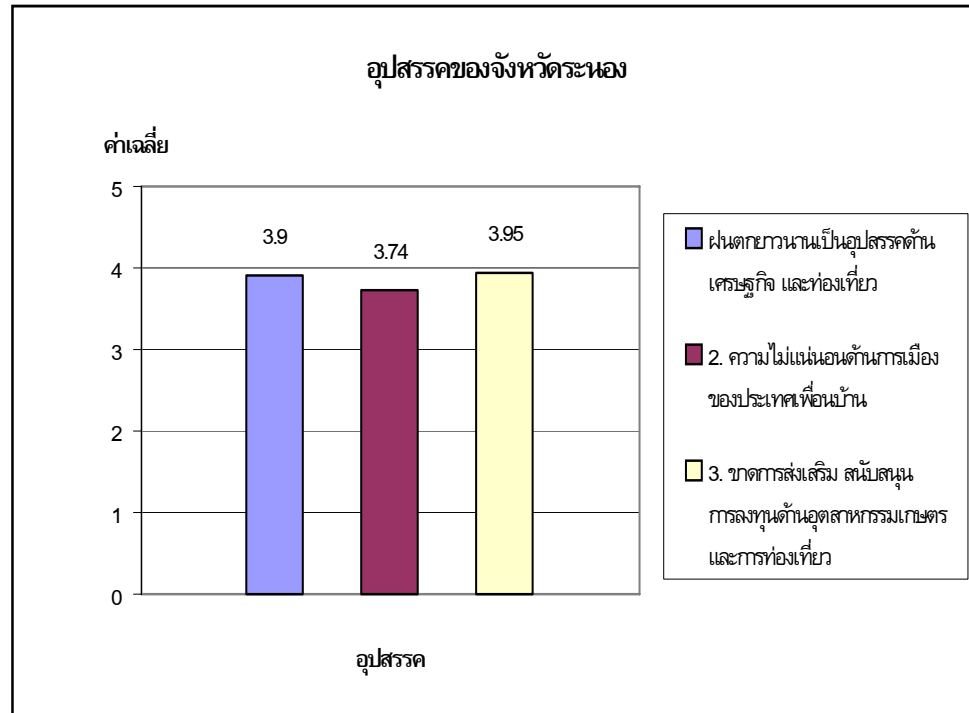

ภาพประกอบ 27 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับโอกาสที่สำคัญของจังหวัดระนอง

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์จังหวัดระนองด้วยอุปสรรค

อุปสรรคของจังหวัดระนอง	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ฝนตกยาวนานเป็นอุปสรรคด้านเศรษฐกิจ และท่องเที่ยว	3.89	0.97	มาก	3.95	0.98	มาก	3.81	0.97	มาก	3.95	0.85	มาก	3.90	0.51	มาก
2. ความไม่แน่นอนด้านการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน	3.64	1.03	มาก	3.63	1.05	มาก	3.95	0.90	มาก	3.77	0.85	มาก	3.74	0.45	มาก
3. ขาดการส่งเสริม สนับสนุนการลงทุนด้านอุตสาหกรรมเกษตร และการท่องเที่ยว	3.85	0.91	มาก	4.03	0.96	มาก	4.06	0.95	มาก	3.88	0.87	มาก	3.95	0.44	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของจังหวัดระนอง คือ ขาดการส่งเสริม สนับสนุนการลงทุนด้านอุตสาหกรรมเกษตร และการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมา คือ ฝนตกยาวนานเป็นอุปสรรคด้านเศรษฐกิจ และท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) และอันดับที่ 3 คือ ความไม่แน่นอนด้านการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$)

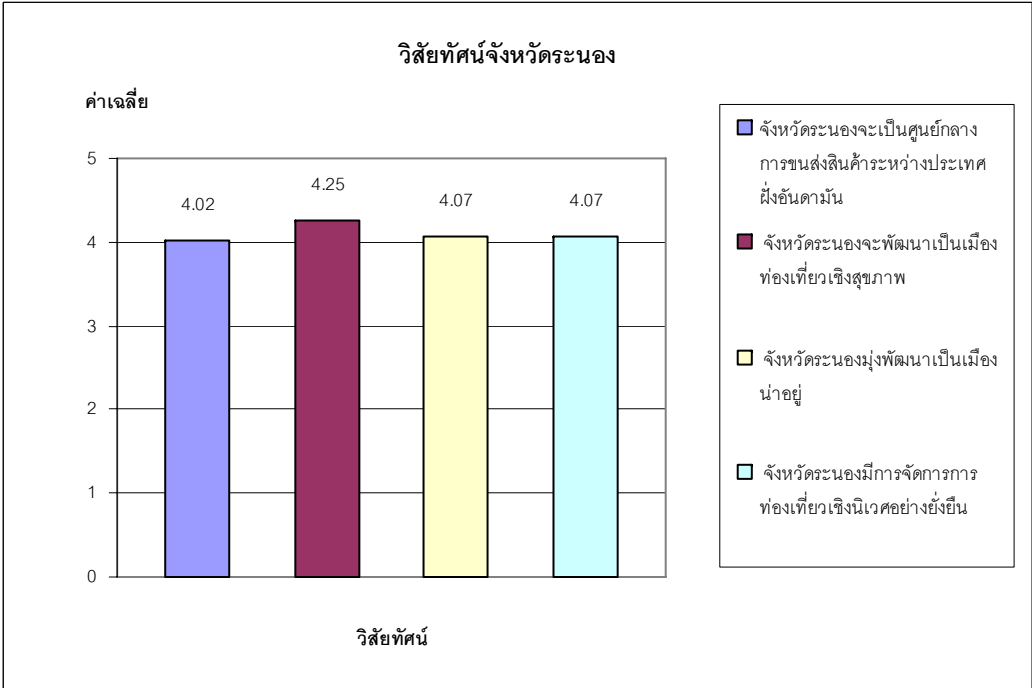
ภาพประกอบ 28 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับอุปสรรคที่สำคัญของจังหวัดระนอง

2.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด แจกแจงข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง แผนภูมิ กราฟแท่งพร้อมคำบรรยาย ปากฎผลดังตาราง ดังนี้

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของวิสัยทัศน์ในอนาคต ต่อจังหวัดระนอง

วิสัยทัศน์	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. จังหวัดระนองจะเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศฝั่งอันดามัน	4.10	0.89	มาก	4.04	0.89	มาก	4.11	0.98	มาก	3.84	0.87	มาก	4.02	0.50	มาก
2. จังหวัดระนองจะพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.18	0.71	มาก	4.31	0.77	มากที่สุด	4.40	0.79	มากที่สุด	4.13	0.78	มาก	4.25	0.40	มากที่สุด
3. จังหวัดระนองมุ่งพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่	3.99	0.84	มาก	4.05	0.92	มาก	4.24	0.88	มากที่สุด	4.02	0.79	มาก	4.07	0.41	มาก
4. จังหวัดระนองมีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน	4.05	0.95	มาก	4.08	0.87	มาก	4.15	0.94	มาก	4.00	0.79	มาก	4.07	0.49	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ต่อจังหวัดระนองในอนาคต คือ จังหวัดระนองจะพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมา คือ จังหวัดระนองมุ่งพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ซึ่งมีค่าเท่ากับ จังหวัดระนองมีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) และอันดับที่ 3 จังหวัดระนองจะเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศฝั่งอันดามัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$)

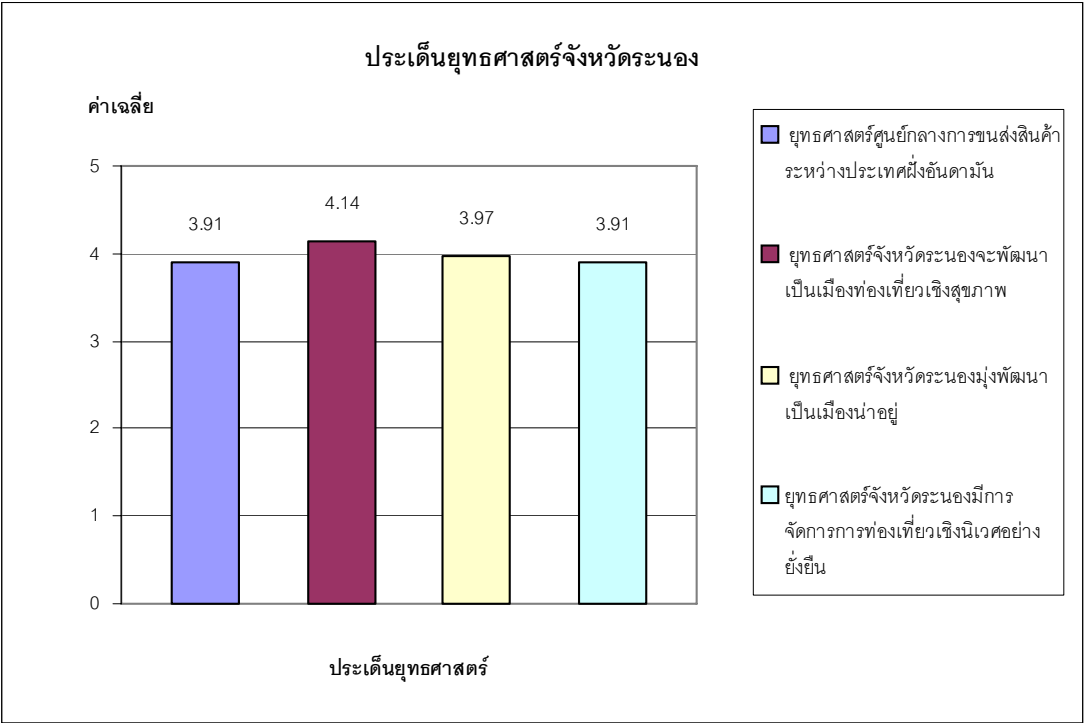

ภาพประกอบ 29 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ในอนาคตของจังหวัดระนอง

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดระนอง

ประเด็นยุทธศาสตร์	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ยุทธศาสตร์ศูนย์กลางการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศฝั่งอันดามัน	3.95	0.88	มาก	3.88	0.95	มาก	4.08	0.87	มาก	3.74	0.82	มาก	3.91	0.46	มาก
2. ยุทธศาสตร์จังหวัดระนองจะพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.05	0.86	มาก	4.11	0.88	มาก	4.29	0.84	มากที่สุด	4.12	0.75	มาก	4.14	0.44	มาก
3. ยุทธศาสตร์จังหวัดระนองมุ่งพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่	3.92	0.93	มาก	3.94	0.91	มาก	4.16	0.84	มาก	3.89	0.77	มาก	3.97	0.47	มาก
4. ยุทธศาสตร์จังหวัดระนองมีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน	3.87	1.00	มาก	3.91	0.98	มาก	4.08	0.90	มาก	3.78	0.83	มาก	3.91	0.50	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ของจังหวัดระนอง คือ ยุทธศาสตร์จังหวัดระนองจะพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์จังหวัดระนองมุ่งพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) และอันดับที่ 3 คือ ยุทธศาสตร์ศูนย์กลางการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศฝั่งอันดามัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) ซึ่งมีค่าเท่ากับ ยุทธศาสตร์จังหวัดระนองมีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$)

ภาพประกอบ 30 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดระนอง

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของจังหวัดระนอง

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 กลางการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศฝั่งอันดามัน															
1. ปรับปรุงการใช้ประโยชน์ท่าเทียบเรือเนกประสงค์	4.08	0.89	มาก	4.02	0.88	มาก	4.08	0.84	มาก	3.98	0.82	มาก	4.04	0.45	มาก
2. การขยายท่าเรือเพื่อรองรับเรือขนาดใหญ่	3.99	0.90	มาก	3.99	0.99	มาก	4.08	0.81	มาก	3.92	0.89	มาก	3.99	0.46	มาก
3. การวางแผนพัฒนาท่าเรือให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ	4.04	0.96	มาก	3.99	1.00	มาก	4.03	0.87	มาก	3.96	0.88	มาก	4.00	0.47	มาก
4. เพิ่มศักยภาพการลงทุนในจังหวัด	3.90	0.95	มาก	4.11	0.93	มาก	4.04	0.90	มาก	3.86	0.85	มาก	3.97	0.47	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ															
1. พัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.17	0.92	มาก	4.33	0.77	มากที่สุด	4.45	0.74	มากที่สุด	4.22	0.71	มากที่สุด	4.29	0.36	มากที่สุด
2. สร้างมาตรฐานสินค้าและบริการท่องเที่ยว	4.04	0.93	มาก	4.15	0.90	มาก	4.21	0.85	มากที่สุด	4.03	0.75	มาก	4.10	0.41	มาก
3. ส่งเสริมการใช้น้ำแร่ และแพทย์แผนไทย	4.20	0.94	มาก	4.42	0.76	มากที่สุด	4.43	0.74	มากที่สุด	4.17	0.76	มาก	4.30	0.36	มากที่สุด
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น	3.95	0.94	มาก	4.15	0.94	มาก	4.20	0.85	มาก	3.82	0.84	มาก	4.03	0.44	มาก

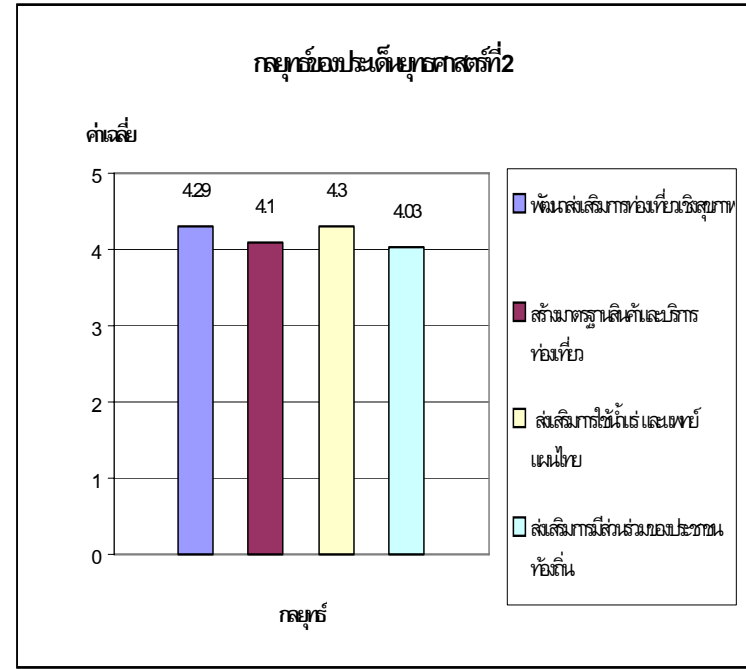
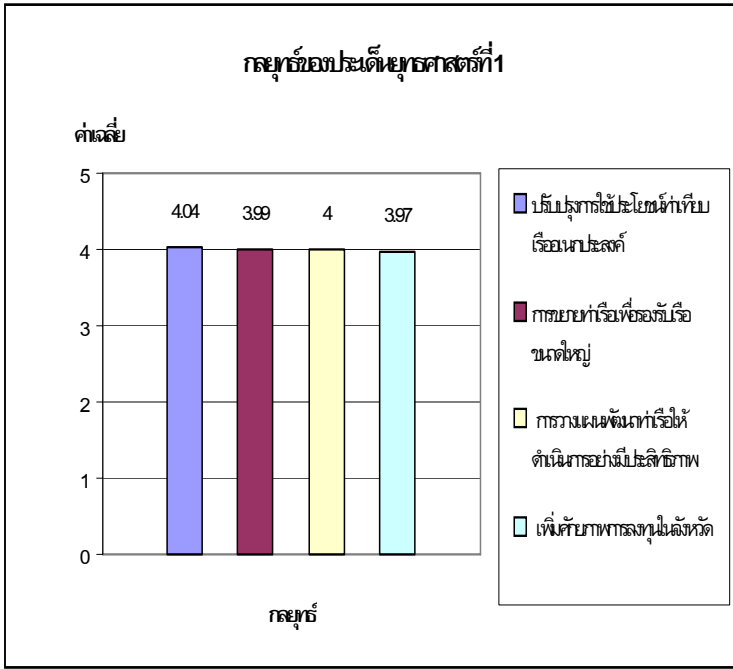
ตาราง 16 (ต่อ)

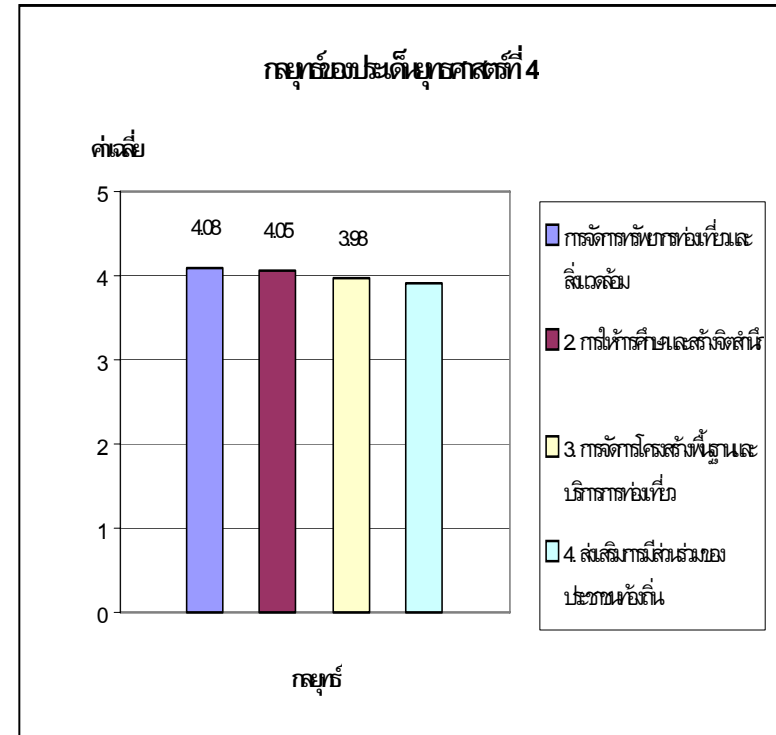
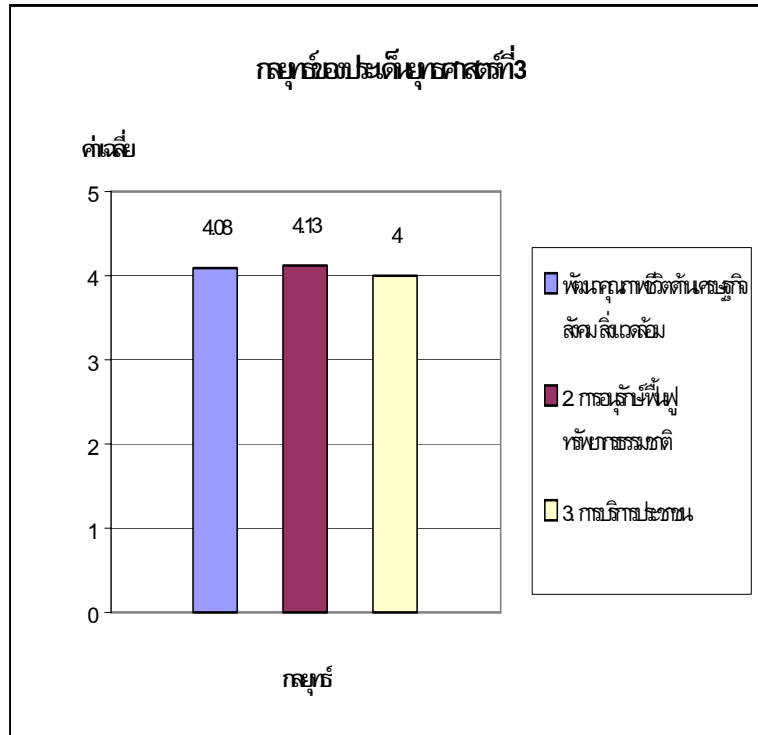
ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
<u>3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่</u>															
1. พัฒนาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม	4.05	0.93	มาก	4.29	0.85	มากที่สุด	4.12	0.90	มาก	3.86	0.85	มาก	4.08	0.42	มาก
2. การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ	4.21	0.83	มากที่สุด	4.12	0.93	มาก	4.19	0.91	มาก	4.00	0.79	มาก	4.13	0.41	มาก
3. การบริการประชาชน	4.02	0.84	มาก	4.10	0.91	มาก	4.01	1.07	มาก	3.89	0.88	มาก	4.00	0.44	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
4. ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน															
1. การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม	4.09	0.87	มาก	4.07	0.93	มาก	4.22	0.92	มากที่สุด	3.95	0.78	มาก	4.08	0.44	มาก
2. การให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก	4.05	0.98	มาก	4.11	0.99	มาก	4.09	1.02	มาก	3.97	0.91	มาก	4.05	0.49	มาก
3. การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว	3.92	0.91	มาก	4.13	0.95	มาก	4.01	0.98	มาก	3.88	0.90	มาก	3.98	0.43	มาก
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น	3.84	0.97	มาก	3.97	1.01	มาก	4.01	1.04	มาก	3.83	0.91	มาก	3.91	0.49	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ของจังหวัดระนอง คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) และอันดับที่ 3 คือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$)

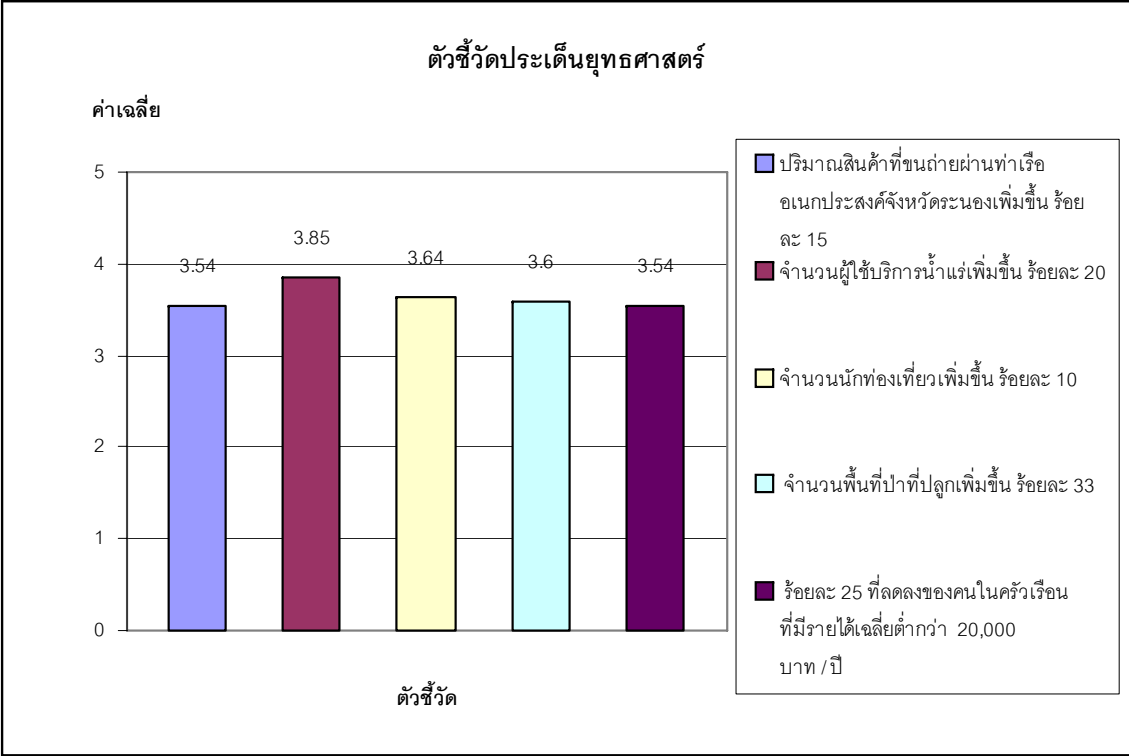

ภาพประกอบ 31 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับกลยุทธ์ของประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดระนอง

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวชี้วัดประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดระนอง

ตัวชี้วัด	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ปริมาณสินค้าที่ขนถ่ายผ่านท่าเรืออเนกประสงค์จังหวัดระนองเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15	3.68	0.89	มาก	3.42	0.98	มาก	3.49	0.90	มาก	3.58	0.80	มาก	3.54	0.45	มาก
2. จำนวนผู้ใช้บริการน้ำแร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 20	3.92	0.87	มาก	3.77	0.86	มาก	3.90	0.84	มาก	3.82	0.83	มาก	3.85	0.40	มาก
3. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10	3.63	0.95	มาก	3.58	0.90	มาก	3.65	0.78	มาก	3.73	0.89	มาก	3.64	0.47	มาก
4. จำนวนพื้นที่ป่าที่ปลูกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 33	3.68	0.95	มาก	3.48	0.94	มาก	3.59	0.85	มาก	3.65	0.79	มาก	3.60	0.41	มาก
5. ร้อยละ 25 ที่ลดลงของคนในครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 20,000 บาท / ปี	3.45	0.96	มาก	3.50	0.99	มาก	3.59	0.87	มาก	3.64	0.92	มาก	3.54	0.53	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวชี้วัดประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดระนอง คือ จำนวนผู้ใช้บริการน้ำแร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 อยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.85) รองลงมา คือ จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.64)อันดับที่ 3 คือ จำนวนพื้นที่ป่าที่ปลูกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 33 อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.60)

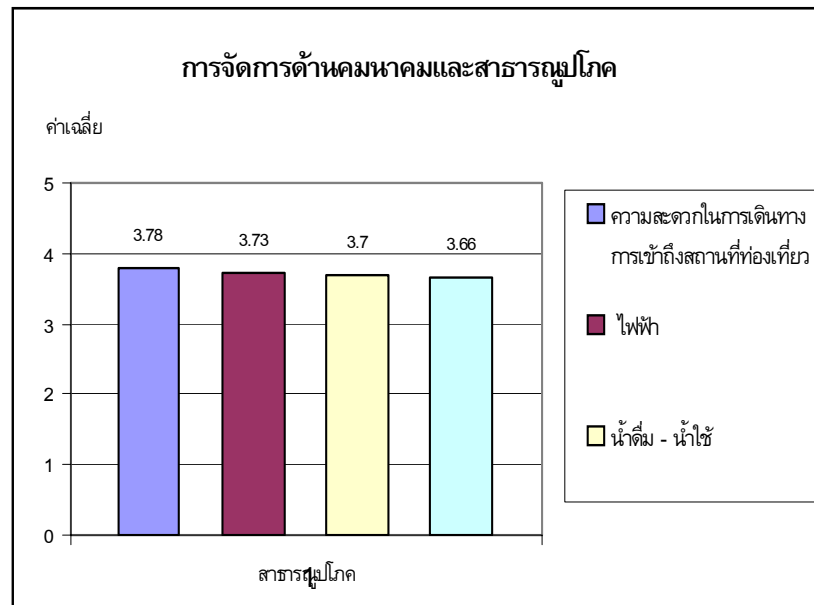
ภาพประกอบ 32 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับตัวชี้วัดแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดระนอง

2.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง ในด้านการคมนาคมและสาธารณูปโภค ด้านที่พักแรม ร้านอาหาร ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านเบ็ดเตล็ด แจกแจงข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง แผนภูมิกราฟแท่งพร้อมคำบรรยายปรากฏผลดังตาราง ดังนี้

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ด้านการคมนาคมและสาธารณูปโภค

ความคิดเห็นต่อการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านการจัดการด้านการคมนาคมและสาธารณูปโภค</u>															
1. ความสะดวกในการเดินทาง การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว	3.75	1.04	มาก	3.80	1.07	มาก	3.77	1.07	มาก	3.80	1.02	มาก	3.78	0.54	มาก
2. ไฟฟ้า	3.70	0.79	มาก	3.72	0.99	มาก	3.80	0.82	มาก	3.70	0.82	มาก	3.73	0.43	มาก
3 น้ำดื่ม - น้ำใช้	3.66	0.91	มาก	3.72	1.00	มาก	3.74	0.94	มาก	3.71	0.90	มาก	3.70	0.48	มาก
4. ความสะดวกในการ ติดต่อสื่อสาร	3.59	1.01	มาก	3.81	0.96	มาก	3.80	0.97	มาก	3.47	0.91	มาก	3.66	0.47	มาก

จากตาราง 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง ด้านคมนาคมและสาธารณูปโภค คือ ความสะดวกในการเดินทาง การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.78$) รองลงมาคือ ไฟฟ้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) และอันดับที่ 3 คือน้ำดื่ม - น้ำใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$)

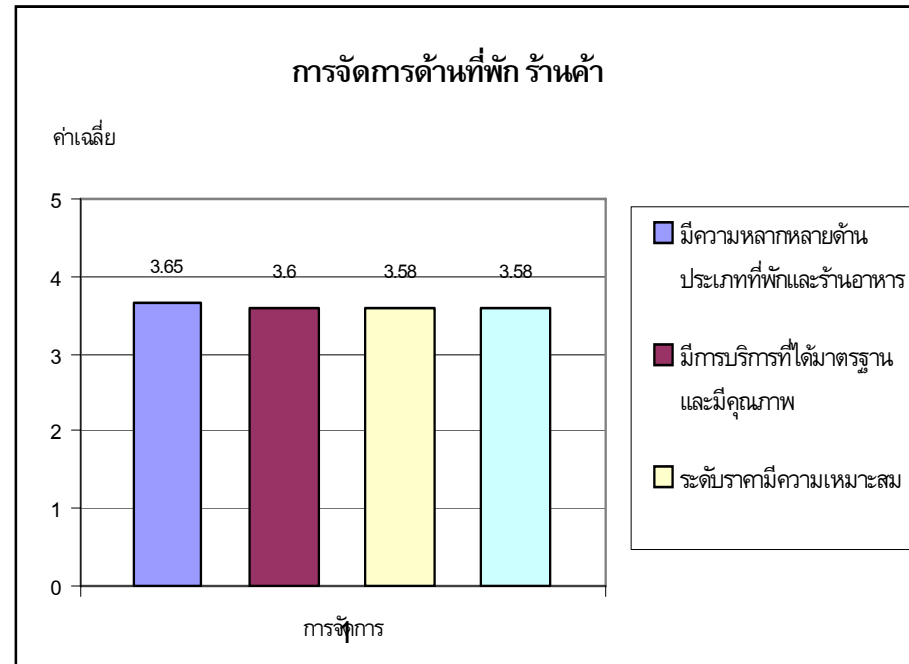

ภาพประกอบ 33 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับการจัดการด้านคมนาคมและสาธารณูปโภค

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ด้านที่พัก ร้านอาหาร

ความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านที่พัก ร้านอาหาร</u>															
1. มีความหลากหลายด้านประเภทที่พักและร้านอาหาร	3.56	0.97	มาก	3.78	1.00	มาก	3.72	1.02	มาก	3.56	0.92	มาก	3.65	0.49	มาก
2. มีการบริการที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ	3.60	1.00	มาก	3.60	1.04	มาก	3.63	1.06	มาก	3.57	0.91	มาก	3.60	0.54	มาก
3. ระดับราคามีความเหมาะสม	3.56	0.96	มาก	3.64	0.92	มาก	3.53	1.04	มาก	3.62	0.78	มาก	3.58	0.51	มาก
4. จำนวนที่พักแรมและร้านอาหาร	3.48	0.92	มาก	3.74	0.96	มาก	3.65	1.02	มาก	3.46	0.88	มาก	3.58	0.42	มาก

จากตาราง 19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง ด้านที่พัก ร้านอาหาร คือ มีความหลากหลายด้านประเภทที่พักและร้านอาหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) รองลงมาคือ มีการบริการที่ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) และอันดับที่ 3 คือ ระดับราคามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) ซึ่งมีค่าเท่ากับ จำนวนที่พักแรมและร้านอาหารเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$)

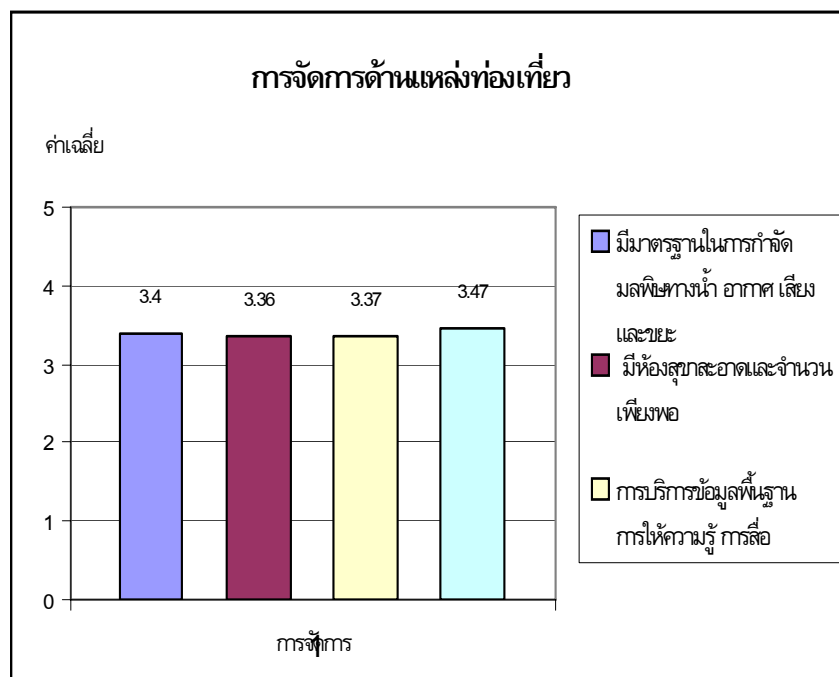

ภาพประกอบ 34 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับการจัดการด้านที่พัก ร้านอาหาร

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ด้านแหล่งท่องเที่ยว

ความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
ด้านแหล่งท่องเที่ยว															
1. มีมาตรฐานในการกำจัดมลพิษทางน้ำ อากาศ เสียง และขยะ	3.33	1.14	ปานกลาง	3.42	1.28	มาก	3.41	1.14	มาก	3.44	1.00	มาก	3.40	0.64	ปานกลาง
2. มีห้องสุขาสะอาดและจำนวนเพียงพอ	3.31	1.08	ปานกลาง	3.46	1.23	มาก	3.34	1.23	ปานกลาง	3.35	1.04	ปานกลาง	3.36	0.59	ปานกลาง
3. การบริการข้อมูลพื้นฐาน การให้ความรู้ การสื่อความหมาย และการปลูกจิตสำนึก	3.40	1.07	ปานกลาง	3.39	1.23	ปานกลาง	3.33	1.18	ปานกลาง	3.34	0.95	ปานกลาง	3.37	0.56	ปานกลาง
4. การให้บริการที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยว	3.49	1.02	มาก	3.48	1.15	มาก	3.44	1.08	มาก	3.48	1.00	มาก	3.47	0.51	มาก

จากตาราง 20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง ด้านแหล่งท่องเที่ยว คือ การให้บริการที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$) รองลงมาคือ มีมาตรฐานในการกำจัดมลพิษทางน้ำ อากาศ เสียง และขยะ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) และอันดับที่ 3 คือ การบริการข้อมูลพื้นฐาน การให้ความรู้ การสื่อความหมาย และการปลูกจิตสำนึก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$)

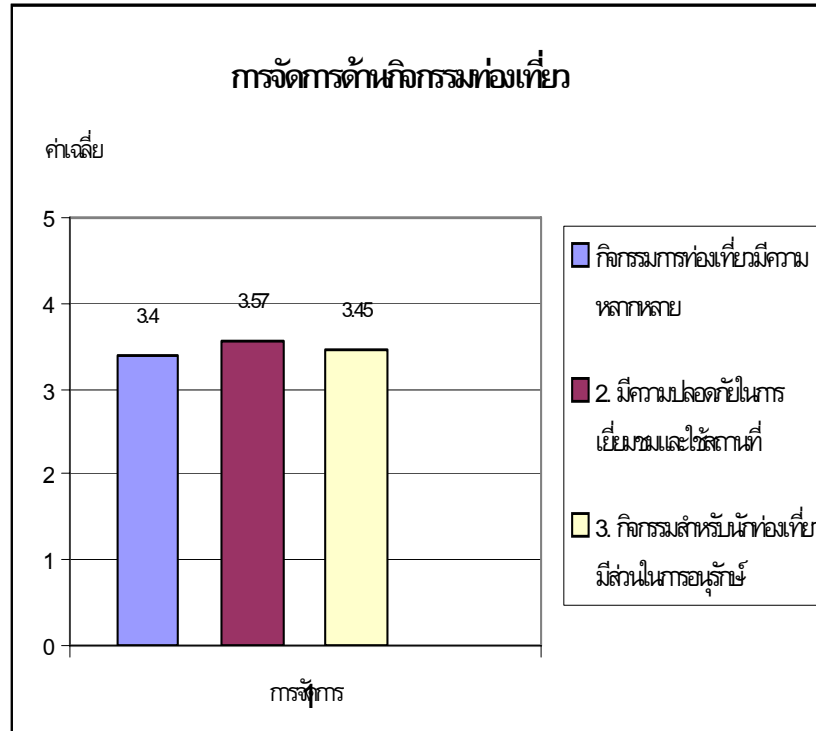

ภาพประกอบ 35 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับการจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
<u>ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว</u>															
1. กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความหลากหลาย	3.31	0.95	ปานกลาง	3.39	0.97	ปานกลาง	3.45	0.99	มาก	3.46	0.91	มาก	3.40	0.48	ปานกลาง
2. มีความปลอดภัยในการเยี่ยมชมและใช้สถานที่	3.36	0.88	ปานกลาง	3.63	0.96	มาก	3.62	0.95	มาก	3.68	0.77	มาก	3.57	0.46	มาก
3. กิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวมีส่วนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.31	0.92	ปานกลาง	3.43	0.96	มาก	3.51	0.96	มาก	3.55	0.88	มาก	3.45	0.45	มาก

จากตาราง 21 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ มีความปลอดภัยในการเยี่ยมชมและใช้สถานที่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) รองลงมาคือ คือ กิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวมีส่วนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$) และอันดับที่ 3 กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความหลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.40$)

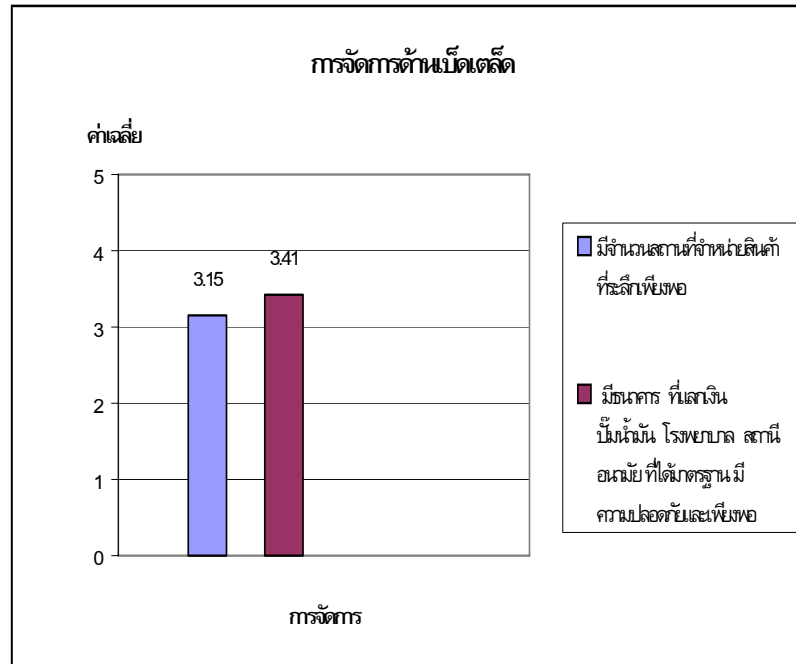

ภาพประกอบ 36 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับการจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยว

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ด้านเบ็ดเตล็ด

ความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
ด้านเบ็ดเตล็ด															
1. มีจำนวนสถานที่จำหน่ายสินค้าที่ระลึกเพียงพอ	2.93	0.91	ปานกลาง	3.12	1.07	ปานกลาง	3.22	1.02	ปานกลาง	3.34	0.84	ปานกลาง	3.15	0.45	ปานกลาง
2. มีธนาคาร ที่แลกเงิน ปั้มน้ำมัน โรงพยาบาล สถานีอนามัยที่ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัยและเพียงพอ	3.31	0.98	ปานกลาง	3.40	1.05	ปานกลาง	3.45	1.00	มาก	3.50	0.99	มาก	3.41	0.49	มาก

จากตาราง 22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง ด้านเบ็ดเตล็ด คือมีธนาคาร ที่แลกเงิน ปั้มน้ำมัน โรงพยาบาล สถานีอนามัย ที่ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัยและเพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$) รองลงมาคือ มีจำนวนสถานที่จำหน่ายสินค้าที่ระลึกเพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$)

ภาพประกอบ 37 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับการจัดการด้านเบ็ดเตล็ด

2.4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับบทบาทพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองโดยภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยแจกแจงข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง แผนภูมิกราฟพร้อมคำบรรยาย ปากฎผลดังตาราง ดังนี้

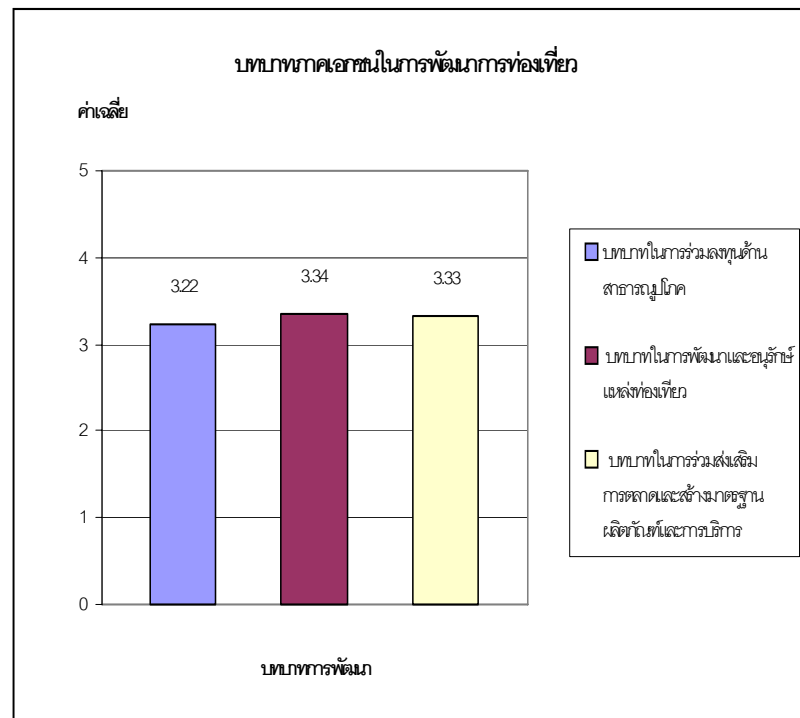
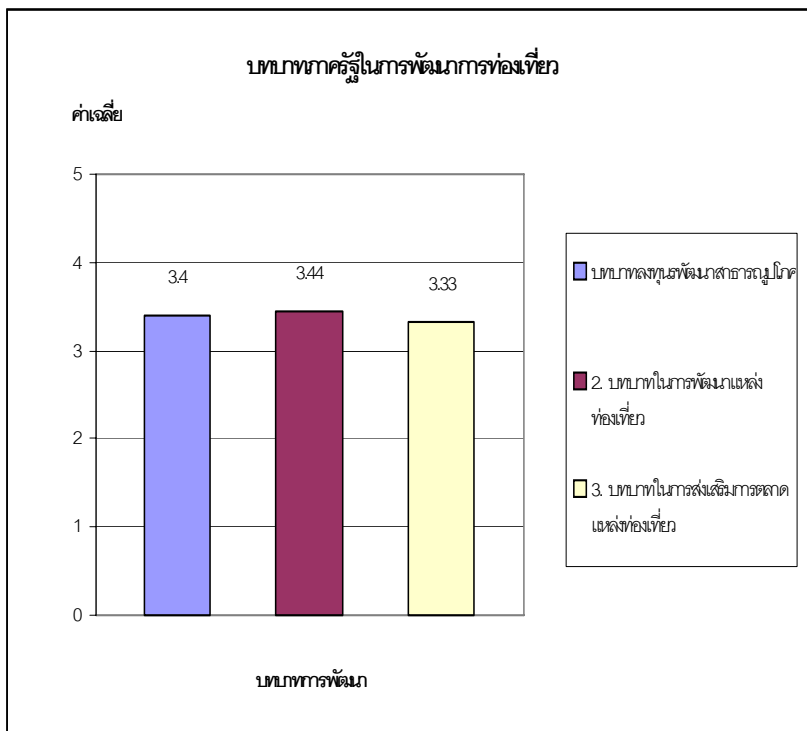
ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง

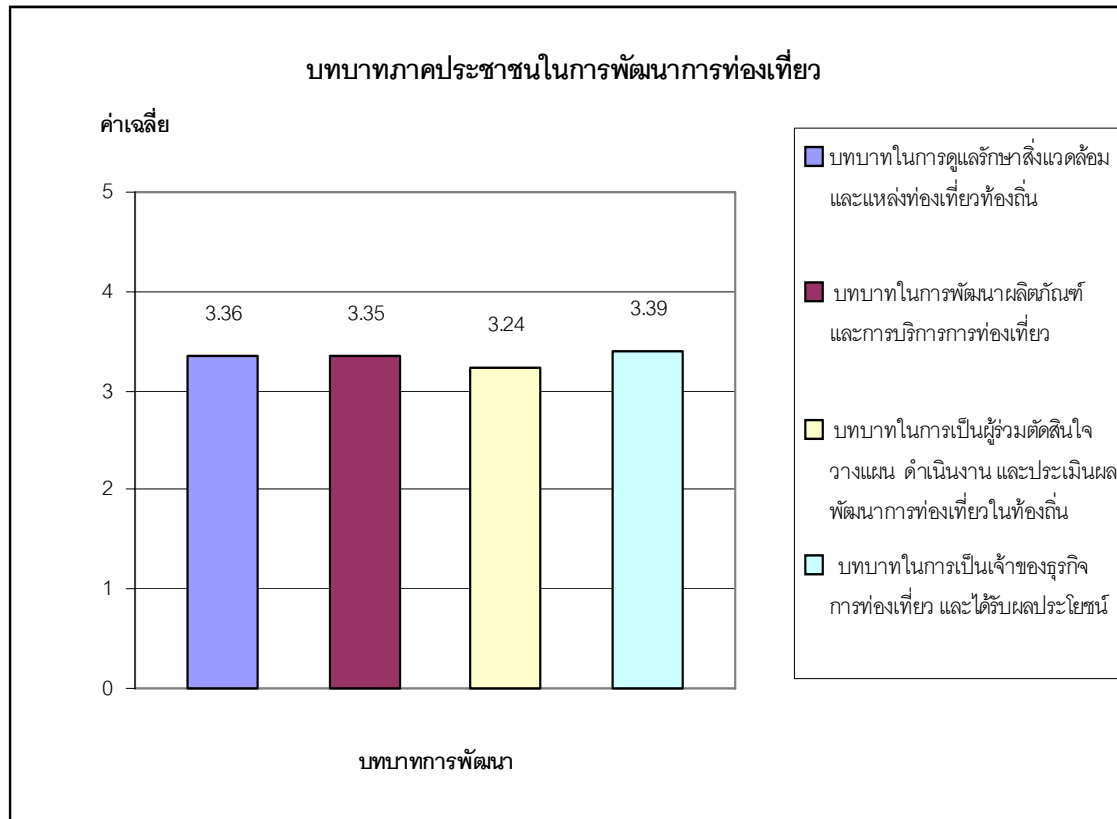
บทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยว ของจังหวัดระนอง	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
ภาครัฐ															
1. บทบาทลงทุนพัฒนาสาธารณูปโภค	3.33	1.01	ปานกลาง	3.34	1.01	ปานกลาง	3.47	1.00	มาก	3.46	0.86	มาก	3.40	0.48	ปานกลาง
2. บทบาทในการพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยว	3.44	1.04	มาก	3.32	1.12	ปานกลาง	3.47	0.98	มาก	3.56	0.92	มาก	3.44	0.53	มาก
3. บทบาทในการส่งเสริมการตลาด แหล่งท่องเที่ยว	3.26	1.02	ปานกลาง	3.27	1.10	ปานกลาง	3.38	1.01	ปานกลาง	3.43	0.90	มาก	3.33	0.50	ปานกลาง
ภาคเอกชน															
4. บทบาทในการร่วมลงทุนด้าน สาธารณูปโภค	3.08	0.96	ปานกลาง	3.22	0.90	ปานกลาง	3.26	0.99	ปานกลาง	3.34	0.90	ปานกลาง	3.22	0.41	ปานกลาง
5. บทบาทในการพัฒนาและอนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยว	3.22	0.94	ปานกลาง	3.30	1.01	ปานกลาง	3.33	0.98	ปานกลาง	3.51	0.90	มาก	3.34	0.44	ปานกลาง
6. บทบาทในการร่วมส่งเสริม การตลาดและสร้างมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์และการบริการ	3.28	0.92	ปานกลาง	3.34	1.04	ปานกลาง	3.36	0.98	ปานกลาง	3.37	0.82	ปานกลาง	3.33	0.45	ปานกลาง

ตาราง 23 (ต่อ)

บทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยว ของจังหวัดระนอง	ภาครัฐ			ผู้ประกอบการ			ประชาชน			นักท่องเที่ยว			รวม		
	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
ภาคประชาชน															
7. บทบาทในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น	3.29	1.09	ปานกลาง	3.39	1.06	ปานกลาง	3.32	1.06	ปานกลาง	3.47	0.93	มาก	3.36	0.47	ปานกลาง
8. บทบาทในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริการการท่องเที่ยว	3.28	0.96	ปานกลาง	3.34	0.96	ปานกลาง	3.32	0.94	ปานกลาง	3.47	0.87	มาก	3.35	0.44	ปานกลาง
9. บทบาทในการเป็นผู้ร่วมตัดสินใจ วางแผน การดำเนินการ และการประเมินผลการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น	3.23	0.92	ปานกลาง	3.22	1.05	ปานกลาง	3.22	1.10	ปานกลาง	3.31	0.96	ปานกลาง	3.24	0.47	ปานกลาง
10. บทบาทในการเป็นเจ้าของธุรกิจการท่องเที่ยว และได้รับผลประโยชน์	3.23	0.96	ปานกลาง	3.27	0.98	ปานกลาง	3.33	1.04	ปานกลาง	3.36	0.92	ปานกลาง	3.29	0.52	ปานกลาง

จากตาราง 23 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง คือ ควรมีบทบาทในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.44$) รองลงมา คือ ควรมีบทบาทในการลงทุนด้านการพัฒนาสาธารณูปโภค อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) และอันดับที่ 3 คือ ควรมีบทบาทในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.36$)

ภาพประกอบ 38 แสดงค่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน เกี่ยวกับบทบาทภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว

3. ผลกระทบและแนวทางฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเสียหาย ผลกระทบ และแนวทางการฟื้นฟู ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัย ช่วงที่ผู้วิจัยออกแบบแบบสอบถามนั้นยังไม่เกิดเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ จึงไม่มีคำถามเกี่ยวกับข้อมูลธรณีพิบัติภัยและเหตุการณ์สึนามิได้เกิดในช่วงระหว่างการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพิ่มเติมโดยการสังเกต การศึกษาข้อมูล รายงานความเสียหายของจังหวัด เอกสารหลักฐานจากหนังสือ แหล่งข่าวต่าง ๆ และข้อมูลในเว็บไซต์ หลังจากเกิดเหตุการณ์ผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานภาคสนามเก็บข้อมูลในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ และการได้รับความช่วยเหลือ คือบริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสนและหมู่บ้านใกล้เคียง ผู้วิจัยจึงขอเสนอข้อมูลความเสียหายที่ได้รับด้านต่าง ๆ ผลกระทบและแนวทางการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยสึนามิของจังหวัดระนองด้านการท่องเที่ยว โดยนำเสนอในรูปแบบรูปภาพ ประกอบคำบรรยาย และตารางแผนฟื้นฟูฯ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. พื้นที่ประสบภัย จังหวัดระนอง ประสบภัยพิบัติสึนามิ เวลาประมาณ 09.30 น. พัดเข้าสู่ฝั่งทะเลจังหวัดระนอง มีพื้นที่ประสบภัย รวม 3 อำเภอ จำนวนผู้ประสบภัย 833 ครอบครัว จำนวน 3,650 คน ซึ่งสามารถแยกออกเป็นแต่ละอำเภอได้ดังนี้
 - 1.1 อำเภอเมืองระนอง หมู่บ้านที่ประสบภัยรวม 5 ตำบล 25 หมู่บ้าน จำนวนผู้ประสบภัย 300 ครอบครัว จำนวน 1,500 คน ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่บริเวณริมปากแม่น้ำ ประสบภัยไม่รุนแรง
 - 1.2 อำเภอกะเปอร์ หมู่บ้านที่ประสบภัยได้แก่ หมู่ 2 – 4 ตำบลม่วงกลวง ซึ่งหมู่ 2 และ 4 อยู่ในบริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสนและหาดบางเบนประสบภัยรุนแรง และหมู่ 8 ตำบลกะเปอร์ รวมจำนวนผู้ประสบภัย 300 ครอบครัว จำนวน 1,500 คน
 - 1.3 กิ่งอำเภอสุขสำราญ หมู่บ้านที่ประสบภัยได้แก่ หมู่ 1 – 2 , 7 ตำบลกำพวน หมู่ 1 บ้านทะเลนอก และหมู่ 7 บ้านหาดทรายขาว ประสบภัยรุนแรง หมู่ 6 ตำบลนาคา หาดประพาส ประสบภัยรุนแรง รวมจำนวนผู้ประสบภัย 383 ครอบครัว จำนวน 1,650 คน
 - 1.4 สถานเอนกมัยเสียหาย 2 แห่งคือ สถานเอนกมัยบางเบน และทะเลนอก โดยเสียหายที่ตัวอาคาร บ้านพัก รั้ว จักรยาน รถยนต์ ครุภัณฑ์ และวัสดุทางการแพทย์ รวมมูลค่าความเสียหาย 9,698,255 บาท
 - 1.5 โรงเรียนเสียหายทั้งหมด 1 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านทะเลนอก โรงเรียนเสียหายเล็กน้อย 1 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านบางเบน

2. ความเสียหายด้านชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

2.1 ผู้เสียชีวิต รวม 160 คน คนไทย 158 คน ต่างชาติ 2 คน (พม่า) แยกเป็น
อำเภอเมือง 2 คน อำเภอกะเปอร์ 7 คน และกิ่งอำเภอสุขสำราญ 151 คน

2.2 บาดเจ็บ รวม 307 คน คนไทย 280 คน ต่างชาติ 27 คน

2.3 สูญหาย รวม 11 คน เป็นคนไทยทั้ง 11 คน แยกเป็น อำเภอเมือง 4 คน
อำเภอกะเปอร์ 1 คน และกิ่งอำเภอสุขสำราญ 6 คน

2.4 บ้านเรือนเสียหาย ทั้งหลัง 171 หลัง บางส่วน 212 หลัง รวมมูลค่าความ
เสียหายประมาณ 55.4 ล้านบาท

3. ความเสียหายด้านการประมง มีผู้ประสบภัย 1,659 ราย แยกเป็น

3.1 กระชังเลี้ยงปลา 4,230 กระชัง เนื้อที่ 200 ไร่

3.2 เรือประมงขนาดเล็ก 246 ลำ

รวมมูลค่าความเสียหายประมาณ 258,687,967 ล้านบาท

4. ความเสียหายด้านสิ่งสาธารณประโยชน์ แยกเป็น

4.1 ถนน 47 สาย

4.2 สะพาน 10 แห่ง

4.3 สถานที่ราชการ 6 แห่ง

4.4 โรงเรียน 2 แห่ง

4.5 ศูนย์วิจัยประมงชายฝั่ง 1 แห่ง

4.6 อุทยานแห่งชาติ 1 แห่ง

รวมมูลค่าความเสียหายประมาณ 107 ล้านบาท

5. การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น

มีการแจกจ่ายข้าวกล่อง ข้าวสารอาหารแห้ง น้ำดื่ม เครื่องนุ่งห่ม และอื่น ๆ มีการ
จ่ายเงินช่วยเหลือค่าจัดการศพผู้เสียชีวิต จำนวน 50 ราย เป็นเงิน 920,000 บาท

รวมมูลค่าความเสียหายจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ ของจังหวัดระนองในทุกด้าน
ทั้งสิ้นประมาณ 436.3 ล้านบาท

สรุปผลความเสียหายที่เกิดขึ้นในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแหลมสน

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลความเสียหายด้านต่าง ๆ และผลกระทบที่ได้รับ จากการสังเกต การศึกษาข้อมูล รายงานความเสียหายของจังหวัด ข้อมูลต่าง ๆ จากหนังสือ และข้อมูลใน เว็บไซต์ สามารถสรุปได้ว่า อุทยานแห่งชาติแหลมสนได้รับความเสียหายโดยตรง เพราะเป็นเขตพื้นที่ติดทะเล อาคารสำนักงาน อุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ รถยนต์ บ้านพักนักท่องเที่ยว รวมทั้งสภาพทั่วไปของพื้นที่ภายในเขตอุทยานฯ ได้รับความเสียหายมากมาย ความสวยงามของชายหาด ทิวสน น้ำทะเล ได้ถูกกลืนหายไปกับคลื่นยักษ์ มีแต่ความเศร้าโศกเสียใจ ความกลัว การพลัดพราก และความสูญเสียกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอความเสียหายที่เกิดขึ้นภายในเขตอุทยานแห่งชาติแหลมสนด้วยรูปภาพ เพื่อให้มองเห็นภาพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

ความเสียหายที่ได้รับในเขตอุทยานแห่งชาติแหลมสน

ภาพประกอบ 39 หาดบางเบนก่อนเกิดสึนามิ

ภาพประกอบ 40 หาดบางเบนหลังเกิดสึนามิ

ภาพประกอบ 41 เกิดร่องน้ำบริเวณชายหาดบางเบน

ภาพประกอบ 42 บ้านพักนักท่องเที่ยวเสียหาย

ภาพประกอบ 43 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเสียหาย

ภาพประกอบ 44 สถานที่ทำงานเสียหาย

ภาพประกอบ 45 อุปกรณ์คอมพิวเตอร์เสียหาย

ภาพประกอบ 46 ห้องทำงานเสียหาย

ภาพประกอบ 47 จักรยานภายในอุทยานฯเสียหาย

ภาพประกอบ 48 ห้องสำนักงานเสียหาย

ผลกระทบและแนวทางการฟื้นฟูจากเหตุการณ์พิบัติภัยสึนามิ

จังหวัดระนองได้รับความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อมไม่มากนัก ส่วนใหญ่เกิดความเสียหายส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชายฝั่งทะเล ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติแหลมสน ซึ่งครอบคลุมพื้นที่อำเภอกะเปอร์ และกิ่งอำเภอสหัสขันธ์ ได้รับความเสียหาย และผลกระทบ รวมทั้งในด้านการฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์พิบัติภัยสึนามิ ควรได้รับการฟื้นฟูทั้งระบบไปพร้อม ๆ กัน คือ ระบบนิเวศ สังคมและธรรมชาติ ซึ่งทุกหน่วยงานควรบูรณาการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนฟื้นฟูพื้นที่ที่ประสบภัย เพื่อให้สอดคล้องเชื่อมโยง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งชุมชนคือหัวใจสำคัญของการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ควรจัดให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการสร้างกระบวนการฟื้นฟู เสนอความคิดเห็นว่าจะฟื้นฟูระบบนิเวศในท้องถิ่นอย่างไร ผู้วิจัยสามารถสรุปผลความเสียหายและข้อเสนอแนะแนวทางการฟื้นฟู ได้ดังต่อไปนี้

1. ผลกระทบด้านธรณีกายภาพ ป่าชายหาดและป่าชายเลน และแนวทางการฟื้นฟู

1.1 พื้นที่ชายหาด ได้รับความเสียหายด้านสภาพธรรมชาติเป็นหลุมบ่อ พังทลาย และมีเศษขยะ รวมทั้งการกัดเซาะชายฝั่ง พบว่าในพื้นที่ชายหาดบางเบน บ้านทะเลนอก และหาดประพาส จังหวัดระนอง พบการกัดเซาะชายหาดประมาณ 50 – 80 เซนติเมตร

1.2 ป่าชายหาดได้รับความเสียหาย เช่น ต้นสนบริเวณหาดบางเบน รวมทั้งความเสียหายในเขตอุทยานแห่งชาติแหลมสนป่าชายหาด ป่าชายเลนประมาณ 500 ไร่ ตลอดจนน้ำทะเลสามารถท่วมลึกเข้าไปเป็นระยะทางไกลประมาณ 500 – 800 เมตร

แนวทางการฟื้นฟูด้านธรณี ป่าชายหาดและป่าชายเลน สามารถสรุปแนวทางได้ดังนี้

1. ป่าชายหาดและป่าชายเลนปล่อยให้มีการฟื้นตัวตามธรรมชาติ โดยไม่ให้มีปัจจัยเสี่ยงจากภายนอกเข้าไปรบกวน
2. สร้างแนวป้องกันตามธรรมชาติ เช่น ปลูกพืชคลุมหาดทราย ปลูกป่าชายหาดและป่าชายเลน ในพื้นที่ที่เหมาะสม
3. กำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์จากที่ดินให้เหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น
4. ติดตั้งระบบเตือนภัย ภายในจังหวัดระนองได้ติดตั้งระบบเตือนภัยบริเวณหาดบางเบน หาดประพาส หมู่บ้านทะเลนอก หมู่บ้านหาดทรายขาว และพื้นที่ในกิ่งอำเภอสหัสขันธ์
5. จัดทำสื่อเผยแพร่บทบาทและหน้าที่สำคัญของป่าชายหาดและป่าชายเลนให้กับชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าชายเลน

2. ผลกระทบต่อแนวปะการัง และแนวทางฟื้นฟู

จังหวัดระนองเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่แนวปะการังน้อยที่สุดใน 6 จังหวัดที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งชายฝั่งทะเลจังหวัดระนองมีลักษณะเป็นแนวปะการังน้ำตื้น พบว่าได้รับผลกระทบค่อนข้างมากบริเวณ เกาะค้างคาว หมู่เกาะกำ เกาะกำน้อย เกาะกำใหญ่ และเกาะลัน ปะการังเสียหายเป็นอย่างมาก ส่วนใหญ่เกิดจากแรงกระทำของคลื่นและมีตะกอนทรายทับถมกันเป็นจำนวนมาก รวมทั้งหญ้าทะเล พบว่าพื้นที่แหล่งหญ้าทะเลของจังหวัดระนอง มีพื้นที่เสียหายประมาณ 770 ไร่ คิดเป็น 30% ของหญ้าทะเลทั้งหมด โดยมีตะกอนทรายทับและแนวหญ้าถูกกัดเซาะ ไปฉีกขาด

แนวทางการฟื้นฟูปะการัง

- 2.1 ปิดพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบชั่วคราวเพื่อรอให้ฟื้นฟูตัวเองตามธรรมชาติ
- 2.2 ทำการบูรณะเก็บขยะที่ยังค้างอยู่ตามบริเวณเกาะต่าง ๆ เช่น เกาะค้างคาว เกาะญี่ปุ่น หมู่เกาะกำ เป็นต้น
- 2.3 จัดระเบียบการดำน้ำทั้งในและนอกเขตอุทยานแห่งชาติ ฯ โดยมีการกำหนดความสามารถในการรองรับทั้งจำนวนเรือและจำนวนนักท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่
- 2.4 จัดทำสื่อเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการท่องเที่ยวทางทะเล การดำน้ำ ให้กับชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเลต่อไป

3. ผลกระทบด้านการท่องเที่ยวต่อผู้ประกอบการ ชุมชนท้องถิ่น และนักท่องเที่ยว

พบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น เกาะพยาม มีผู้ประกอบการด้านที่พัก ได้รับความเสียหาย จำนวน 17 แห่ง บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน จำนวน 3 แห่ง คือ บ้านพักและสถานที่บริการของอุทยานแห่งชาติแหลมสน ส่วนด้านที่พักโดยชุมชน ลักษณะโฮมสเตย์ (Home stay) ได้รับความเสียหาย 3 แห่ง คือ บ้านหาดทรายดำ ตำบลหงาว อำเภอเมืองระนอง บ้านม่วงกลวง ตำบลม่วงกลวง อำเภอกะเปอร์ และบ้านทะเลนอก ตำบลกำพวน กิ่งอำเภอสุขสำราญ ตลอดจนนักท่องเที่ยวในภาพรวมของจังหวัดมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และต่างชาติไม่มากนัก เมื่อเกิดเหตุการณ์ภัยธรรมชาติ จึงส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเล็กน้อยโดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง

แนวทางการฟื้นฟูด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดระนองมีศักยภาพที่จะเตรียมพร้อมรับมือกับมหันตภัยทางธรรมชาติการเตรียมพร้อมที่ดีทั้งในด้านการเตือนภัยและการกู้ภัย สามารถลดระดับความรุนแรงของโศกนาฏกรรมและพิบัติภัยแห่งทรัพย์สินได้ โดยการให้ความสำคัญกับการเตรียมรับมือมหันตภัยทางธรรมชาติ ตลอดจนการจัดฝึกอบรมและประสานงานสร้างยุทธศาสตร์ในการฟื้นฟูพื้นที่เพื่อช่วยลดระดับความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน การวางแผนการช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดต้อง

เกิดจากความร่วมมือของชุมชนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการเอกชน ควรมีการจัดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัยในพื้นที่เสี่ยง ได้แก่ หาดบางเบน หาดประพาส หมู่บ้านทะเลนอก หมู่บ้านหาดทรายขาว และหมู่บ้านที่มีพื้นที่ติดชายทะเลทุกแห่ง โดยการติดตั้งระบบสื่อสารผ่านดาวเทียม และมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีนโยบายสร้างสิ่งก่อสร้างที่ถอยร่นจากเขตน้ำทะเลขึ้นสูงสุดเข้าไปในฝั่ง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า จังหวัดระนองควรมีโครงการพัฒนาดังนี้ โครงการบูรณะฟื้นฟูพื้นที่ที่ประสบภัย โครงการเตรียมความพร้อมชุมชนที่ประสบภัยกลับคืนสู่ท้องถิ่น โครงการติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัย โครงการฟื้นฟูป่าชายเลน โครงการประชาสัมพันธ์การฟื้นฟู และส่งเสริมการท่องเที่ยวย้อนรอยเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยบริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน หาดประพาส เกาะหาดทรายดำ โครงการสร้างอนุสรณ์สถานรำลึกเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัย บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน

3.1 แนวทางการฟื้นฟูอุทยานแห่งชาติแหลมสน บริเวณหาดบางเบน สามารถสรุปผลได้ดังนี้ บริเวณหาดบางเบนเป็นที่ตั้งของที่ทำการอุทยาน และจุดบริการนักท่องเที่ยว ควรแยกออกจากกันแต่สามารถเดินถึง จุดบริการต่าง ๆ ภายในอุทยาน ฯ เช่น ห้องน้ำ ร้านอาหาร ศูนย์บริการข้อมูล ที่พัก ลานกิจกรรม ควรมีทางจักรยานเชื่อมต่อกันในแต่ละจุดเพื่อความสะดวกในการสัญจร และตำแหน่งการวางตัวของอาคารบริการต่าง ๆ และสิ่งปลูกสร้างใหม่ ควรอยู่เขตบริเวณริมขอบของอุทยานด้านนอก ซึ่งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการหลบภัย นักท่องเที่ยวสามารถวิ่งเข้าหาอาคารที่ปลอดภัยในระยะเวลานั้น สิ่งปลูกสร้างใหม่ ๆ ควรใช้วัสดุที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพภูมิทัศน์โดยรวมของอุทยาน แต่ไม่ควรมีจำนวนมากนักเพราะอาจรบกวนทิวทัศน์โดยรวมของอุทยานแห่งชาติฯ

3.2 บริเวณเกาะกำ เป็นเกาะขนาดเล็กที่นักท่องเที่ยวและชาวประมงใช้แวะอาศัยในระหว่างการเดินทางหรือเกิดพายุ อาจแวะพักรับประทานอาหาร ใช้ห้องน้ำ ดังนั้นควรจัดพื้นที่บริการให้อยู่ในจุดเดียวกัน ควรจัดทำเส้นทางเดินรอบเกาะให้สามารถเดินเชื่อมต่อถึงกันได้อย่างสะดวก ควรรักษาความเป็นธรรมชาติของเกาะให้มากที่สุด โดยไม่สร้างสิ่งก่อสร้างใด ๆ ที่ไม่จำเป็นซึ่งจะเป็นการรบกวนทิวทัศน์อันสวยงามของเกาะ

ความช่วยเหลือที่ได้รับจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

ได้มีหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในจังหวัดระนอง และส่วนกลาง ภาคเอกชน มูลนิธิ องค์กรต่าง ๆ และประชาชนทั่วไป ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นจำนวนมาก สามารถสรุปผลความช่วยเหลือได้ดังนี้

1. มูลนิธิรักประเทศไทย ได้ให้ความช่วยเหลือพื้นฐานอย่างเร่งด่วน โดยแจกจ่ายอาหาร น้ำดื่ม อาหารแห้ง นมกล่อง ยาสามัญ มุ้ง ผ้าห่ม รองเท้าแตะ ของใช้จำเป็นประจำวัน ให้แก่ชาวบ้านที่ประสบภัย ซึ่งได้อาศัยตามบ้านพักพิงชั่วคราว ส่วนความช่วยเหลือในระยะยาว ทางมูลนิธิได้สรุปการดำเนินงานในระยะต่อไปในพื้นที่ดังต่อไปนี้

1.1 อำเภอเมือง ตำบลหงาว หมู่ 5 บ้านหาดทรายดำ โครงการสร้างอาคารอเนกประสงค์ของชุมชน สร้างอาคารเรียน บ้านพักครู เชื้อน ทางเดิน สนับสนุนครุภัณฑ์ กองทุนอาชีพ

1.2 อำเภอเกาะเปอร ตำบลม่วงกลวง หมู่ 4 บ้านบางเบน โครงการซ่อมอาคารเรียน 2 หลัง สร้างถนนคอนกรีต รั้วและป้าย สนับสนุนครุภัณฑ์ สร้างอาคารอเนกประสงค์ของชุมชน หมู่ 1 – 4 โครงการซ่อมเรือ ตั้งกองทุนอาชีพ ส่งเสริมอาชีพแม่บ้าน กองทุนอาชีพ

2. กองทัพอากาศ ได้ก่อสร้างบ้านพัก โดยใช้แบบบ้านของกรมโยธาธิการและผังเมืองในวงเงิน 100,000 บาท บริเวณอ่าวเคย บ้านพัก 42 หลัง บ้านทะเลนอก บ้านพัก 22 หลัง บ้านหาดประพาส บ้านพัก 67 หลัง บ้านหาดทรายขาว บ้านพัก 52 หลัง

3. กรมโยธาธิการและผังเมือง ร่วมกับสำนักโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดระนอง วางผังที่พักอาศัยผู้ประสบภัย

4. ศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรี ช่วยดูแลการกำจัดขยะ การปรุงอาหารในจุดพักพิงชั่วคราว ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคต่าง ๆ ดูแลด้านสุขอนามัยแก่ผู้ประสบภัย

จากการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเสียหายที่เกิดขึ้นในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแหลมสน ผลกระทบและแนวทางการฟื้นฟูจากเหตุการณ์พิบัติภัยสึนามิ เพื่อให้มองเห็นเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอนำเสนอ ในรูปแบบตารางเพื่อความสะดวกในการศึกษา และแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของการเสนอแนะแนวทางการฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์พิบัติภัยสึนามิ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 24 ข้อเสนอแนะแนวทางการฟื้นฟูพื้นที่ได้รับความเสียหายจากกรณีภัยพิบัติภัยสึนามิ

กลยุทธ์	โครงการ
การฟื้นฟูพื้นที่ได้รับความเสียหายจากกรณีภัยพิบัติภัยสึนามิ	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการบูรณะฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย - โครงการเตรียมความพร้อมชุมชนที่ประสบภัย กลับคืนสู่ท้องถิ่น - โครงการรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ - โครงการติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัย - โครงการก่อสร้างกำแพงธรรมชาติ โดยการปลูก ป่าชายหาด ป่าชายเลน - โครงการกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์จาก ที่ดินให้เหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น - โครงการกำหนดมาตรฐานของสิ่งก่อสร้างและสิ่ง อำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคในพื้นที่ - โครงการจัดทำสื่อเผยแพร่บทบาทและหน้าที่ สำคัญของป่าชายหาด ป่าชายเลน ปะการัง หาด ทะเล ให้กับชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว เพื่อ สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ - โครงการบูรณะเก็บขยะบริเวณหมู่เกาะกำ เกาะ คางคาว และเกาะญี่ปุ่น - โครงการกำหนดความสามารถในการรองรับ จำนวนนักท่องเที่ยว จำนวนเรือในการดำน้ำ บริเวณหมู่เกาะกำ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

4. การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง

ในการวิจัยเรื่อง การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง ผู้วิจัยขอสรุปผลจากแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง ดังนี้

1. ผลการศึกษาการประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวต่าง ๆ ของจังหวัดระนอง สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1.1 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่นและมีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรหลัก คือ บ่อน้ำร้อน (ค่าเฉลี่ย 4.57) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้นิยมมาท่องเที่ยวมากที่สุด ส่วนทรัพยากรสนับสนุน รองลงมาคือ ภูเขาหญ้า (ค่าเฉลี่ย 3.67) และ เกาะช้าง เกาะพยาม (ค่าเฉลี่ย 3.62) จะเห็นได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดจากธรรมชาติโดยแท้จริง ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า บ่อน้ำร้อน มีคุณภาพโดดเด่น มีอำนาจในการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากคนในพื้นที่และจังหวัดใกล้เคียงสูง แต่ยังขาดการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการปรับปรุงคุณภาพ พัฒนาด้านผลิตภัณฑ์ และสร้างมาตรฐานการบริการให้อยู่ในระดับคุณภาพสูง สามารถพัฒนาเป็นเมืองแห่งน้ำแร่ร้อนธรรมชาติที่มีคุณภาพและมีชื่อเสียงในระดับประเทศและระดับโลก และเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบำบัด (Health therapy) ในขณะที่ภูเขาหญ้า เป็นทรัพยากรธรรมชาติ มีคุณภาพโดดเด่นและมีอำนาจในการดึงดูดสูงอีกแห่งหนึ่ง แต่ยังคงกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม จึงเห็นสมควรแสวงหาแนวทางในการจัดการ พัฒนาส่งเสริมโดยไม่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและชุมชนท้องถิ่น เช่น ส่งเสริมกิจกรรมการปั่นจักรยานรอบภูเขาหญ้า การเดินขึ้นภูเขาหญ้าเพื่อชมทิวทัศน์อันสวยงามเมืองระนอง ในส่วนของเกาะช้าง เกาะพยาม ยังขาดการดูแลรักษาและทำลายไปบางส่วน แต่มีความโดดเด่นที่มีทิวทัศน์สวยงาม พร้อมทั้งมีวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่นที่น่าสนใจ และยังเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบสินค้าส่งออกทางการเกษตรที่สำคัญของเมืองระนอง คือ เม็ดมะม่วงหิมพานต์ ซึ่งเป็นสินค้า OTOP จังหวัดระนองที่มีชื่อเสียงมาก จึงมีอำนาจดึงดูดผู้ที่มีความประสงค์จะไปพักผ่อนและสัมผัสวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น จึงเห็นสมควรให้มีการฟื้นฟูพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดการบริการด้านที่พัก ร้านอาหาร โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

1.2 ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นและมีความสำคัญมากที่สุดของจังหวัดระนอง ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรหลัก คือ สุสานเจ้าเมือง (ค่าเฉลี่ย 3.97) ส่วนพระที่นั่งจำลองรัตนรังสรรค์ (ค่าเฉลี่ย 3.73) สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอันดับ 2 มีความโดดเด่นและมีอำนาจในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง เพราะมีประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญมากต่อจังหวัดระนอง คือ

สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสเมืองระนองถึง 2 ครั้ง และได้ทรงประทับ ณ พระที่นั่งรัตนรังสรรค์ ประวัติความเป็นมาของเจ้าเมืองระนอง คอชูเจียง คนจีนยกเกียน เป็นที่เคารพนับถือของคนเมืองระนอง จึงเห็นสมควรในการแสวงหาแนวทางให้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เช่น จัดตั้งหอจดหมายเหตุเมืองระนอง พระที่นั่งรัตนรังสรรค์จำลองพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น ฟันฟูและเผยแพร่ประวัติศาสตร์ครั้ง ร.5 เสด็จเมืองระนอง ส่วนอาหารพื้นเมือง (ค่าเฉลี่ย 3.16) มีความสำคัญเป็นอันดับ 3 ส่วนใหญ่เป็นอาหารจีนจากมณฑลฮกเกี้ยนและอาหารพื้นเมืองทางภาคใต้ อาทิ แต้จี (กุ้งทอด) ยาวเย อาจาด ชุนเปี้ยะ หม้อยวนร้อ หมูค้อง หมูโละบะ ขนมเต่าส้อ กองถึง ขนมอี๋ บีโก๋บัก เป็นต้น จึงเห็นสมควรอนุรักษ์ ฟันฟู อาหารพื้นเมือง เพื่อเป็นการสืบทอดไม่ให้สูญหาย ส่งเสริมการแปรรูปอาหารพื้นเมืองเป็นสินค้า OTOP ของเมืองระนอง เช่น ปูนิม น้ำดื่มน้ำแร่ธรรมชาติ อาหารทะเลแช่แข็ง ซาลาเปาทับทลี เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบการท่องเที่ยววัฒนธรรมต่อไป สามารถสรุปได้ว่าบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ คือ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และ เจ้าเมืองระนองคอชูเจียง มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ในขณะเดียวกันวิถีชีวิต ประเพณีท้องถิ่น และอาหารพื้นเมืองก็มีบทบาทในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญเช่นกัน

1.3 ทรัพยากรท่องเที่ยวด้านเทศกาลของจังหวัดระนอง คือ งานท่องเที่ยวเปิดเมืองระนอง (ค่าเฉลี่ย 3.81) และงานประเพณีถือศีล กินเจ (ค่าเฉลี่ย 3.57) เป็นทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นเป็นอันดับ 1 และ 2 ในขณะที่งานฉลองตรุษจีน Amazing เรื่องราษฏร์ (ค่าเฉลี่ย 3.54) มีความสำคัญเป็นอันดับ 3 สามารถสรุปได้ว่าทรัพยากรที่โดดเด่นเกี่ยวข้องกับประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นจีนฮกเกี้ยนเป็นจุดเด่นของจังหวัด แต่จังหวัดระนองยังขาดการจัดการด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์เทศกาลต่าง ๆ ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นแก่นักท่องเที่ยว โดยการบรรจุเทศกาลงานท่องเที่ยวเปิดเมืองระนอง งานประเพณีถือศีล กินเจ งานฉลองเทศกาลตรุษจีน Amazing เรื่องราษฏร์ ลงในปฏิทินประจำปีของการส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำเดือนของจังหวัดระนอง โดยมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น Website ของจังหวัด पोสเตอร์ แผ่นพับ โทรทัศน์ วิทยุ ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์งานเทศกาลต่างๆ พร้อมทั้งเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยว

1.4 สำหรับกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญมากที่สุดของจังหวัดระนองคือ น้ำแร่บ่าบัด (ค่าเฉลี่ย 4.40) รองลงมาคือ การดำน้ำชมปะการัง (ค่าเฉลี่ย 3.20) และอันดับ 3 คือ การศึกษาเส้นทางธรรมชาติป่าชายเลน (ค่าเฉลี่ย 3.15) สามารถสรุปได้ว่า กิจกรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ กิจกรรมน้ำแร่บ่าบัด ในขณะที่การดำน้ำชมปะการังและการศึกษาเส้นทางธรรมชาติเป็นการสัมผัสความสวยงามและการศึกษาเรียนรู้ทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย เป็นกิจกรรมที่มี

คุณภาพแสดงถึงความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ จึงมีอำนาจในการดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติเป็นอย่างยิ่ง ก็อาจนำมาเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวได้เช่นกัน ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดมีความโดดเด่น แต่ยังคงขาดการสื่อความหมาย เช่น ความรู้การกำเนิดน้ำแร่ คุณประโยชน์ ข้อควรปฏิบัติและสิ่งสาธารณูปโภคต่าง ๆ ควรกำหนดมาตรฐานการบริการ ตลอดจนมาตรการรักษาความปลอดภัยในชีวิตของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ข้อควรปฏิบัติการแช่น้ำแร่

1.5 ในส่วนของการบริการการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ที่พักรวม โรงแรม เกสต์เฮาส์ (ค่าเฉลี่ย 3.71) และร้านอาหาร เครื่องดื่ม (ค่าเฉลี่ย 3.65) มีความสำคัญเป็นอันดับ 1 และ 2 ในขณะที่ การคมนาคมขนส่งภายในจังหวัด (ค่าเฉลี่ย 3.23) มีความสำคัญเป็นอันดับรองลงมา สามารถสรุปได้ว่า การบริการ ความหลากหลายของประเภทที่พัก และความสะอาดสบายด้านที่พัก ร้านอาหาร เป็นหัวใจของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัด แต่ควรมีการปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น เพื่อจะได้มีอำนาจในการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้สูงขึ้น ส่วนการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและระบบสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวก็มีความจำเป็นเช่นกันและยังเป็นช่องทางเพื่อก่อให้เกิดการกระจายรายได้แก่ชุมชน รวมทั้งมีการปรับปรุงด้านมาตรฐานการบริการ และความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ส่งเสริมการขนส่งแบบ F.I.T (Free Individual Traveler)

เมื่อสรุปการอภิปรายผลทรัพยากรท่องเที่ยวต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยขอเสนอฐานข้อมูลของทรัพยากรท่องเที่ยวจังหวัดระนอง ในรูปแบบของแผนที่ทรัพยากรท่องเที่ยว (Resource Map) ดังแผนที่ต่อไปนี้

Ranong Resource Map

คอคออดกระ

คอคออดกระ
Kra Isthmus

น้ำตกแม่เฒ่า
Mae Muea Waterfall

จุดชมวิวเขาฝาชี

อ.กระบุรี
Kra Buri

สุสานเจ้าเมือง

จวนเจ้าเมือง

เกาะช้าง

เกาะพยาม

เกาะคังคาว

เกาะคังคาว
Ko Khang Khao

หมเกาะก่า
Mu Ko Kam

กิ่งอ.สุขสำราญ
Suk Samran

พระที่นั่งจำลองรัตนรังสรรค์

บ่อน้ำร้อน

ภูเขาหญ้า

อุทยานแห่งชาติแหลมสน

ภาพประกอบ 49 แผนที่ทรัพยากรท่องเที่ยว
ด้านต่าง ๆ ภายในจังหวัดระนอง

ที่มา www.tat.or.th : ออนไลน์

2. ผลการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ของจังหวัดระนอง สามารถสรุปผลได้ดังนี้

2.1 จุดแข็งของจังหวัดระนอง มีทรัพยากรที่สำคัญคือ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่นและน้ำแร่คุณภาพดี (ค่าเฉลี่ย 4.15) เมืองระนองเป็นเมืองน้ำพุร้อนธรรมชาติที่มีเสน่ห์แห่งหนึ่งของประเทศไทย สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health tourism) นอกจากนี้ยังมีจุดแข็งที่สำคัญคือ ที่ตั้งของจังหวัดเป็นประตูสู่อันดามัน และมหาสมุทรอินเดียและมีชายแดนติดประเทศพม่า (ค่าเฉลี่ย 3.86) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการก้าวขึ้นสู่มาตรฐานการเป็นศูนย์กลางขนส่งสินค้าทางทะเลไปสู่ตลาดต่างประเทศซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล โดยจังหวัดระนองเป็นเมืองท่าแห่งแรกของแนวชายฝั่งทะเลอันดามัน มีตำแหน่งของท่าเรือที่เป็นหัวใจสำคัญของการคมนาคมขนส่ง ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ ถ้าท่าเรือเมืองระนองได้รับการพัฒนาให้เป็นที่เรือระดับนานาชาติเทียบเท่าท่าเรือสิงคโปร์และมาเลเซีย สามารถสร้างรายได้ด้านเศรษฐกิจแก่จังหวัดระนองและประเทศได้เป็นจำนวนมาก และจุดแข็งที่สำคัญอีกด้านหนึ่งคือ มีทรัพยากร ธรรมชาติทั้งทางทะเลและทางบกอุดมสมบูรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.84) มีแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น มรดกทางวัฒนธรรมที่งดงาม มีเอกลักษณ์โดดเด่นของการผสมผสาน ระหว่างสถาปัตยกรรมจีนฮกเกี้ยน พม่า และไทย ประกอบกับมีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย และยังมีชายแดนติดประเทศพม่าอีกด้วย สามารถพัฒนาเชื่อมโยงเป็นเมืองท่องเที่ยวไร้พรมแดน เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเล แหล่ง ดำน้ำที่สำคัญของฝั่งทะเลอันดามัน และประเทศพม่า ซึ่งยังคงมีทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลที่งดงามและสมบูรณ์อยู่มาก จุดแข็งดังกล่าวสามารถเป็นองค์ประกอบในการพัฒนาจังหวัดไปในทิศทางที่ยั่งยืนในอนาคตต่อไปได้

2.2 จุดอ่อนของจังหวัดระนอง ยังขาดการจัดการแรงงานต่างด้าวยังไม่มีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.70) จังหวัดระนองมีแรงงานต่างด้าวชาวพม่าเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่ทำงานเป็นลูกจ้างในอุตสาหกรรมประมง โดยจังหวัดระนองควรมีแนวทางในการจัดระบบแรงงานต่างด้าวโดยการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว เพื่อควบคุมดูแลสถานภาพของแรงงานต่างด้าว การเคลื่อนย้ายออกนอกพื้นที่ภายในจังหวัดและต่างจังหวัด การป้องกันโรคติดต่อร้ายแรง เช่น ไข้เลือดออก โรคเท้าช้าง วัณโรค เพื่อป้องกันการกระทำผิดของแรงงานต่างด้าวและเป็นการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมืองระนองให้เป็นเมืองน่าอยู่ มีสภาพแวดล้อมที่ดี นอกจากนี้การคมนาคมไม่สะดวก (ค่าเฉลี่ย 3.68) นับว่าเป็นจุดอ่อนที่สำคัญอีกประการหนึ่ง จังหวัดระนองควรมีการพัฒนาการคมนาคมทั้งทางบก ทะเล และอากาศ เพราะจังหวัดระนองมีพื้นที่ติดกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต กระบี่ นครศรีธรรมราช ตรัง ซึ่งจังหวัดเหล่านี้มีสนามบินขนาดใหญ่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมากส่วนการคมนาคมทางทะเลสามารถพัฒนาท่าเรือให้เป็น

ศูนย์กลางการขนส่งทางท่องเที่ยวทางทะเลฝั่งอันดามันไปยังจังหวัดใกล้เคียง และประเทศเพื่อนบ้าน ควรมีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบก เพื่ออำนวยความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยให้แก่ นักท่องเที่ยวในการเดินทางมายังจังหวัดระนอง ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเลือกเดินทางได้หลายเส้นทาง และจุดอ่อนอีกประการหนึ่งคือ จังหวัดระนองขาดการพัฒนาอย่างมีบูรณาการ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.63) ควรได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการจัดการ การบริหารงานแบบบูรณาการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังเช่นการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งเป็น การพัฒนาทุก ๆ ด้านไปพร้อมกัน อาทิ ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมประเพณี สิ่งแวดล้อม และ ด้านจิตใจ โดยทุกฝ่ายคือ ภาครัฐ เอกชน ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผน ดำเนินงาน ในการพัฒนาการท่องเที่ยว

2.3 โอกาสของจังหวัดระนองคือ กระแสโลกเรื่องธรรมชาติและธรรมชาติบำบัด (ค่าเฉลี่ย 3.92) เมืองระนองมีน้ำแร่ที่มีคุณภาพดี และการจัดการบริการที่ได้มาตรฐาน สามารถ พัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพได้ เน้นส่งเสริมนักท่องเที่ยวระดับคุณภาพ เพื่อ เป็นการยกระดับมาตรฐานการบริการและยังเป็นการสร้างรายได้ให้แก่จังหวัด โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยว ที่เหมาะสม นอกจากนี้จังหวัดระนองสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ค่าเฉลี่ย 3.78) ถือเป็นโอกาสที่สำคัญอีกประการหนึ่งของจังหวัดระนอง เพราะจังหวัดระนองมีทรัพยากร ธรรมชาติ ที่หลากหลายและสมบูรณ์ทั้งทางบก ทางทะเลและวัฒนธรรม ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นใน รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อเป็นอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตชุมชน โดยมีการวางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่ดีและ เหมาะสมเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนต่อไป และโอกาสอีกประการหนึ่ง คือ พัฒนา เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงเศรษฐกิจด้านอันดามันและอ่าวไทย (ค่าเฉลี่ย 3.70) โดยการพัฒนาท่าเรือ เอนกประสงค์ให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพในการรองรับการขนส่งสินค้าขนาดใหญ่ จังหวัดระนอง ได้เปรียบในเรื่องสถานที่ตั้ง หากมีการขุดคอคอดกระ เพื่อเชื่อมทะเลทั้งสองฝั่งคืออันดามันและอ่าวไทย ให้เดินทางได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้จังหวัดระนองเป็นศูนย์ กลางการขนส่งสินค้า ทางทะเลที่สำคัญแห่งหนึ่งในระดับนานาชาติ สามารถประหยัดเวลาการเดินทาง และต้นทุนค่าใช้จ่าย ได้เป็นจำนวนมาก ในขณะเดียวกันเป็นการสร้างงานให้แก่ชุมชน พร้อมทั้งสร้างรายได้ให้แก่จังหวัด และประเทศอีกด้วย

2.4 อุปสรรคของการพัฒนาจังหวัดระนองในอนาคตนั้น ยังขาดการส่งเสริมสนับสนุน การลงทุนด้านอุตสาหกรรมเกษตร และการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.95) จังหวัดระนองควรมีการเพิ่ม ศักยภาพการลงทุนภายในจังหวัดระนอง รวมทั้งส่งเสริมหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนร่วมมือ ลงทุนในอุตสาหกรรมด้านต่าง ๆ โดยสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ยังมีอุปสรรคด้านฤดูกาลคือ มีฝนตกยาวนานเป็นอุปสรรคด้านเศรษฐกิจและท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.90) ตลอดจนความไม่แน่นอนด้านการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.74) ดังนั้นปัญหาของจังหวัดระนองสามารถสรุปได้ว่าควรมีการส่งเสริมการลงทุนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนร่วมกัน และระบบการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวภายในจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเชื่อมโยงระบบการขนส่ง (Logistics) ทุกด้าน

สรุปการอภิปรายผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน (SWOT Analysis) จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของจังหวัดระนองในรูปแบบเชิงบรรยายแล้วนั้น ผู้วิจัยขอนำเสนอในรูปแบบตาราง เพื่อความสะดวกในการศึกษาข้อมูลต่อไป

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. มีการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่นและน้ำแร่คุณภาพดี 2. เป็นที่ตั้งเป็นประตูสู่อันดามันและมหาสมุทรอินเดีย และมีชายแดนติดประเทศพม่า 3. มีทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางทะเลและทางบกอุดมสมบูรณ์	1. การจัดการแรงงานต่างด้าวยังไม่มีประสิทธิภาพ 2. การคมนาคมไม่สะดวก 3. ขาดการพัฒนาอย่างมีบูรณาการ
โอกาส	อุปสรรค
1. กระแสโลกเรื่องธรรมชาติและธรรมชาติบำบัด 2. พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 3. พัฒนาเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงเศรษฐกิจด้านอันดามันและอ่าวไทย	1. ขาดการส่งเสริม สนับสนุนการลงทุนด้านอุตสาหกรรมเกษตร และการท่องเที่ยว 2. ฝนตกยาวนานเป็นอุปสรรคด้านเศรษฐกิจ และท่องเที่ยว 3. ความไม่แน่นอนด้านการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน

ภาพประกอบ 50 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) ของจังหวัดระนอง

3. ผลการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด แผนพัฒนาจังหวัดระนองสามารถสรุปผลได้ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอสรุปผลเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาจังหวัดระนองอีก 5 ปีข้างหน้าควรเป็นไปในทิศทางดังนี้

วิสัยทัศน์จังหวัดระนอง “เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีสภาพแวดล้อมเป็นเมืองน่าอยู่ และมีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน”

เมืองระนองจะเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีสภาพแวดล้อมเป็นเมืองน่าอยู่ โดยการควบคุมการใช้พื้นที่ การขยายตัวของเมืองและการดูแลสิ่งแวดล้อมในเมืองให้สะอาด สะดวก และสวยงาม อนุรักษ์ความเป็นเมืองเล็กที่น่าอยู่ไว้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งมีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต

3.2 สำหรับด้านประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของจังหวัดระนองนั้น ในการพัฒนาให้บรรลุถึงเป้าที่ตั้งไว้ในวิสัยทัศน์ สามารถสรุปได้ว่า

3.2.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่น และใช้น้ำแร่คุณภาพดี ควรมีกลยุทธ์ที่สำคัญโดยมุ่งเน้นส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและยั่งยืนดังนี้ พัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีการสร้างมาตรฐานสินค้าและบริการ การท่องเที่ยว ตลอดจนส่งเสริมการใช้น้ำแร่ และแพทย์แผนไทยพร้อมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น

3.2.2. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 บริหารจัดการสภาพแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ ซึ่งดำรงรักษาวิถีชีวิตที่สงบเรียบง่าย อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่โดดเด่นให้คงอยู่ ควรมีกลยุทธ์ที่สำคัญดังนี้ การอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการบริการประชาชน

3.2.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 มีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ควรมีกลยุทธ์ที่สำคัญดังนี้ การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีการให้การศึกษา และสร้างจิตสำนึกและควรมีการจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว

4. ผลการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง สามารถสรุปผลได้ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอสรุปผลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ด้านคมนาคมและสาธารณูปโภค คือ จังหวัดระนองควรพัฒนา ปรับปรุง ความสะดวกในการเดินทาง การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว ผู้วิจัยมีความคิดว่า จังหวัดระนองควรมีโครงการในการพัฒนา ได้แก่ โครงการขยายปรับปรุงถนนสายหลัก หมายเลข 4 ชุมพร – ระนอง โครงการปรับปรุงสภาพถนนทางเข้าอุทยานแห่งชาติแหลมสน ควรมีป้ายบอกเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนองอย่างชัดเจน และต่อเนื่อง รองลงมาคือ ไฟฟ้า เพื่อความปลอดภัยของ

นักท่องเที่ยวควรถูกจัดให้มีโครงการปรับปรุงไฟฟ้าบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบ่อน้ำร้อน เส้นทาง หาดส้มแป้น สุสานเจ้าเมืองระนอง อุทยานแห่งชาติหิงาว อุทยานแห่งชาติแหลมสน ภูเขาหญ้า ส่วนน้ำดื่ม – น้ำใช้ ควรมีจุดบริการน้ำดื่ม และน้ำใช้ที่สะอาดและพอเพียง ภายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ มีการรณรงค์ใช้น้ำอย่างประหยัด

4.2 ด้านการจัดการด้านที่พักแรมและร้านอาหาร ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า จังหวัดระนองควรมีความหลากหลายด้านประเภทที่พักและร้านอาหาร รองลงมาคือ มีการบริการที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ ส่วนระดับราคามีความเหมาะสมกับจำนวนที่พักแรม และร้านอาหารเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยมีความคิดว่าจังหวัดระนองควรส่งเสริมและพัฒนาการบริการให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ จังหวัดระนองควรมีโครงการในการพัฒนา ได้แก่ โครงการส่งเสริมการใช้น้ำแร่ในสถานที่พักแรมทุกแห่งภายในจังหวัดระนองที่ได้มาตรฐาน โครงการสร้างและปรับปรุงสถานที่พักแรม ระดับ 5 ดาว โครงการส่งเสริมโรงแรม เกสต์เฮาส์สีเขียว โครงการส่งเสริมที่พักเชิงนิเวศ

4.3 ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า จังหวัดระนองควรเพิ่มมาตรฐานการให้บริการที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยว ทั้งการดำเนินการโดยภาค เอกชน หรือ ประชาชน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า จังหวัดระนองควรมีโครงการในการพัฒนา ได้แก่ ควรมีการกำหนดปริมาณจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม เพื่อป้องกันปัญหาขยะตกค้าง ความแออัดของนักท่องเที่ยว ความไม่สะดวกต่าง ๆ ควรควบคุมการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวด้านการปลูกสร้างอาคาร ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์การใช้ประโยชน์ที่ดิน กิจกรรม และการตกแต่งเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมองค์ประกอบทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ ไม่ควรทำให้เอกลักษณ์ของทรัพยากรธรรมชาติลบเลือนไป เช่น บ่อน้ำร้อน รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ควรเพิ่มมาตรฐานในการกำจัดมลพิษทางน้ำ อากาศ เสียงและขยะ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเพื่อป้องกันและรักษาสภาพทรัพยากรธรรมชาติให้คงสภาพเดิมไว้ได้มากที่สุด ลดผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว ดังนั้นจังหวัดระนองควรมีโครงการในการพัฒนาดังนี้ โครงการส่งเสริมที่พักเชิงนิเวศ และควรมีการบริการข้อมูลพื้นฐาน การให้ความรู้ การสื่อความหมายและการปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน

4.4 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า จังหวัดระนองควรมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยในการเยี่ยมชมและใช้สถานที่ รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมีความหลากหลาย ผู้วิจัยมีความคิดว่าจังหวัดควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่เหมาะสมต่อทรัพยากรท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ โดยคำนึงถึงผลกระทบด้านบวกและลบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่น

4.5 ด้านการจัดการเบ็ดเตล็ด ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า จังหวัดระนองควรพัฒนาปรับปรุงอาคาร ที่แลงเงิน บิมน้ำมัน โรงพยาบาล สถานือนามัย ให้ได้มาตรฐาน และเพิ่มจำนวนสถานที่จำหน่ายสินค้าที่ระลึกภายในจังหวัดระนองให้เพิ่มมากขึ้น

4.6 บทบาทภาครัฐในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ภาครัฐควรเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้สอดคล้องกับทรัพยากร รักษาเอกลักษณ์ทางธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวไว้ มีการจัดการที่ได้มาตรฐานและมีบรรยากาศการท่องเที่ยวที่ให้ความมั่นใจและความปลอดภัยในการท่องเที่ยว ควรมีการพัฒนาเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนองให้มีความสะดวกและปลอดภัย รองลงมาคือ การลงทุนด้านการพัฒนาสาธารณูปโภค การพัฒนาในด้านนี้ควรเข้มงวดในการรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและทางสังคม ไม่ควรส่งผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีความกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม โดยการกำหนดประเภท มาตรฐาน และขนาดของสาธารณูปโภคไว้เป็นแนวทางและข้อกำหนดในการพัฒนา อันดับต่อมา คือ ภาครัฐควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการตลาดและสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า โดยเฉพาะน้ำแร่ ซึ่งเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง ควรพัฒนาสร้างผลิตภัณฑ์น้ำแร่ร้อน ให้มีศักยภาพเทียบเท่าคุณภาพระดับสูง เพื่อเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสร้างรายได้เพิ่มให้แก่จังหวัด ควรส่งเสริมตลาดกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีคุณภาพ และนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยมุ่งเน้นกลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มแรงงานเป็นพิเศษ ให้เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดระนองเพิ่มมากขึ้น ส่งเสริมการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และการให้ข้อมูลข่าวสาร โดยใช้สื่อที่หลากหลาย อาทิ Website งานจัดการแสดง ประชุม การท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น โปสเตอร์ และแผ่นพับ ส่งเสริมพัฒนาการบริการให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพโดยการจัดให้มีการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงการบริการและพัฒนาความรู้เพิ่มเติม โครงการปลูกจิตสำนึกเจ้าบ้านที่ดี การพัฒนาการบริการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานระดับสากล ในการนี้จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง ประชากรส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐควรมีความจริงใจ จริงจังความสะอาดโปร่งใส ต่อหน้าที่ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนต่อไป

4.7 บทบาทของเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือ ส่งเสริมการตลาด สร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการ ร่วมลงทุนด้านสาธารณูปโภค ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าควรมีการพัฒนาโครงการดังนี้ โครงการร่วมลงทุนพัฒนา พื้นฟูหาดบางเบนและหมู่เกาะกำ โครงการอนุรักษ์ธรรมชาติเกาะพยาม เกาะช้าง โครงการปลูกจิตสำนึก ความรักและความห่วงใยใน

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแก่ผู้ประกอบการ โครงการพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยการขนส่งทางบกและทางเรือ โครงการส่งเสริมที่พักเชิงนิเวศ โครงการพัฒนามาตรฐานการบริการให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นการวางแผนพัฒนาไปสู่การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนต่อไป

4.8 บทบาทของภาคประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ประชาชนท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น รองลงมาคือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการท่องเที่ยว การเป็นเจ้าของธุรกิจการท่องเที่ยวและการได้รับผลประโยชน์ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ชุมชนควรมีความรัก ความห่วงหา ความภูมิใจ ในทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น เพื่อนำมาใช้ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยชุมชนเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมกันพัฒนาแหล่งดึงดูดที่สำคัญในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อาทิ ที่พักอาศัย ร้านอาหาร การบริการข้อมูลด้านต่าง ๆ โดยการส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชนท้องถิ่นเพื่อการจัดการการท่องเที่ยว เช่น ชุมนุม ชมรม สมาคม และให้องค์กรท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เข้ามีส่วนร่วมในการสนับสนุนแผนงาน โครงการต่าง ๆ มีการจัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวอนุรักษ์ระดับพื้นที่ เช่น ชุมชนเกาะหาดทรายดำ ชุมชนม่วงกลวง ชุมชนคลองนาคา ชุมชนปางตึก ควรจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของชุมชนเกี่ยวกับกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มในการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดระนอง สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ การปลูกจิตสำนึก จำนวน 36 คน สามารถสรุปได้ว่า ควรปรับปรุงการกำจัดขยะในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว การปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนท้องถิ่นรัก และห่วงหา ภูมิใจในความเป็นเจ้าของทรัพยากรท่องเที่ยวของจังหวัด รักษาความสะอาด มีความรับผิดชอบดูแลทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาสิ่งแวดล้อมปลูกป่าชายเลนเพิ่มมากขึ้น เก็บมัดจำในการเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยว หากนำถุงขยะติดตัวมาด้วย จะคืนมัดจำ มีการวางแผนวางแผนจัดการพื้นที่ป่า ต้นน้ำ ป่าชายเลน เป็นพิเศษเพราะเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อธรรมชาติและมนุษย์

5.2 การประชาสัมพันธ์และการตลาด จำนวน 30 คน สามารถสรุปผลได้ว่า การโฆษณาประชาสัมพันธ์แนะนำแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนอง บริเวณสถานีขนส่ง ด้านตรวจคนเข้าเมืองระนอง ท่าเรือ ถนนเข้าสู่จังหวัดระนอง สนามบิน บรรจุเทศกาลสำคัญเมืองระนองลงในปฏิทินการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประชาสัมพันธ์เมืองท่องเที่ยวที่ปลอดภัยหลังเหตุการณ์สึนามิ ส่งเสริมจัดโปรแกรมทัวร์จังหวัดระนองและจังหวัดใกล้เคียงในราคาพิเศษ จัดทำคู่มือการท่องเที่ยวระนองได้ตลอดทั้งปี แสดงถึงกิจกรรม เทศกาลและงานประจำปีตลอดทั้ง 12 เดือน

ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยว ที่พัก และร้านอาหารแก่นักท่องเที่ยว จัดฝึกอบรมบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลต่าง ๆ จัดให้ประชาชนท้องถิ่นร่วมมือประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวประจำท้องถิ่นตนเอง ประชาชนท้องถิ่นยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นเจ้าบ้านที่ดี

5.3 การจัดการภาครัฐ จำนวน 20 คน สามารถสรุปผลได้ดังนี้ การปรับปรุงและบริหารจัดการภาครัฐควรใช้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ การทำงานควรพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความจริงจัง จริงใจ ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบโดยเฉพาะและมีบทบาทที่ชัดเจน สนับสนุนด้านงบประมาณ

5.4 การจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน 20 คน สามารถสรุปผลได้ว่าปรับปรุงท่าเรือเดินทางไปเกาะช้าง เกาะพยาม เพิ่มสายการบิน และเที่ยวบิน เพิ่มมากขึ้น ปรับปรุงขยายถนนสายหลักกระนอง – ชุมพร ขยายถนนบริเวณบ่อน้ำร้อน ปรับปรุงมาตรฐานและการบริการสาธารณูปโภคต่างๆ อาทิ สาธารณูปโภคไฟฟ้า น้ำประปา สัญญาณโทรคมนาคมให้ชัดเจน สร้างสถานีเติมแก๊สสำหรับรถยนต์ เพื่อประหยัดพลังงานน้ำมัน เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ตู้ ATM จุดแลกเปลี่ยนเงิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

5.5 การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 15 คน สามารถสรุปผลได้ดังนี้ ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ น้ำตกโตนทอง น้ำแร่พรัง จัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยว One Stop Service มีรถนำเที่ยวบริการแก่นักท่องเที่ยว ส่งเสริมกิจกรรมดำน้ำ ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ด้านประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยว จัดอบรมกิจกรรมนันทนาการแหล่งท่องเที่ยว การสื่อความหมาย ความรู้เกี่ยวกับจังหวัดระนอง สร้างมาตรฐานการให้บริการที่มีคุณภาพด้านที่พัก ร้านอาหาร ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางเรือชมธรรมชาติ และภูมิปัญญาชาวบ้าน

5.6 การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จำนวน 5 คน สามารถสรุปผลได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน ควรสำรวจความคิดเห็น ความต้องการของประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อสร้างเครือข่ายในระดับหมู่บ้าน ตำบล และจังหวัดต่อไป ส่วนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ควรประสานความร่วมมือในแต่ละหน่วยงานเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงการจัดการภาครัฐด้านการท่องเที่ยวให้มีความจริงจัง จริงใจ ต่อเนื่องและโปร่งใสเกี่ยวกับการสนับสนุนเงินงบประมาณสามารถตรวจสอบได้ จัดอบรมความรู้ ความเข้าใจเพิ่มเติมให้แก่บุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง เพื่อให้มองเห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้นและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ผู้วิจัยขอเสนอ ในรูปแบบตารางเพื่อความสะดวกในการศึกษาประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด

กลยุทธ์ และโครงการจังหวัดระนอง และแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง ดังตารางต่อไปนี้

การวางแผนยุทธศาสตร์อย่างยั่งยืนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดระนอง

วิสัยทัศน์จังหวัดระนอง : เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีสภาพแวดล้อมเป็นเมืองน่าอยู่ และมีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน”

ตาราง 25 แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
1. การพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว	จำนวนผู้ใช้บริการน้ำแร่เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 20	1.1. พัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้านการตลาด สื่อและการประชาสัมพันธ์	1.1.1. โครงการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดระนอง บริเวณสถานีขนส่งจังหวัดสนามบิน ด้านตรวจคนเข้าเมือง และท่าเรือ 1.1.2. โครงการปรับปรุงป้ายบอกเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนอง 1.1.3. โครงการโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนองโดยใช้สื่อแผ่นพับ แผ่นโปสเตอร์ คอมพิวเตอร์ระบบ touch screen 1.1.4. โครงการส่งเสริมการลงทุนการตลาดโดยการจัดทำวิจัยน้ำแร่เพื่อพัฒนาเป็นน้ำดื่ม 1.1.5. โครงการจัดทำ Website การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดระนอง ในระบบ E - commerce 1.1.6. โครงการจัดทำคู่มือกิจกรรมท่องเที่ยวเมืองระนอง ตลอดทั้งปี

ตาราง 25 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
1. การพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว	จำนวนผู้ใช้บริการน้ำแร่เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 20	1.1. พัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้านการตลาด สื่อ และการประชาสัมพันธ์	1.1.7. โครงการจัดทำเอกสารแผ่นพับแนะนำแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรม ที่พัก ร้านอาหาร เส้นทางคมนาคม เผยแพร่แก่นักท่องเที่ยว 1.1.8. โครงการความร่วมมือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เขต 5 จัดแสดงแหล่งท่องเที่ยว (Roadshow) เมืองระนองเพื่อสุขภาพ
				1.2. สร้างมาตรฐานสินค้าและบริการท่องเที่ยว	1.2.1. โครงการส่งเสริมที่พักแบบโฮมสเตย์ (Homestay) บนเกาะหาดทรายดำ เกาะเหลา ตำบลม่วงกลวง และตำบลหวาง 1.2.2. โครงการส่งเสริมจัดสร้างที่พักแบบเกสต์เฮาส์ โรงแรมสีเขียว บริเวณหาดส้มแป้น พรัง 1.2.3. โครงการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการความรู้เกี่ยวกับการบริการมาตรฐาน แก่พนักงานและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว

ตาราง 25 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
1. การพัฒนาเป็นเมือง ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว	จำนวนผู้ใช้บริการ น้ำแร่เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 20	1.2. สร้างมาตรฐานสินค้าและบริการท่องเที่ยว	1.2.4. โครงการจัดสร้างที่พักแรมคุณภาพระดับสูง บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน 1.2.5. โครงการควบคุมมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว การเดินทางด้วยทางเรือไปยังหมู่เกาะต่างๆ 1.2.6. โครงการส่งเสริมที่พักแรมระดับ 5 ดาว 1.2.7. โครงการส่งเสริมการใช้น้ำแร่ในสถานที่พักแรมในจังหวัดระนองที่ได้มาตรฐาน
				1.3 ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การใช้ น้ำแร่และแพทย์แผนไทย	1.3.1 โครงการรักษาโรคด้วยน้ำแร่ โรงพยาบาลระนอง 1.3.2.โครงการจัดตั้งศูนย์สุขภาพธารน้ำแร่ ร้อนธรรมชาติบำบัดบริเวณบ่อน้ำร้อน บ่อน้ำแร่พรัง 1.3.3.โครงการปรับปรุงตกแต่งภูมิทัศน์ให้ เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติ บริเวณบ่อน้ำร้อนพรัง

ตาราง 25 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
1. การพัฒนาเป็นเมือง ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว	จำนวนผู้ใช้บริการ น้ำแร่เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 20	1.3 ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การใช้ น้ำแร่และแพทย์แผนไทย	1.3.4. โครงการส่งเสริมการรักษาแพทย์ ทางเลือกใหม่ โรงพยาบาลระนอง 1.3.5 โครงการสร้างมาตรฐานการบริการ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้เป็นที่ ยอมรับตามมาตรฐานสากลแก่สถาน ประกอบการต่าง ๆ ภายในจังหวัดระนอง 1.3.6 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์เวชสำอาง ด้วยน้ำแร่ และจัดจำหน่าย บริเวณ โรงพยาบาลระนอง ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ ธารน้ำแร่
				1.4 พัฒนาองค์กรชุมชนเพื่อการ มีส่วนร่วมในการจัดการการ ท่องเที่ยว	1.4.1. โครงการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วม และเป็นเจ้าของกิจการบริการท่องเที่ยว บริเวณ ต.ม่วงกลวง เกาะหาดทรายดำ เกาะช้าง เกาะพยาม ปากน้ำระนอง 1.4.2. โครงการจัดอบรมความรู้ ความ เข้าใจบทบาทของชุมชน ในการจัดการการ ท่องเที่ยว 1.4.3. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์หมู่บ้านม่วงกลวง

ตาราง 25 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
1. การพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว	จำนวนผู้ใช้บริการน้ำแร่เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 20	1.4 พัฒนาองค์กรชุมชนเพื่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว	1.4.4. โครงการอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ชาวบ้านท้องถิ่น และผู้ประกอบการ 1.4.5. โครงการพัฒนา ส่งเสริม อาหารพื้นเมืองเป็นสินค้า OTOP เมืองระนอง 1.4.6 โครงการจัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ชุมชนม่วงกลวง ชุมชนปางตึก ชุมชนคลองนาคา ชุมชนเกาะหาดทรายดำ ชุมชนเกาะเหลา

ตาราง 25 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
2. การบริหารจัดการ สภาพแวดล้อมให้เป็นเมือง น่าอยู่	มีการนำทรัพยากร ธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ อย่างคุ้มค่าและยั่งยืน สภาพแวดล้อมชุมชน สะอาด สวยงาม เป็น ระเบียบเรียบร้อย	จำนวนพื้นที่ป่าปลูก เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 33	2.1 การอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากร ธรรมชาติ	2.1.1 โครงการอนุรักษ์ป่าชายเลนบริเวณ อุทยานแห่งชาติแหลมสน ศูนย์วิจัยป่าชาย เลน บริเวณอำเภอละอุ่น และบริเวณปาก แม่น้ำ 2.1.2 โครงการกำจัดขยะบริเวณแหล่ง ท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนอง 2.1.3 โครงการจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย บริเวณแหล่งท่องเที่ยว และที่พักแรม ภายในจังหวัดระนอง 2.1.4 โครงการเกาะช้าง เกาะพยาม เกาะ ปลดดมลพิษ 2.1.5 โครงการจัดกิจกรรมปลูกป่า บริเวณ อำเภอกระบุรี อำเภอละอุ่น
				2.2 พัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	2.2.1 โครงการโซนนิ่ง การใช้ที่ดินเพื่อการ ท่องเที่ยว อุตสาหกรรม จ.ระนอง 2.2.2 โครงการวางผังเมืองดูแลสิ่งแวดล้อม ให้สะอาด สะดวก และสวยงามภายใน จังหวัดระนองเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

ตาราง 25 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
2. การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่	มีการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าและยั่งยืน สภาพแวดล้อมชุมชนสะอาด สวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อย	จำนวนพื้นที่ป่าปลูกเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 33	2.2 พัฒนาคุณภาพชีวิตเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	2.2.3 โครงการควบคุมการใช้พื้นที่และการขยายตัวของเมืองจังหวัดระนอง เพื่อส่งเสริมความเป็นระเบียบ 2.2.4 โครงการส่งเสริมเมืองสะอาด เมืองปลอดภัย เมืองน่าอยู่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
				2.3 การบริการประชาชนด้านการศึกษา	2.3.1 โครงการสถาบันการศึกษาภายในจังหวัดระนอง เปิดสอนสาขาการจัดการประมง การวางแผนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ วิศวกรรมท่าเรือ
				2.4 การฟื้นฟูพื้นที่ได้รับความเสียหายจากธรณีพิบัติภัย สึนามิ	2.4.1 โครงการบูรณะฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย 2.4.2 โครงการเตรียมความพร้อมชุมชนที่ประสบภัยกลับคืนสู่ท้องถิ่น 2.4.3 โครงการรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ 2.4.4 โครงการติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัย 2.4.5 โครงการก่อสร้างกำแพงธรรมชาติ โดยการปลูกป่าชายหาด ป่าชายเลน 2.4.6 โครงการกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์จากที่ดินให้เหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น

ตาราง 25 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
2. การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่	มีการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าและยั่งยืน สภาพแวดล้อมชุมชนสะอาด สวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อย	จำนวนพื้นที่ป่าปลูกเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 33	2.4 การฟื้นฟูพื้นที่ได้รับความเสียหายจากธรณีภัยพิบัติภัย สึนามิ	2.4.7 โครงการกำหนดมาตรฐานของสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคในพื้นที่ 2.4.8 โครงการจัดทำสื่อเผยแพร่บทบาทและหน้าที่สำคัญของป้าชายหาด ป้าชายเลน ปะการัง หอผ้าทะเล ให้กับชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 2.4.9 โครงการบูรณะเก็บขยะบริเวณหมู่เกาะกำ เกาะคางควา และเกาะญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่อง 2.4.10 โครงการกำหนดความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว จำนวนเรือในการดำน้ำบริเวณหมู่เกาะกำ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

ตาราง 25 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
3. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน	พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น	จำนวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 10	3.1 การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม	<p>3.1.1. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การเลี้ยงปลาในกระชัง การเลี้ยงหอยแมลงภู่บริเวณทะเลสาบใน อุทยานแห่งชาติแหลมสน</p> <p>3.1.2. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวผจญภัย การล่องแพแลห้วย้ำช่องคลองนาคา</p> <p>3.1.3. โครงการเรียนรู้การเก็บหอยราก (หอยปากเปิด) บนเกาะหาดทรายดำแบบอนุรักษ์</p> <p>3.1.4. โครงการส่งเสริมวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้าน ดิเกปา ตำบลท่าฉาง จ. ระนอง</p> <p>3.1.5. โครงการส่งเสริม ฟันฟู แหล่งดำน้ำ บริเวณเกาะค้างคาว หินคันทนา เกาะญี่ปุ่น</p> <p>3.1.6.โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเล หมู่เกาะกำ เกาะพยาม เกาะช้าง</p> <p>3.1.7.โครงการฟื้นฟูอุทยานแห่งชาติแหลมสน</p>

ตาราง 25 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
3. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน	พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น	จำนวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 10	3.1 การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม	<p>3.1.8.โครงการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายใน อุทยานแห่งชาติแหลมสนให้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่ เขาหลัก จ.พังงา</p> <p>3.1.9. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ย้อนรอยสงครามโลกครั้งที่ 2 เส้นทางรถไฟอันดามัน</p> <p>3.1.10.โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ย้อนรอยอดีตประวัติเจ้าเมืองระนอง คอชูเจียง</p> <p>3.1.11.โครงการย้อนรอยเสด็จ ร.5 สู่มืองระนอง</p> <p>3.1.12.โครงการพระที่นั่งรัตนรังสรรค์ จำลองพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น</p> <p>3.1.13.โครงการหอจดหมายเหตุเมืองระนองเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว</p> <p>3.1.14.โครงการแสดงแสง สี เสียง ประวัติศาสตร์เมืองระนอง</p>

ตาราง 25 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
3. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน	พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น	จำนวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 10	3.1 การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม	3.1.15.โครงการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น จวนเจ้าเมืองระนอง 3.1.16.โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูอาหารพื้นเมืองระนอง 3.1.17 โครงการสัปดาห์ชนชิมอาหารพื้นเมืองเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว 3.1.18 โครงการกิจกรรมล่องเรือชมธรรมชาติ และชมหิ่งห้อยลำน้ำละอุ่น
				3.2. การให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก	3.2.1 โครงการจัดทำป้ายสื่อความหมาย ธรรมชาติ อุทยานแห่งชาติแหลมสน อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว บ่อน้ำร้อน 3.2.2 โครงการร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 3.2.3 โครงการจัดพิมพ์คู่มือปฏิบัติการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว

ตาราง 25 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
3. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน	พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น	จำนวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 10	3.2. การให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก	3.2.4 โครงการปลูกจิตสำนึก ตระหนักเห็นความสำคัญการร่วมกันดูแลรักษา อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแก่ชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ 3.2.5 โครงการพัฒนาจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจ และสำนึกต่อส่วนรวม แก่เยาวชน ชาวบ้านท้องถิ่น 3.2.6 โครงการส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมเข้าค่ายสิ่งแวดล้อมแก่ทุกโรงเรียน 3.2.7 โครงการศึกษาเส้นทางธรรมชาติ ณ ศูนย์วิจัยป่าชายเลน (อ.เมือง) หน่วยรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา (อ.กะเปอร์) หน่วยรักษาพันธุ์สัตว์ป่าควนยายหม่อน (อ.พะโต๊ะ) ฝ่ายเขี้ยวคล้าย (อ.ละอุ่น)
				3.3 การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว	3.3.1. โครงการพัฒนาเชื่อมโยงการขนส่ง การท่องเที่ยวทางทะเลสู่หมู่เกาะสิมิลัน เกาะสุรินทร์ เกาะพระทอง

ตาราง 25 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์	โครงการ
3. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน	พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น	จำนวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 10	3.3 การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว	3.3.2. โครงการพัฒนาเชื่อมโยงการท่องเที่ยว การขนส่งทางรถยนต์สู่จังหวัด ชุมพร สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต กระบี่ 3.3.3. โครงการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในจังหวัดระนอง 3.3.4. โครงการปรับปรุง ขยายถนน 4 – 6 เลน หมายเลข 4 เป็นถนนสายหลักสู่จังหวัดระนอง บริเวณอำเภอกระบุรี 3.3.5.โครงการปรับปรุงถนนทางเข้าอุทยานแห่งชาติแหลมสน 3.3.6.โครงการปรับปรุงไฟฟ้าบริเวณบ่อน้ำร้อน สุสานเจ้าเมืองระนอง อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว และแหลมสน 3.3.7 โครงการศูนย์บริการนักท่องเที่ยว One Stop Service 3.3.8 โครงการร่วมมือกับบริษัททัวร์จัดโปรแกรมทัวร์ท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง เชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับการสร้างแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน โดยสามารถสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.1 ความมุ่งหมาย ขอบเขตการศึกษา และวิธีการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นที่ทั่วไปและข้อมูลทรัพยากรท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง
3. เพื่อศึกษาผลกระทบและแนวทางฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ
4. เพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง

ความสำคัญของการศึกษาวิจัย

เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการนำเสนอให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ พื้นที่ในเขตอำเภอกระบุรี อำเภอละอุ่น อำเภอเมืองระนอง และอำเภอกะเปอร์ โดยการปฏิบัติงานภาคสนาม ศึกษาข้อมูลสภาพพื้นที่ทั่วไป ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว และความเสียหาย ผลกระทบที่ได้รับจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในครั้งนี้เพื่อตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการคำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างละ 100 คน รวม 4 กลุ่มทั้งหมด 400 คน ประกอบด้วย

1. นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดระนอง โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการกระจาย
2. ประชาชนท้องถิ่น ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ
3. เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดระนอง ศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดระนอง องค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ว่าการอำเภอเมืองระนอง ด้านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดระนอง องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวง บางแก้ว มะมุ ลำเลียง และอุทยานแห่งชาติแหลมสน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและแบบตามสะดวก
4. ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบริการท่องเที่ยวเขตอำเภอเมืองระนอง ได้แก่ ด้านที่พัก ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยวและการขนส่งโดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการกระจาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) มี 2 ชุด ได้แก่แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว และแบบสอบถามสำหรับประชาชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้ประกอบการเอกชน ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากสภาพพื้นที่และทรัพยากรท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดระนองตลอดจนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดระนอง ทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาประยุกต์ใช้เป็นลักษณะข้อคำถามในแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Crobach) ได้ค่า กลุ่มประชาชนท้องถิ่น เท่ากับ 0.9728 กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ เท่ากับ 0.9672 กลุ่มผู้ประกอบการเอกชน เท่ากับ 0.9636 กลุ่มนักท่องเที่ยว เท่ากับ 0.9684

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลเอง ซึ่งมีข้อมูลหลายด้านที่ต้องทำการเก็บรวบรวมข้อมูลมาประกอบกัน เพื่อให้ครอบคลุมความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 5 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาพื้นที่ทั่วไป สถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนอง เก็บข้อมูลภาคสนามเพื่อนำมาประกอบกับการออกแบบแบบสอบถาม

ระยะที่ 2 ดำเนินการติดต่อเพื่อขอจดหมายจากบัณฑิตวิทยาลัย ขอความอนุเคราะห์ร่วมมือในการเก็บแบบสอบถามจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจากผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง

ระยะที่ 3 ดำเนินการขอจดหมายจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือและเก็บแบบสอบถามจากผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบริการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองระนองโดยจำแนก

เป็น ธุรกิจบริการด้านที่พัก (โรงแรม เกสต์เฮาส์) ร้านอาหาร การคมนาคมขนส่ง (การบริการเช่ารถ เรือ) บริษัทนำเที่ยว

ระยะที่ 4 เป็นช่วงที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากประชาชนและกลุ่มตัวอย่างในท้องถิ่น อำเภอเกาะเปอร์ อำเภอเมืองระนอง อำเภอละอุ่น และอำเภอกระบุรี นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลในชุมชนแล้ว ผู้วิจัยยังได้เก็บข้อมูลด้านนักท่องเที่ยวไปพร้อมกันด้วย

ระยะที่ 5 ระหว่างเก็บแบบสอบถามได้เกิดเหตุการณ์สึนามิ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบที่ได้รับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ออกภาคสนามอีกครั้งเพื่อเก็บข้อมูลความเสียหายผลกระทบที่ได้รับ บริเวณพื้นที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติแหลมสนและหมู่บ้านใกล้เคียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS Windows ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยนำข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดระนอง ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ ชาวบ้านชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการภาคเอกชน และนักท่องเที่ยว ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check list) โดยคำนวณเป็นค่าร้อยละ

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวต่าง ๆ ของจังหวัดระนอง การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด แผนพัฒนาจังหวัดระนอง และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating scale) ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยคำนวณเป็นค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สภาพพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ความเสียหาย ผลกระทบที่ได้รับ ความช่วยเหลือแนวทางฟื้นฟูจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ จากการศึกษาข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม การสังเกตและการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ดำเนินการโดยใช้วิธีการบรรยายเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพเชิงเนื้อหา (Content analysis)

5.2 สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยว เรียงลำดับความสำคัญตามคะแนนจากแบบสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม พบว่า

- ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง คือ บ่อน้ำร้อน รongลงมา คือภูเขาหญ้า อันดับที่ 3 คือ เกาะช้างและเกาะพยาม
- ทรัพยากรท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง คือ สุสานเจ้าเมือง รongลงมา คือ พระที่นั่งจำลองรัตนรังสรรค์ อันดับที่ 3 คือ อาหารพื้นเมือง
- ทรัพยากรท่องเที่ยวงานเทศกาลประจำปีที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง คือ งานท่องเที่ยวเปิดเมืองระนอง รongลงมา คือ งานประเพณีถือศีลกินเจ อันดับที่ 3 คือ งานฉลองตรุษจีน Amazing เรื่องราษฏร์
- กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง คือ น้ำแร่บำบัด รongลงมาคือ ดำน้ำชมปะการัง และอันดับที่ 3 คือ ศึกษาเส้นทางธรรมชาติป่าชายเลน
- การบริการการท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง คือ ที่พักแรม โรงแรม เกสต์เฮาส์ รongลงมาคือ ร้านอาหาร เครื่องดื่ม และอันดับที่ 3 คือ การคมนาคมภายในจังหวัด

2. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม ความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดระนอง เรียงลำดับความสำคัญตามคะแนนจากแบบสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม พบว่า

2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน จุดแข็งของจังหวัดระนอง คือ มีการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่นและน้ำแร่คุณภาพดี รongมาคือ ที่ตั้งของจังหวัดระนองเป็นประตูสู่อันดามันและมหาสมุทรอินเดียและมีชายแดนติดประเทศ และอันดับที่ 3 คือ จังหวัดระนองมีทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางทะเลและทางบกอุดมสมบูรณ์ จุดอ่อนของจังหวัดระนอง คือ การจัดการแรงงานต่างด้าวยังไม่มีประสิทธิภาพ รongลงมาคือ การคมนาคมไม่สะดวก และอันดับที่ 3 คือ ขาดการพัฒนาอย่างมีบูรณาการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โอกาสของจังหวัดระนอง คือ กระแสโลกเรื่องธรรมชาติและธรรมชาติบำบัด รongลงมาคือ พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และอันดับที่ 3 คือ พัฒนาเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงเศรษฐกิจด้านอันดามันและอ่าวไทย อุปสรรคของจังหวัดระนอง คือ ขาดการส่งเสริม สนับสนุนการลงทุนด้านอุตสาหกรรมเกษตร และการท่องเที่ยว รongลงมาคือ ฝนตกยาวนาน

เป็นอุปสรรคด้านเศรษฐกิจ และท่องเที่ยว และอันดับที่ 3 คือความไม่แน่นอนด้านการเมืองของประเทศไทยเพื่อนบ้าน

2.2 การวิเคราะห์ด้านวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด วิสัยทัศน์ของจังหวัดระนองคือ อันดับแรกคือ เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รองลงมาคือ มุ่งพัฒนาเป็นเมืองนำอยู่ อันดับ 3 คือ มีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์พัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีกลยุทธ์ดังนี้ ส่งเสริมการใช้น้ำแร่และแพทย์แผนไทย พัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สร้างมาตรฐานสินค้าและบริการท่องเที่ยว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น รองลงมาคือ ยุทธศาสตร์พัฒนาเป็นเมืองนำอยู่ มีกลยุทธ์ดังนี้ การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากร ธรรมชาติ พัฒนาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการบริการประชาชน และอันดับที่ 3 คือ ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน มีกลยุทธ์ดังนี้ การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม การให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว

2.3 ความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง ด้านการคมนาคมและสาธารณูปโภค คือ ควรปรับปรุงความสะดวกในการเดินทาง การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ไฟฟ้า และ น้ำดื่ม – น้ำใช้ ด้านที่พัก ร้านอาหาร ควรมีความหลากหลายด้านประเภทที่พักและร้านอาหารเป็นอันดับแรก และอันดับ 3 คือ ควรมีการบริการที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพและควรมีจำนวนที่พักแรมและร้านอาหารเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยว ควรปรับปรุงการให้บริการที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ปรับปรุงมาตรฐานในการกำจัดมลพิษทางน้ำ อากาศ เสียง และขยะ และอันดับ 3 คือ การบริการข้อมูลพื้นฐาน การให้ความรู้ การสื่อความหมาย และการปลูกจิตสำนึก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรปรับปรุงมีความปลอดภัยในการเยี่ยมชมและใช้สถานที่เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ควรมีกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวมีส่วนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และอันดับ 3 คือ กิจกรรมท่องเที่ยวมีความหลากหลาย ส่วนด้านเบ็ดเตล็ด ควรมีธนาคาร ที่แลกเงิน ปั้มน้ำมัน โรงพยาบาล สถานือนามัย ที่ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัยและเพียงพอเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ควรเพิ่มจำนวนสถานที่จำหน่ายสินค้าที่ระลึกให้เพียงพอ ด้านบทบาทภาครัฐในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองควรมีบทบาทในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ บทบาทในการลงทุนด้านการพัฒนาสาธารณูปโภค และอันดับ 3 คือการส่งเสริมการตลาดแหล่งท่องเที่ยว บทบาทภาคเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง คือ ควรมีบทบาทในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก รองลงมาคือร่วมส่งเสริมการตลาดและสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์การบริการ และอันดับ 3 คือส่งเสริมการลงทุนด้านสาธารณูปโภค บทบาทภาคประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวของ

จังหวัดระนอง คือ ควรมีบทบาทในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริการการท่องเที่ยว และอันดับ 3 คือการเป็นเจ้าของธุรกิจ การท่องเที่ยว และได้รับผลประโยชน์

3. ผลกระทบและแนวทางฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ

จังหวัดระนอง ได้รับความเสียหายมีพื้นที่ประสบภัย รวม 3 อำเภอ จำนวนผู้ประสบภัย 833 ครอบครัว จำนวน 3,650 คน รวมมูลค่าความเสียหายจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ ของจังหวัดระนองในทุกด้านทั้งสิ้นประมาณ 436.3 ล้านบาท

3.1. ด้านธรณีกายภาพ ป่าชายหาดและป่าชายเลน พื้นที่ชายหาด ได้รับความเสียหายด้านสภาพธรรมชาติเป็นหลุมบ่อ พังทลาย และมีเศษขยะ รวมทั้งการกัดเซาะชายฝั่ง รวมทั้งป่าชายหาดและป่าชายเลนได้รับความเสียหายเช่นกัน

3.2 ผลกระทบต่อแนวปะการัง จังหวัดระนองมีลักษณะเป็นแนวปะการังน้ำตื้น ได้รับความกระทบค่อนข้างมากบริเวณเกาะค้างคาว หมู่เกาะกำ เกาะกำน้อย เกาะกำใหญ่ และเกาะถ่าน ส่วนใหญ่เกิดจากแรงกระทำของคลื่นและมีตะกอนทรายทับถมกันเป็นจำนวนมาก รวมทั้งหญ้าทะเลพบว่าพื้นที่แหล่งหญ้าทะเลของจังหวัดระนองได้รับความเสียหายเช่นกัน

3.3 ผลกระทบด้านการท่องเที่ยวต่อผู้ประกอบการ ชุมชนท้องถิ่น และนักท่องเที่ยว พบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น เกาะพยาม บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน มีผู้ประกอบการด้านที่พัก ได้รับความเสียหาย รวมทั้งที่พักโดยชุมชนลักษณะโฮมสเตย์ (Home stay) ได้รับความเสียหายเช่นเดียวกัน ตลอดจนนักท่องเที่ยวในภาพรวมของจังหวัดมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติไม่มากนัก เมื่อเกิดเหตุการณ์ภัยธรรมชาติ จึงส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเล็กน้อยโดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง

ข้อเสนอแนะ แนวทางการฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากธรณีพิบัติภัยสึนามิ สามารถสรุปได้ดังนี้

- การบูรณะฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย
- การจัดสถานที่อยู่ การประกอบอาชีพสำหรับผู้ประสบภัยที่ต้องการกลับคืนสู่ท้องถิ่น
- การรวมกลุ่มผู้ประกอบการในสายเดียวกัน เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มประมงขนาดเล็ก กลุ่มเลี้ยงปลากระชัง
- การติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ

- การก่อสร้างกำแพงธรรมชาติ โดยการปลูกป่าชายหาด ป่าชายเลน เพื่อลดความรุนแรงของพื้บัตัภัยที่อาจเกิดขึ้น
- การกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์จากที่ดินให้เหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น
- การกำหนดมาตรฐานของสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคในพื้นที่
- การจัดทำสื่อเผยแพร่บทบาทและหน้าที่สำคัญของป่าชายหาด ป่าชายเลน ปะการัง หาดน้ำทะเล ให้กับชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- การบูรณะเก็บขยะบริเวณหมู่เกาะกำ เกาะค้างคาว และเกาะญี่ปุ่น
- การกำหนดความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว จำนวนเรือในการดำน้ำบริเวณหมู่เกาะกำ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

4. แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง สามารถสรุปผลได้ดังนี้

วิสัยทัศน์จังหวัดระนอง คือ เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีสภาพแวดล้อมเป็นเมืองน่าอยู่ และมีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ คือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

กลยุทธ์ : 1.1 ส่งเสริมการใช้น้ำแร่ และแพทย์แผนไทย

1.2 พัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้านการตลาด สื่อและการ

ประชาสัมพันธ์

1.3 สร้างมาตรฐานสินค้าและบริการท่องเที่ยว

1.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่

กลยุทธ์ : 2.1 การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

2.2 พัฒนาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

2.3 การบริการประชาชน

2.4 การฟื้นฟูพื้นที่ได้รับความเสียหายจากธรณีพิบัติภัยสึนามิ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ : 3.1 การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

3.2 การให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก

3.3 การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว

5.3 การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า ทรัพยากรท่องเที่ยวด้านธรรมชาติที่เป็นจุดเด่น คือ บ่อน้ำร้อน ด้านวัฒนธรรม คือ สุสานเจ้าเมือง งานเทศกาลประจำปีคือ งานเปิดเมืองระนอง กิจกรรมการท่องเที่ยว คือ น้ำแร่บำบัด และการบริการคือ ที่พักแรม ร้านอาหาร ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดระนอง เทศกาลและงานประเพณี (อ่างแล้ว) กล่าวหาว่า สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนองคือ สวนสาธารณะรักษะวาริน (บ่อน้ำร้อน) โดยมีกิจกรรมที่น่าสนใจคือ การแช่น้ำแร่ร้อนเพื่อบำบัด ส่วนงานเทศกาลประเพณีที่น่าสนใจคือ งานเปิดเมืองระนองท่องอันดามัน จัดขึ้นในช่วงเดือนธันวาคมของทุกปี

2. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม ความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดระนอง ผลการวิจัยพบว่า

2.1 การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ตามแนวคิดกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ ของสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (อ่างแล้ว) กล่าวไว้ว่า การวิเคราะห์องค์กรและทรัพยากรด้วย SWOT ประกอบด้วย จุดแข็ง หมายถึง การดำเนินงาน การมีทรัพยากรที่ทำได้ดี สามารถทำให้สถานการณ์เป็นบวก นำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยพบว่า จุดแข็งสำคัญของจังหวัดระนองคือ มีการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่นและมีน้ำแร่คุณภาพดี ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า และมีความสำคัญยิ่งต่อจังหวัดระนองในการพัฒนาจังหวัดให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

- จุดอ่อน หมายถึง สถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นลบและด้อยความสามารถ การดำเนินงานภายในองค์กรทำได้ไม่ดี ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยพบว่า จุดอ่อนของจังหวัดระนองคือ ขาดการจัดการแรงงานต่างด้าวไม่มีประสิทธิภาพ หากจังหวัดระนองยังไม่สามารถจัดการแรงงานต่างด้าวให้มีประสิทธิภาพ การส่งเสริม และการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของจังหวัดไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

- โอกาส หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยพบว่า โอกาสของจังหวัดระนองคือ กระแสโลกธรรมชาติบำบัด ปัจจุบันทุกคนหันมาสนใจและให้ความสำคัญกับธรรมชาติบำบัด พร้อมทั้งนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้ประชาชนใส่ใจดูแลสุขภาพ จึงเป็นสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

- อุปสรรค หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กรไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยพบว่า อุปสรรคของจังหวัดระนองคือ ขาดการส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมเกษตร การท่องเที่ยว หากจังหวัดระนองขาดการส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน จังหวัดคงไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้

2.2 การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ตามแนวคิดกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของ ฉัตรมงคล แนนหนา (อ้างแล้ว) วิสัยทัศน์ หมายถึง ข้อความหรือถ้อยแถลงที่ระบุสภาพในอนาคตขององค์กร และการดำเนินงานที่ต้องการสร้างให้เกิดขึ้น สามารถนำจุดแข็งและโอกาสขององค์กรมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยพบว่า วิสัยทัศน์ของจังหวัดระนอง คือ เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นการผนวกกันระหว่างจุดแข็งและโอกาสของจังหวัดระนอง คือ มีการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่นและมีน้ำแร่คุณภาพดี และกระแสโลกธรรมชาติบำบัด มากำหนดเป็นวิสัยทัศน์

- ประเด็นยุทธศาสตร์ ตามแนวคิดกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของ ดำรง วัฒนนา (อ้างแล้ว) เมื่อกำหนดวิสัยทัศน์ชัดเจนแล้ว ต่อมาการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งหมายถึงแนวทางหรือวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำองค์กรไปสู่การบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยพบว่า ประเด็นยุทธศาสตร์คือ การพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นแนวทางในการพัฒนาจังหวัดระนองให้เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้

3. ผลกระทบและแนวทางฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ พบว่าความเสียหายที่ได้รับส่วนใหญ่เป็นอาคารบ้านเรือน ที่พักอาศัย เครื่องมือประกอบอาชีพ ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมได้รับความเสียหายเพียงบางส่วนไม่มากมายนัก ไม่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว ส่วนแนวทางการฟื้นฟู ด้านสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ควรมีการฟื้นฟูแนวปะการังในพื้นที่ที่ได้รับความเสียหาย ป่าชายเลน แนวชายหาดและบริเวณต่อเนื่อง จัดภูมิทัศน์พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ก่อสร้างกำแพงธรรมชาติ โดยการปลูกป่าชายหาด ป่าชายเลน และปลูกจิตสำนึกแก่ชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องแผนการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยธรณีพิบัติภัยสึนามิ และแผนการฟื้นฟูการ

ท่องเที่ยวผึ่งทะเลอันดามันของจังหวัดระนอง โดยสำนักงานจังหวัดระนอง (อ้างแล้ว) พบว่าแนวทางควรมีการฟื้นฟู บูรณะพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัย

4. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง ผลการวิจัยพบว่า วิสัยทัศน์จังหวัดระนอง คือ พัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีสภาพแวดล้อมเป็นเมืองน่าอยู่และมีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดระนอง (อ้างแล้ว) ที่ว่าจังหวัดระนองมีศักยภาพโดดเด่น มีน้ำแร่คุณภาพดี ทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์ สิ่งแวดล้อมสะอาดสวยงาม ประกอบกับโอกาสเรื่องกระแสธรรมชาติบำบัดและนโยบายด้านการสุขภาพของรัฐบาล จังหวัดระนองจึงกำหนดวิสัยทัศน์เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและเมืองน่าอยู่

ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ควรมีกลยุทธ์ดังนี้ ส่งเสริมการใช้น้ำแร่ และแพทย์แผนไทย พัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้านการตลาด สื่อและการประชาสัมพันธ์ สร้างมาตรฐานสินค้าและบริการท่องเที่ยว และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ของจังหวัดระนอง ได้กำหนดให้มีกลยุทธ์ ดังนี้ น้ำแร่คุณภาพดีของจังหวัดระนองได้ใช้ประโยชน์เต็มศักยภาพ คุ่มค่าและเป็นธรรม รวมทั้งจังหวัดระนองมีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถแข่งขันได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

5.4 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผลการวิจัย การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนองที่ได้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากกลุ่มบุคคลระดับล่างไปสู่กลุ่มบุคคลระดับบนได้รับรู้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัย ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบพิจารณาการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนองต่อไป

2. การจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดระนองควรมีบทบาท ส่งเสริม สนับสนุน ดังนี้

- การจัดการแหล่งท่องเที่ยว ควรเพิ่มมาตรฐานการให้บริการที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยว ทั้งการดำเนินการโดยภาคเอกชน หรือประชาชน มีการกำหนดปริมาณจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม เพื่อป้องกันปัญหาขยะตกค้าง ความแออัดของนักท่องเที่ยว ความไม่สะดวกต่าง ๆ ควรควบคุมการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวด้านการปลูกสร้างอาคาร การปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์การใช้

ประโยชน์ที่ดิน กิจกรรม และการตกแต่งเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมองค์ประกอบทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ ไม่ควรทำให้เอกลักษณ์ของทรัพยากรธรรมชาติลบเลือนไป

- การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ การปลูกจิตสำนึกคนในชุมชนท้องถิ่นรักหวงแหน ภูมิใจในความเป็นเจ้าของทรัพยากรท่องเที่ยวของจังหวัด รักษาความสะอาด มีความรับผิดชอบดูแลทรัพยากรธรรมชาติ

- การจัดการด้านที่พักแรมและร้านอาหาร ควรส่งเสริมและพัฒนาการบริการให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ

- การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรมีการวางแผนจัดกิจกรรมที่เหมาะสมต่อทรัพยากรท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่น จัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยว One Stop Service มีรถนำเที่ยวบริการแก่นักท่องเที่ยว ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวด้านประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยว ส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางเรือชมธรรมชาติ และภูมิปัญญาชาวบ้าน

- การประชาสัมพันธ์และการตลาด ควรโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดระนอง โดยใช้สื่อที่หลากหลาย อาทิ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือท่องเที่ยว จัดทำเอกสาร แผ่นพับ Website

- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ปรับปรุงมาตรฐานและการบริการสาธารณูปโภคต่าง ๆ อาทิ สาธารณูปโภคไฟฟ้า น้ำประปา สัญญาณโทรคมนาคมให้ชัดเจน สร้างสถานีเติมแก๊สสำหรับรถยนต์ เพื่อประหยัดพลังงานน้ำมัน เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ตู้ ATM จุดแลกเปลี่ยนเงิน ปรับปรุงท่าเรือเดินทางไปเกาะช้าง เกาะพยาม เพิ่มสายการบินและเที่ยวบิน เพิ่มมากขึ้น ปรับปรุงขยายถนนสายหลักระนอง – ชุมพร ขยายถนนบริเวณบ่อน้ำร้อน

- การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ควรสำรวจความคิดเห็น ความต้องการของคนประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อสร้างเครือข่ายในระดับหมู่บ้าน ตำบล และจังหวัด จัดอบรมความรู้ ความเข้าใจเพิ่มเติมให้แก่ ชุมชน บุคลากรผู้เกี่ยวข้องด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนองยังไม่ได้เป็นแผนที่สมบูรณ์แบบ ควรจัดทำประชาพิจารณ์ตามขั้นตอนของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ พร้อมทั้งการประเมินผลประสิทธิผลการดำเนินงานของแผน

2. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง ควรมีการประเมินผล
กระทบด้านสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (SEA) เพื่อพัฒนาให้เป็นแผนที่สมบูรณ์แบบ และนำไปวาง
แผนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนองต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกพร สว่างแจ้ง.. (2542).. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: .ไทยวัฒนาพานิช
- กวี วรกวิน. (2548). สีนามิ มาจากแนวมุดตัวของเปลือกโลกเตือนคนไทยควรเรียนรู้ – ทำความเข้าใจ
ธรรมชาติ. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2549. จาก
<http://www.swu.ac.th/journal/tsunami/tsunamiFrom.htm>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2543). คือถิ่นฐาน คือบ้านเรา อบต.กับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.
กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวฯ.
-(2542). การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ: กองวางแผน
โครงการ การท่องเที่ยวฯ.
- (2547). กองสถิตินักท่องเที่ยว . สถานการณ์การท่องเที่ยว ปี 2546 . กรุงเทพฯ : สืบค้นเมื่อ
วันที่ 7 ธันวาคม 2547. จาก www.tat.or.th.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลางเขต 8. (2547). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่
ธรรมชาติ. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2548. จาก
www.tat8.com.thai/activities/text/eco.html.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2547). ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ 2547 – 2551. กรุงเทพฯ:
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม; และ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2548). โครงการสำรวจ
วิจัย และศึกษา เพื่อฟื้นฟูบูรณะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ในพื้นที่ประสบภพ
พิบัติภัยชายฝั่งทะเลอันดามัน). กรุงเทพฯ. กระทรวง.
- เกษร สิทธิณี . (2548). ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ : วันที่คนไทยได้รู้จัก “สึนามิ”. สืบค้นเมื่อวันที่ 19
มีนาคม 2549. จาก <http://www.sarakadee.com/modules.php?name=Sections&op=viewarticle&artid=219>.
- ขยาย ทองหนู้อย (2545) ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าชายเลน
ชุมชน : กรณีศึกษาจังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (สิ่งแวดล้อมศึกษา) กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- จตุรเทพ โควินทวงศ์. (2543). บทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(สิ่งแวดล้อมศึกษา) กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

- ชมรมอนุรักษ์ฯ และเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดระนอง. (2547). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2547, จาก www.ranongecotourism.com.
- (2547). ระนอง “เมืองแห่งฝนแปดแดดสี่”. (แผ่นพับ). ระนอง.
- ชัยฤกษ์ วงศ์เจริญ. (2545). *การวางแผนกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2540). *วิถีไทย การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ. อัมรินทร์พรินติ้ง.
- โชคชัย มณีนาค. (2544). *การประเมินมูลค่าทางนันทนาการของอุทยานแห่งชาติแหลมสน จังหวัดระนองและจังหวัดพังงา*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การบริหารทรัพยากรป่าไม้) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ฉัตรมงคล แนนหนา. (2546). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ดลหทัย มนตรี. (2546). *การฟื้นฟูประเพณีสงกรานต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี : กรณีศึกษา การเปลี่ยนแปลงประเพณีและกระบวนการวางแผนปฏิบัติการ*. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ดำรง วัฒนา. (2547). *การจัดทำแผนยุทธศาสตร์สำหรับหน่วยงานภาครัฐ*. สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2547, จาก www.agmassmedia.com/Tproject/development/strategicplan.htm.
- ทักษิณ ชินวัตร , พ.ต.ท . (2546). *ประเทศไทยในบริบทใหม่ของการแข่งขันในเวทีโลก*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2547, จาก <http://www.ranong.or.th> .
- ธรณ์ อารังนาวาสวัสดิ์. (2547). *สีนามิ ทำทะเลไทยเปลี่ยนไป*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2549. จาก <http://www.manager.co.th/Travel/ViewNews.aspx?NewsID=9470000102807>.
- บรรณารักษ์ เสริมทอง. (2543). *ปัจจัยทางเศรษฐกิจ - สังคม ที่มีผลต่อการพึ่งพิงผลิตผลจากป่าและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา จังหวัดระนอง*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วนศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ. (2545). *ปฏิบัติการวิจัย*. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. อัดสำเนา.

- ประกอบศิริ ภัคดีพินิจ. (2545). *ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนริมกว๊านพะเยา : กรณีศึกษาชุมชนบ้านร่องไฮ ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เปิดแฟ้มวิจัยมหิดล. (2548) . *ผลกระทบสึนามิ" ขยะล้น-วิกฤตน้ำ-นิเวศชายฝั่งแจ้ง*. ประชาชาติธุรกิจ. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549. จาก http://www.matichon.co.th/prachachat/prachachat.php?selectid=02phu05280248&show=1&ionid=0211&select_date=2005/02/28.
- นครินทร์ ชัยแก้ว. (2545). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ : พัฒนาการรูปแบบการจัดการและศักยภาพในการพัฒนาที่ยั่งยืน*. วิทยานิพนธ์. วท.ม (ภูมิศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- นนทา วิฑูฒิสักดิ์. (2545). *การวางแผนกลยุทธ์ สำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏในทศวรรษหน้า (2544- 2553)*. วิทยานิพนธ์ ค.ม (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พยอม ธรรมบุตร. (ม.ป.ป). *หลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์*. (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- พวงร้อย. (2548). *สึนามิคืออะไร*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2549. จาก www.Vichakarn.com.
- พลู เดชะรินทร์. (2546). *เส้นทางจากกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วย Balanced Scorecard และ Key Performance Indicators*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิกุล สิทธิประเสริฐกุล. (2543). *การจัดการการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ของอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. วิทยานิพนธ์. วท.ม (เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ถ่ายเอกสาร.
- พนัส พฤษสุนันท์และคณะ. (2548). *ศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรี กับการสนับสนุนการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม กรณีภัยพิบัติสึนามิ จังหวัดระนอง*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2549. จาก http://www.thaitsunami.com/wps/PA_1_0_P8/Documents/TsunamiAtRayong.pdf.
- พูนทรัพย์ สอนเมือง ตูลาพันธ์. (2544). *รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในพื้นที่ จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดร้อยเอ็ด*. กรุงเทพฯ: สมาคมเทคโนโลยีที่เหมาะสม. ได้รับทุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- มูลนิธิพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว. รายงานผลการประชุมเรื่องแนวทางการแก้ไข พ.ร.บ การท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (2544). กรุงเทพฯ.
- มูลนิธิรักไทย. (2548). โครงการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยและชุมชนที่ได้รับผลกระทบจาก สึนามิ. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2549. จาก <http://www.raksthai.org/tsunami2/index.html>
- จำไพพรรณ แก้วสุริยะ.(2543). แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นโยบาย แผนงาน และแผนปฏิบัติการ. (เอกสารประกอบการบรรยาย) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. วันที่ 24 มีนาคม 2544.
- วัฒนาพร สุญา. (2545). แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาดอยตุง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีศักดิ์ วัลลิโถม. (2534) การท่องเที่ยวกับสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ในเอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. ม.ป.พ.
- เสวตฉัตร ศรีสุรัตน์. (2548). คลื่นยักษ์สึนามิ. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2549. จาก <http://www.yupparaj.ac.th/special/earthquake/tsunami.htm>.
- ศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดระนอง. (2547). ข้อมูลการให้บริการที่พัก ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว ของจังหวัดระนอง ประจำปี 2547. ระนอง:. สำนักงานฯ.
- องค์การสหประชาชาติ. (2547) ความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism). สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 ธันวาคม 2548 จาก www.nectec.or.th/courseware/siamculture/travel/knowledge/travel04html/
- สินธุ์ สโรบล, และคณะ. (2546). การท่องเที่ยวโดยชุมชน แนวคิดและประสบการณ์พื้นที่ภาคเหนือ. โครงการประสานงานวิจัยและพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว). กรุงเทพฯ: สำนักงานภาค.
- สินธะวา คามดิษฐ์, นิพัทธ์ กานตอัมพร, ภัทรวดี ลิขณณ์เศรษฐ์. (2545) ความหมายและความ เป็นมาของโฮมสเตย์. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2548, จาก www.homestayfanclub.com.

- สุพัตรา วิชยประเสริฐกุล. (2545). *แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ ผ.ม. (การวางผังเมือง). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุวรรณณี ฅ ระนอง. (2546). *คอซู้เจียง เจ้าเมืองระนอง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ . สำนักพิมพ์ ประดิพัทธ์.
- สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคใต้ เขต 5 . (2547) . *ระนอง เมืองท่องเที่ยวเพื่อรักษาสุขภาพ*. (แผ่นพับ). กรุงเทพฯ : สำนักงาน ฯ
- สำนักงานจังหวัดระนอง. (2548). *รายงานขอรับความช่วยเหลือเพื่อฟื้นฟูการท่องเที่ยวฝั่งทะเลอันดามัน จังหวัดระนอง*. ระนอง : สำนักงาน ฯ
- (2547). *ข้อมูลจังหวัดระนองด้านทรัพยากรธรรมชาติ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2548. จาก <http://www.ranong.go.th/menu1.htm>.
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2547). *ยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวไทย พ.ศ 2547- 2549* . วันที่ 6 มกราคม 2547.
- สำนักพิมพ์มติชน. (2548). *รู้จักคลื่นยักษ์สึนามิ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2548. จาก <http://www.asiasoft.co.th/tsunami/tsunami.html>.
- สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. (2545). *โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนเพื่อใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
-(2548) *โครงการสัมมนาเพื่อการวางแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในจังหวัดระนอง*. วันที่ 25 – 27 เมษายน 2548 วัดสุวรรณคีรีวิหาร อ.เมือง จ.ระนอง. กรุงเทพฯ.: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันดำรงราชานุภาพ และโครงการศึกษาวิจัยการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2543) *คู่มือการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล และสภาตำบล (ส.ต)*. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2540). *รายงานสรุปผลการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ*. กรุงเทพฯ. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
- สำนักงานจังหวัดระนอง. (2547). *ยุทธศาสตร์การพัฒนารจังหวัดระนอง พ.ศ 2547 – 2550*. ระนอง:. กลุ่มแผนงานยุทธศาสตร์ : สำนักงาน ฯ.

- (2548). *แผนยุทธศาสตร์ จังหวัดระนอง ประจำปี 2548*. ระนอง. กลุ่มแผนงานยุทธศาสตร์ : สำนักงาน ฯ.
- สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2546). *สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 – 9* . สืบค้นเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2547, จาก.
<http://www.nesdb.go.th>.
- สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2548). *นโยบายรัฐบาล*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2548, จาก
www.thaigov.go.th/general/policy/thaksin2.
- สำนักงานเลขาธิการ กบจ.ระนอง . (2547). *รายงานผลการปฏิบัติราชการ ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ 2547*. ระนอง:. สำนักงานฯ.
- สำนักงานสถิติจังหวัดระนอง. (2547). *ข้อมูลจำนวนครัวเรือนอำเภอกระบุรี อำเภอละอุ่น อำเภอเมืองระนอง อำเภอกะเปอร์*. ระนอง : สำนักงาน ฯ. อัดสำเนา.
- (2547). *ข้อมูลจำนวนโรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ภายในเขตอำเภอเมืองระนอง*. ระนอง : สำนักงาน ฯ. อัดสำเนา.
- สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย. (2539). *โครงการศึกษาเพื่อจัดทำ แผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- องค์การท่องเที่ยวโลก. (2546). *ความหมายของการท่องเที่ยว*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2548.
จาก www.conservation.forest.ku.ac.th/ecotourdb/cbi-bin/newsletter/pdf/2546.
- อาถนิตี เรืองรัศมี. (2548). *คลื่นยักษ์สึนามิเกิดขึ้นได้อย่างไรและจะเตรียมความพร้อมอย่างไร*. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549, จาก <http://www.thaisnews.com/news/life/disaster/tsunami.htm>.
- Bhatia,A.K. (1986). *Tourism Development Principles and Practice*. New Delhi : Ram Pictograph.
- Kaplan, Robert S. and Norton, David P.(1996). , *Balanced Scorecard*. London : Harvard Business Press.
- Kaplan, Robert S. and Norton, David P. (2000) . *Strategy - Focused Organization*. London : Harvard Business Press.
- Mill, R.C. (1990). *Tourism : The International Business*. Eaglewood Cliffs, NJ : Prentice – Hall Inc.
- Taro Yamane. (1948). *A Method for Employing Techniques in Housing Surveys*. New York : State Division of Housing.

Theobald, W. (Ed). (1994). *Global Tourism the Next Decade*. London : Clays, St. Ives
plc.

ภาคผนวก

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว
เกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นให้ตรงตามความเป็นจริงของท่าน

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป
- ตอนที่ 2 ลักษณะและวัตถุประสงค์ของการเดินทาง
- ตอนที่ 3 แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว
- ตอนที่ 4 การประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ ของจังหวัดระนอง
- ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรค ของจังหวัดระนอง (SWOT)
- ตอนที่ 6 การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด แผนพัฒนาจังหวัดระนอง
- ตอนที่ 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. สถานภาพ โสด สมรส หย่าร้าง
3. อายุ 15 – 24 ปี 25 – 34 ปี 35 – 44 ปี 45 – 54 ปี 55 ปีขึ้นไป
4. การศึกษา ป.4 ป.6 ม.ต้น ม.ปลาย ปริญญาตรี
 ปริญญาโท อื่นๆ.....
5. อาชีพ ค้าขาย เกษตร รับราชการ รับจ้าง นักเรียน
นักศึกษา ประมง เจ้าของกิจการ
อื่นๆ.....
6. รายได้ ไม่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 5,001 – 10,000 10,001 – 15,000
 15,001 – 20,000 20,001 – 25,000 มากกว่า 25,000

ตอนที่ 2 ลักษณะและวัตถุประสงค์ของการเดินทาง

7. ท่านเคยมาท่องเที่ยวจังหวัดระนองมาก่อนหรือไม่
 เคย (จำนวน..... ครั้ง) ไม่เคย (ครั้งนี้เป็นครั้งแรก)
8. วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาจังหวัดระนองในครั้งนี้
 ท่องเที่ยว / พักผ่อน ธุรกิจส่วนตัว ทางผ่าน อื่นๆ
9. ลักษณะการเดินทางมาจังหวัดระนองในครั้งนี้
 เดินทางมาท่องเที่ยวเอง มากับครอบครัว มากับกลุ่มเพื่อน
 บริษัททัวร์ สถานศึกษาเป็นผู้จัด อื่นๆ
10. ระยะเวลาการพักที่จังหวัดระนองในครั้งนี้
 ไม่ได้ค้างคืน ค้าง 1 คืน ค้าง 2 คืน ค้างมากกว่า 2 คืน

11. จำนวนสมาชิกในกลุ่มที่ร่วมเดินทางรวมทั้งตัวท่าน
 มาคนเดียว 2 - 5 คน 6 - 10 คน มากกว่า 10 คน
12. ท่านเดินทางมาจังหวัดระนองโดยพาหนะใด
 รถโดยสารประจำทาง รถบริษัทนำเที่ยว ยานพาหนะส่วนตัว
 รถเช่า เครื่องบิน อื่นๆ
13. ท่านเสียค่าใช้จ่ายในการมาเที่ยวจังหวัดระนองในครั้งนี้อย่างไร
 ต่ำกว่า 2,000 บาท 2,001 - 5,000 บาท มากกว่า 5,000 บาท

ตอนที่ 3 แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ต้องการความตื่นเต้น เร้าใจ หลีกหนีความจำเจ					
2. ต้องการพักผ่อนหย่อนใจ เพลิดเพลิน					
3. ต้องการได้รับประสบการณ์แปลกใหม่					
4. ต้องการความปลอดภัย					
5. ต้องการรู้จักเพื่อนใหม่					
6. ต้องการผ่อนคลายความวิตกกังวล					
7. ต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือ					
8. ต้องการพัฒนาตนเอง					
9. ต้องการประสบการณ์ใหม่อย่างต่อเนื่อง					
10. ได้แสดงออกในสิ่งที่ต้องการ					

ตอนที่ 4 การประเมินทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ ของจังหวัดระนอง

4.1 ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นของ จังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 ป่อน้ำร้อน					
2 อุทยานแห่งชาติแหลมสน					
3 เกาะช้าง เกาะพยาม					
4 คอคอดกระ					
5 ภูเขาหญ้า					
6 ศูนย์วิจัยป่าชายเลน					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

4.2 ทรัพยากรวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่นของ จังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 พระที่นั่งจำลองรัตนรังสรรค์					
2 สุสานเจ้าเมือง					
3 ภูมิปัญญาชาวบ้าน					
4 อาหารพื้นเมือง					
5 วิถีชีวิตชุมชนชาวประมง					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

4.3 งานเทศกาลสำคัญใดที่เป็นจุดเด่นของ จังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 งานท่องเที่ยวเปิดเมืองระนอง					
2 งานประเพณีถือศีลกินเจ					
3 งานฉลองตรุษจีน Amazing เรื่องราษฏร์					
4 งานประเพณีแข่งเรือยาวลำน่านละอุ่น					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

4.4 กิจกรรมท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นของ จังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 น้ำแร่บ่าบัด					
2 ด่านน้ำชมปะการัง					
3 ดูนก ตกปลา					
4 ศึกษาเส้นทางธรรมชาติป่าชายเลน					
5 เรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมง โฮมสเตย์					
6 พายเรือคายัค					
อื่นๆ (โปรดระบุ).....					

4.5 การบริการที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ที่พักแรม โรงแรม เกสต์เฮาส์					
2. ร้านอาหาร เครื่องดื่ม					
3. ศูนย์บริการข้อมูล					
4. การคมนาคมภายในจังหวัด					
5. ร้านค้าขายของที่ระลึก					

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ของจังหวัดระนอง (SWOT)

จุดแข็ง ท่านคิดว่าข้อความต่อไปนี้จุดเด่นของจังหวัดระนองในระดับใด

5.1 จุดแข็งจังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 ที่ตั้งเป็นประตูสู่อันดามันและมหาสมุทรอินเดีย มีชายแดนติดประเทศพม่า					
2 มีทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางทะเลและทางบกอุดมสมบูรณ์					
3 มีการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่นและน้ำแร่คุณภาพดี					
4 มีเศรษฐกิจดี					
5 มีวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นที่โดดเด่น					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

จุดอ่อน ท่านคิดว่าข้อความต่อไปนี้จุดด้อยของจังหวัดระนองในระดับใด

5.2 จุดอ่อนจังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 การคมนาคมไม่สะดวก					
2 การจัดการภาครัฐและประชาชนไม่เข้มแข็ง					
3 ขาดการพัฒนาอย่างมีบูรณาการ					
4 การจัดการแรงงานต่างด้าวยังไม่มีประสิทธิภาพ					
5 ประชาชนขาดจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ					
6 ขาดระบบการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

โอกาส ท่านคิดว่าข้อความต่อไปนี้โอกาสของจังหวัดระนองในระดับใด

5.3 โอกาสจังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 กระแสโลกเรื่องธรรมชาติและธรรมชาติบำบัด					
2 นโยบายเพิ่มขีดความสามารถแข่งขันการขนส่งทางน้ำ					
3 พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
4 พัฒนาเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงเศรษฐกิจด้านอันดามันและอ่าวไทย					
6 พัฒนาเป็นแม่แบบเมืองชายแดน					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

อุปสรรค ท่านคิดว่าข้อความต่อไปนี้^๕เป็นอุปสรรคของจังหวัดระนองในระดับใด

5.4 อุปสรรคจังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 ฝนตกยาวนานเป็นอุปสรรคด้านเศรษฐกิจ และท่องเที่ยว					
2 ความไม่แน่นอนด้านการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน					
3 ขาดการส่งเสริม สนับสนุนการลงทุนด้านอุตสาหกรรม เกษตร และการท่องเที่ยว					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด แผนพัฒนาจังหวัดระนอง

วิสัยทัศน์ ท่านมีความใฝ่ฝัน ปรารถนาให้จังหวัดระนองพัฒนาไปในทิศทางใด ในอีก 5 ปีข้างหน้า

6.1 วิสัยทัศน์ของท่านที่มีต่อจังหวัดระนอง ในอนาคต	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 จังหวัดระนองจะเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศฝั่งอันดามัน					
2 จังหวัดระนองจะพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ					
3 จังหวัดระนองมุ่งพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่					
4 จังหวัดระนองมีจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

ยุทธศาสตร์ ท่านคิดว่าข้อความต่อไปนี้^๕ควรเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดระนองในระดับใด

6.2 ประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 ยุทธศาสตร์ศูนย์กลางการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศฝั่งอันดามัน					
2 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ					
3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่					
4 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

กลยุทธ์ ท่านคิดว่าข้อความต่อไปนี้ควรเป็นกลยุทธ์ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดระนองในระดับใด

6.3 กลยุทธ์ของจังหวัด	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ศูนย์กลางการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศฝั่งอันดามัน					
1 ปรับปรุงการใช้ประโยชน์ท่าเทียบเรือเนกประสงค์					
2 การขยายท่าเรือเพื่อรองรับเรือขนาดใหญ่					
3 วางแผนพัฒนาท่าเรือให้มีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ					
4 เพิ่มศักยภาพการลงทุนภายในจังหวัด					
ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ					
1 พัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ					
2 สร้างมาตรฐานสินค้าและบริการท่องเที่ยว					
3 ส่งเสริมการนำเข้าแร่ และแพทย์แผนไทย					
4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น					
ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่					
1 พัฒนาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม					
2 การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ					
3 การบริการประชาชน					
ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน					
1 การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม					
2 การให้การศึกษาระดับสูงและสร้างจิตสำนึก					
3 การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว					
4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น					

6.4 ตัวชี้วัดประเด็นยุทธศาสตร์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 ปริมาณสินค้าที่ขนถ่ายผ่านท่าเรือเนกประสงค์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 15					
2 จำนวนผู้ใช้บริการน้ำแร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 20					
3 จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10					
4 จำนวนพื้นที่ป่าที่ปลูกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 33					
5 ร้อยละ 25 ที่ลดลงของคนในครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 20,000 บาท / ปี					

ตอนที่ 7 ในฐานะนักท่องเที่ยวท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองในระดับใด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 การคมนาคมและสาธารณูปโภค					
1.1. ความสะดวกในการเดินทาง การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว					
1.2. ไฟฟ้า					
1.3. น้ำดื่ม / น้ำใช้					
1.4 ความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร					
2. ที่พัก ร้านอาหาร					
2.1 มีความหลากหลายด้านประเภทที่พักและร้านอาหาร					
2.2 มีการบริการที่ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพ					
2.3 ระดับราคามีความเหมาะสม					
2.4 จำนวนที่พักแรมและร้านอาหารเพียงพอต่อความต้องการ					
2.5 ของนักท่องเที่ยว					
3. แหล่งท่องเที่ยว					
3.1 มีมาตรฐานในการกำจัดมลพิษทางน้ำ อากาศ เสียง และขยะ					
3.2 มีห้องสุขาสะอาดและจำนวนเพียงพอ					
3.3 การบริการข้อมูลพื้นฐาน การให้ความรู้ การสื่อความหมาย และการปลูกจิตสำนึก					
3.4 การให้บริการที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยว					
4. กิจกรรมการท่องเที่ยว					
4.1 กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความหลากหลาย					
4.2 มีความปลอดภัยในการเยี่ยมชมและใช้สถานที่					
4.3 กิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
5. ด้านเบ็ดเตล็ด					
5.1 มีจำนวนสถานที่จำหน่ายสินค้าที่ระลึกเพียงพอ					
5.2 มีธนาคาร ที่แลกเงิน ปั้มน้ำมัน โรงพยาบาล สถานีอนามัย ที่ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัยและเพียงพอ					

รายการ (ต่อ)	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. บทบาทของภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว					
ภาครัฐ					
6.1 บทบาทในการลงทุนด้านการพัฒนาสาธารณูปโภค					
6.2 บทบาทในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว					
6.3 บทบาทในการส่งเสริมการตลาดแหล่งท่องเที่ยว					
ภาคเอกชน					
6.4 บทบาทในการร่วมลงทุนด้านสาธารณูปโภค					
6.5 บทบาทในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว					
6.6 บทบาทในการร่วมส่งเสริมการตลาดและสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์และการบริการ					
ภาคเอกชน					
6.4 บทบาทในการร่วมลงทุนด้านสาธารณูปโภค					
6.5 บทบาทในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว					
6.6 บทบาทในการร่วมส่งเสริมการตลาดและสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์และการบริการ					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดระนอง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

≧ ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ≦

พรพรรณ จิรภัทรสกุล

**แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชน เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการ
เอกชนเกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นให้ตรงตามความเป็นจริงของท่าน

- ตอนที่ 1** ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป
- ตอนที่ 2** การประเมินทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ ของจังหวัดระนอง
- ตอนที่ 3** การวิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรค ของจังหวัดระนอง (SWOT)
- ตอนที่ 4** การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด แผนพัฒนาจังหวัดระนอง
- ตอนที่ 5** ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดระนอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

- 1. เพศ ชาย หญิง
- 2. สถานภาพ โสด สมรส หย่าร้าง
- 3. อายุ 15 – 24 ปี 25 – 34 ปี 35 – 44 ปี 45 – 54 ปี 55 ปีขึ้นไป
- 4. การศึกษา ป.4 ป.6 ม.ต้น ม.ปลาย ปริญญาตรี
 ปริญญาโท อื่นๆ.....
- 5. อาชีพ ค้าขาย เกษตร รับราชการ รับจ้าง นักเรียน
นักศึกษา ประมง เจ้าของกิจการ
อื่นๆ.....
- 6. รายได้ ไม่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 5,001 – 10,000 10,001 – 15,000
 15,001 – 20,000 20,001 – 25,000 มากกว่า 25,000

ตอนที่ 2 การประเมินทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ ของจังหวัดระนอง

2.1 ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นของ จังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 ป่อน้ำร้อน					
2 อุทยานแห่งชาติแหลมสน					
3 เกาะช้าง เกาะพยาม					
4 คอคอดกระ					
5 ภูเขาหญ้า					
6 ศูนย์วิจัยป่าชายเลน					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

2.2 ทรัพยากรวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่นของ จังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 พระที่นั่งจำลองรัตนรังสรรค์					
2 สุสานเจ้าเมือง					
3 ภูมิปัญญาชาวบ้าน					
4 อาหารพื้นเมือง					
5 วิถีชีวิตชุมชนชาวประมง					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

2.3 งานเทศกาลสำคัญใดที่เป็นจุดเด่นของ จังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 งานท่องเที่ยวเปิดเมืองระนอง					
2 งานประเพณีถือศีลกินเจ					
3 งานฉลองตรุษจีน Amazing เรื่องราษฏร์					
4 งานประเพณีแข่งเรือยาวลำน่านละอุ่น					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

2.4 กิจกรรมท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นของ จังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 น้ำแร่บ่าบัด					
2 ด่าน้ำชมปะการัง					
3 ดูนก ตกปลา					
4 ศึกษาเส้นทางธรรมชาติป่าชายเลน					
5 เรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมง โฮมสเตย์					
6 พายเรือคายัค					
อื่นๆ (โปรดระบุ).....					

2.5 การบริการที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ที่พักแรม โรงแรม เกสต์เฮาส์					
2. ร้านอาหาร เครื่องดื่ม					
3. ศูนย์บริการข้อมูล					
4. การคมนาคมภายในจังหวัด					
5. ร้านค้าขายของที่ระลึก					

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ของจังหวัดระนอง (SWOT)

จุดแข็ง ท่านคิดว่าข้อความต่อไปนี้จุดเด่นของจังหวัดระนองในระดับใด

3.1 จุดแข็งจังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 ที่ตั้งเป็นประตูสู่อันดามันและมหาสมุทรอินเดีย มีชายแดนติดประเทศพม่า					
2 มีทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางทะเลและทางบกอุดมสมบูรณ์					
3 มีการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่นและน้ำแร่คุณภาพดี					
4 มีเศรษฐกิจดี					
5 มีวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นที่โดดเด่น					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

จุดด้อย ท่านคิดว่าข้อความต่อไปนี้จุดด้อยของจังหวัดระนองในระดับใด

3.2 จุดอ่อนจังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 การคมนาคมไม่สะดวก					
2 การจัดการภาครัฐและประชาชนไม่เข้มแข็ง					
3 ขาดการพัฒนาอย่างมีบูรณาการ					
4 การจัดการแรงงานต่างด้าวยังไม่มีประสิทธิภาพ					
5 ประชาชนขาดจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ					
6 ขาดระบบการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

โอกาส ท่านคิดว่าข้อความต่อไปนี้โอกาสของจังหวัดระนองในระดับใด

3.3 โอกาสจังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 กระแสโลกเรื่องธรรมชาติและธรรมชาติบำบัด					
2 นโยบายเพิ่มขีดความสามารถแข่งขันการขนส่งทางน้ำ					
3 พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
4 พัฒนาเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงเศรษฐกิจด้านอันดามันและอ่าวไทย					
6 พัฒนาเป็นแม่แบบเมืองชายแดน					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

อุปสรรค ท่านคิดว่าข้อความต่อไปนี้^๕เป็นอุปสรรคของจังหวัดระนองในระดับใด

3.4 อุปสรรคจังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 ฝนตกยาวนานเป็นอุปสรรคด้านเศรษฐกิจ และท่องเที่ยว					
2 ความไม่แน่นอนด้านการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน					
3 ขาดการส่งเสริม สนับสนุนการลงทุนด้านอุตสาหกรรม เกษตร และการท่องเที่ยว					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด แผนพัฒนาจังหวัดระนอง

วิสัยทัศน์ ท่านมีความใฝ่ฝัน ปรารถนาให้จังหวัดระนองพัฒนาไปในทิศทางใด ในอีก 5 ปีข้างหน้า

4.1 วิสัยทัศน์ของท่านที่มีต่อจังหวัดระนอง ในอนาคต	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 จังหวัดระนองจะเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศฝั่งอันดามัน					
2 จังหวัดระนองจะพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ					
3 จังหวัดระนองมุ่งพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่					
4 จังหวัดระนองมีจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

ยุทธศาสตร์ ท่านคิดว่าข้อความต่อไปนี้^๕ควรเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดระนองในระดับใด

4.2 ประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 ยุทธศาสตร์ศูนย์กลางการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศฝั่งอันดามัน					
2 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ					
3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่					
4 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน					
อื่นๆ (โปรดระบุ)					

กลยุทธ์ ท่านคิดว่าข้อความต่อไปนี้ควรเป็นกลยุทธ์ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดระนองในระดับใด

4.3 กลยุทธ์ของจังหวัด	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ศูนย์กลางการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศฝั่งอันดามัน					
1 ปรับปรุงการใช้ประโยชน์ท่าเทียบเรือเนกประสงค์					
2 การขยายท่าเรือเพื่อรองรับเรือขนาดใหญ่					
3 วางแผนพัฒนาท่าเรือให้มีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ					
4 เพิ่มศักยภาพการลงทุนภายในจังหวัด					
ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ					
1 พัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ					
2 สร้างมาตรฐานสินค้าและบริการท่องเที่ยว					
3 ส่งเสริมการนำเข้าแร่ และแพทย์แผนไทย					
4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น					
ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่					
1 พัฒนาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม					
2 การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ					
3 การบริการประชาชน					
ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน					
1 การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม					
2 การให้การศึกษาศึกษาและสร้างจิตสำนึก					
3 การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว					
4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น					

4.4 ตัวชี้วัดประเด็นยุทธศาสตร์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 ปริมาณสินค้าที่ขนถ่ายผ่านท่าเรือเนกประสงค์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 15					
2 จำนวนผู้ใช้บริการน้ำแร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 20					
3 จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10					
4 จำนวนพื้นที่ป่าที่ปลูกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 33					
5 ร้อยละ 25 ที่ลดลงของคนในครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 20,000 บาท / ปี					

ตอนที่ 5 ในฐานะนักท่องเที่ยวท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองในระดับใด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 การคมนาคมและสาธารณูปโภค					
1.1. ความสะดวกในการเดินทาง การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว					
1.2. ไฟฟ้า					
1.3. น้ำดื่ม / น้ำใช้					
1.4 ความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร					
2. ที่พัก ร้านอาหาร					
2.1 มีความหลากหลายด้านประเภทที่พักและร้านอาหาร					
2.2 มีการบริการที่ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพ					
2.3 ระดับราคามีความเหมาะสม					
2.4 จำนวนที่พักแรมและร้านอาหารเพียงพอต่อความต้องการ					
2.5 ของนักท่องเที่ยว					
3. แหล่งท่องเที่ยว					
3.1 มีมาตรฐานในการกำจัดมลพิษทางน้ำ อากาศ เสียง และขยะ					
3.2 มีห้องสุขาสะอาดและจำนวนเพียงพอ					
3.3 การบริการข้อมูลพื้นฐาน การให้ความรู้ การสื่อความหมาย และการปลูกจิตสำนึก					
3.4 การให้บริการที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยว					
4. กิจกรรมการท่องเที่ยว					
4.1 กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความหลากหลาย					
4.2 มีความปลอดภัยในการเยี่ยมชมและใช้สถานที่					
4.3 กิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
5. ด้านเบ็ดเตล็ด					
5.1 มีจำนวนสถานที่จำหน่ายสินค้าที่ระลึกเพียงพอ					
5.2 มีธนาคาร ที่แลกเงิน ปั้มน้ำมัน โรงพยาบาล สถานีอนามัย ที่ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัยและเพียงพอ					

รายการ (ต่อ)	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. บทบาทของภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว					
ภาครัฐ					
6.1 บทบาทในการลงทุนด้านการพัฒนาสาธารณูปโภค					
6.2 บทบาทในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว					
6.3 บทบาทในการส่งเสริมการตลาดแหล่งท่องเที่ยว					
ภาคเอกชน					
6.4 บทบาทในการร่วมลงทุนด้านสาธารณูปโภค					
6.5 บทบาทในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว					
6.6 บทบาทในการร่วมส่งเสริมการตลาดและสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์และการบริการ					
ภาคเอกชน					
6.4 บทบาทในการร่วมลงทุนด้านสาธารณูปโภค					
6.5 บทบาทในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว					
6.6 บทบาทในการร่วมส่งเสริมการตลาดและสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์และการบริการ					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดระนอง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

≧ ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ≦

พรพรรณ จิรภัทรสกุล

ประวัติผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวพรพรรณ จิรภัทรสกุล
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 1 เมษายน 2517
สถานที่เกิด	จังหวัดระนอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	95/9 ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	พนักงานราชการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนระวีราษฎร์บำรุง ตำบลบางพระเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ 2539	ศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกโสตทัศนศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ 2544	ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม สถาบันการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

